

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-03/18-01/54

URBROJ: 65-18-02

Zagreb, 12. travnja 2018.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 33. stavka 1. podstavka 3. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Godišnje izvješće o obrani za 2017. godinu*, koje je predsjedniku Hrvatskoga sabora u skladu s odredbom članka 8. Zakona o obrani ("Narodne novine", broj 73/13, 75/15, 27/16, 110/17 – Odluka Ustavnog suda RH i 30/18) podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 12. travnja 2018. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Damira Krstičevića, potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske i ministra obrane, Tomislava Ivića i mr. sc. Zdravka Jakopa, državne tajnike u Ministarstvu obrane, te dr. sc. Petra Mihatova, pomoćnika ministra obrane.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/18-14/04

Urbroj: 50301-29/23-18-2

Zagreb, 12. travnja 2018.

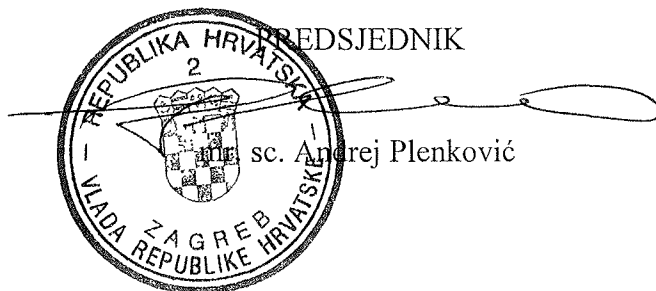
PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Godišnje izvješće o obrani za 2017. godinu

Na temelju članka 8. Zakona o obrani (Narodne novine, br. 73/13, 75/15, 27/16, 110/17 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 30/18), Vlada Republike Hrvatske podnosi Godišnje izvješće o obrani za 2017. godinu.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Damira Krstičevića, potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske i ministra obrane, Tomislava Ivića i mr. sc. Zdravka Jakopa, državne tajnike u Ministarstvu obrane, te dr. sc. Petra Mihatova, pomoćnika ministra obrane.

PREDSJEDNIK
2
sc. Andrej Plenković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

GODIŠNJE IZVJEŠĆE O OBRANI ZA 2017. GODINU

Zagreb, travanj 2018.

SADRŽAJ

PREDGOVOR	3
UVOD	6
1. OBRAMBENA POLITIKA I UPRAVLJANJE RESURSIMA	7
1.1. Strateški kontekst	7
1.2. Obrambena politika i planiranje	11
1.3. Međunarodna obrambena suradnja i sigurnost	15
1.3.1. <i>Funkcioniranje u okvirima NATO-a i Zajedničke sigurnosne i obrambene politike Europske unije</i>	16
1.3.2. <i>Multilateralna suradnja</i>	20
1.3.3. <i>Bilateralna obrambena suradnja</i>	24
1.4. Upravljanje ljudskim potencijalima	30
1.4.1. <i>Postojeća struktura osoblja</i>	31
1.4.2. <i>Prijam osoblja</i>	33
1.4.3. <i>Profesionalni razvoj</i>	34
1.4.4. <i>Dragovoljno vojno osposobljavanje</i>	37
1.4.5. <i>Pričuvni sastav</i>	38
1.4.6. <i>Stambeno zbrinjavanje</i>	41
1.4.7. <i>Zdravstvena zaštita</i>	41
1.4.8. <i>Ravnopravnost spolova</i>	42
1.4.9. <i>Dušobrižništvo</i>	43
1.4.10. <i>Tranzicija i izdvajanje osoblja</i>	44
1.4.11. <i>Kineziologija i sport</i>	46
1.4.12. <i>Psihologijska ispitivanja</i>	46
1.5. Upravljanje materijalnim resursima	48
1.5.1. <i>Naoružanje i vojna oprema Hrvatske kopnene vojske</i>	49
1.5.2. <i>Naoružanje i vojna oprema Hrvatske ratne mornarice</i>	51
1.5.3. <i>Naoružanje i vojna oprema Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva</i>	52
1.5.4. <i>Strateške zalihe ubojnih sredstava i zbrinjavanje viškova</i>	54
1.5.5. <i>Opskrbna materijalna sredstva</i>	54
1.5.6. <i>Komunikacijsko-informacijski sustavi</i>	55
1.5.7. <i>Vojne lokacije i građevine</i>	56
1.5.8. <i>Upravljanje projektima</i>	68
1.6. Upravljanje financijskim resursima	71
2. ORUŽANE SNAGE	76
2.1. Izvršenje misija i zadaća	76
2.1.1. <i>Obrana teritorijalne cjelovitosti, suvereniteta i neovisnosti te obrana saveznika</i>	77
2.1.2. <i>Doprinos međunarodnoj sigurnosti</i>	80
2.1.3. <i>Potpora Oružanih snaga civilnim institucijama</i>	85
2.2. Pregled stanja sposobnosti	94
2.2.1. <i>Ciljevi sposobnosti Oružanih snaga</i>	96

2.3. Obuka i vježbe	97
2.4. Logistički sastav.....	100
2.4.1. Održavanje tehničko-materijalnih sredstava (TMS).....	100
2.4.2. Opskrba.....	104
2.4.3. Prehrana i usluge.....	106
2.4.4. Prometna potpora.....	106
2.4.5. Zdravstvena potpora.....	108
2.5. Izvanredni događaji u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama	110
3. POSEBNI POSLOVI OBRANE	111
3.1. Obrambene pripreme civilnog sektora i potpora kriznom upravljanju	111
3.2. Inspeksijski poslovi	113
3.3. Obavještajni, protuobavještajni i sigurnosni poslovi.....	114
3.4. Sigurnost vojnog zračnog i pomorskog prometa.....	115
3.5. Vojnostegovni postupci	116
3.6. Vojnopolicijski poslovi.....	118
4. UPRAVNO-PRAVNI POSLOVI, ADMINISTRATIVNI POSLOVI I POTPORA ..	122
4.1. Imovinsko - pravni poslovi i upravni postupci	123
4.2. Javna nabava	123
4.3. Ostala područja rada	126
4.3.1. Financijsko upravljanje i kontrole	126
4.3.2. Unutarnja revizija	126
4.3.3. Odnosi s javnošću.....	127
5. REALIZACIJA DUGOROČNOG PLANA RAZVOJA ORUŽANIH SNAGA REPUBLIKE HRVATSKE 2015. – 2024.	131
PRILOZI.....	133

PREDGOVOR

Biti u službi svojeg naroda i građana, zaštititi ih od svih prijetnji i opasnosti temelj je svakodnevnog funkcioniranja svih sastavnica Hrvatske vojske i profesionalnog kodeksa naših pripadnika. Takav pristup osnova je za održavanje visokog ugleda, povjerenja i potpore hrvatskoga društva.

Domovinski rat ishodište je Hrvatske vojske i trajni izvor inspiracije za unaprjeđivanje njezine snage i njezinih sposobnosti. Domoljublje i hrabrost hrvatskih branitelja, nesebična žrtva vlastitih života naših prijatelja i suboraca temelji su na kojima gradimo profesionalni habitus suvremene Hrvatske vojske. To su trajne vrijednosti koje svakodnevno prenosimo novim naraštajima hrvatskih vojnika, kadeta, dočasnika i časnika.

Godinu 2017. proglasili smo „godinom hrvatskog vojnika, dočasnika i časnika“ i uložili puno energije i resursa za poboljšanje uvjeta života i rada pripadnika Hrvatske vojske. Ljudi su naša najveća vrijednost i snaga, a ulaganje u poboljšanje kvalitete uvjeta života i rada najsigurnija je investicija u izgradnju snage naših Oružanih snaga.

Razmještajem dijela postrojbi omogućili smo velikom broju ljudi približavanje radnih mjesta mjestu življenja, a time i poboljšanju kvalitete života njihovih obitelji. Novim normativnim uređenjem omogućili smo pravednije nagrađivanje angažiranja vojnika, dočasnika i časnika u svakodnevnim operativnim zadaćama.

Nakon višegodišnjeg pada obrambenog proračuna, uspjeli smo zaustaviti trend njegova smanjenja koji je znatno usporavao dinamiku razvoja obrambenih sposobnosti i potkopavao kvalitetu ispunjavanja međunarodnih obveza preuzetih u sklopu NATO saveza i Europske unije. U tom smislu, 2017. godina je značajna prekretnica, koja uz projekcije povećanja izdvajanja za obranu za iduće godine, ubrzava razvoj sposobnosti potrebnih za uspješno izvršenje misija i zadaća Hrvatske vojske i obrambenog resora u sklopu novo uspostavljenog sustava domovinske sigurnosti i u sklopu međunarodnih savezničkih aranžmana.

Hrvatska vojska zaštitnica je našega suvereniteta i neovisnosti, naša snaga za obranu teritorijalne cjelovitosti zemlje. Naši pripadnici svakodnevno su i u svim aktivnostima usmjereni na pripreme za ispunjenje svoje ustavne uloge, kao i za provedbu drugih misija i zadaća.

Tijekom 2017. godine intenzivno smo ulagali u unaprjeđivanje sposobnosti za obranu Republike Hrvatske i saveznika. Nastavili smo opremanje s naprednim borbenim sustavima, intenzivirali obuku i vježbe u međunarodnim i nacionalnim aranžmanima te pokrenuli niz aktivnosti usmjerenih na revitalizaciju pričuvne komponente. Najvažniji kapitalni projekti bili su uvođenje u operativnu uporabu borbenih oklopnih vozila pješništva, samohodnih haubica PzH-2000, helikoptera OH-58D Kiowa Warrior te opremanje znatnim količinama modernog oružja pješništva domaće proizvodnje. Posebno je važno za istaknuti kako je nakon višegodišnjeg odgađanja odluke o zadržavanju sposobnosti nadzora i zaštite zračnog prostora Republike Hrvatske, donesena odluka o nabavi višenamjenskoga borbenog aviona četvrte generacije kojim ćemo osigurati zaštitu hrvatskog neba u idućim desetljećima.

Nova vrijednost pobjedničke Hrvatske vojske koja se pokazala kao ključna 2017. godine je pomoć stanovništvu i civilnim institucijama. Tijekom 2017. godine pripadnici Hrvatske vojske bili su angažirani na brojnim požarištima od Istre do Dubrovnika, zajedno s vatrogascima i u suradnji s lokalnim stanovništvom, a značajna pomoć pružena je u spašavanju i uklanjanju posljedica poplava koje su poharale Zadar, Nin i Ogulin. Ta dodatna vrijednost naše pobjedničke Hrvatske vojske prepoznata je i kroz dodjelu nagrade „Ponos Hrvatske“ za 2017. godinu kada je prvi put instituciji Hrvatske vojske kao cjelini dodijeljeno ovo prestižno priznanje.

Godine 2017. Hrvatska vojska nastavila je aktivno promovirati mir i sigurnost na međunarodnoj političkoj pozornici. Tijekom 2017. godine 737 pripadnica i pripadnika sudjelovalo je u 13 međunarodnih NATO, EU ili UN misija ili operacija. To je ujedno i 13 lokacija na različitim stranama svijeta na kojima su naši pripadnici i pripadnice svojim visokoprofesionalnim pristupom izvršenju zadaća, stručnim sposobnostima i vještinama stjecali respekt i ugled u vojskama savezničkih i prijateljskih zemalja te kod lokalnih vlasti i stanovništva.

Hrvatska vojska je proteklih godina postala brend u međunarodnim misijama i operacijama, a naši pripadnici svakodnevno pridonose jačanju ugleda naše Domovine.

Sveukupno uzevši, 2017. godina je uočljiva prekretnica k poboljšanju stanja u resoru obrane. Time je omogućeno da se, uz projektirani povećani priljev financijskih sredstava, kroz daljnja još intenzivnija upravljačka nastojanja, optimizam i entuzijazam, osigura razvoj sposobnosti s kojima će se Hrvatska vojska moći suočiti sa svim možebitnim sigurnosnim prijetnjama i izazovima.

UVOD

Godišnje izvješće o obrani Vlada Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu Vlada) podnosi Hrvatskom saboru na temelju članka 8. stavka 1. točke 2. Zakona o obrani (Narodne novine, br. 73/13, 75/15, 27/16, 110/17 i 30/18), dok poslove u vezi s izradom Izvješća, u okvirima svoje nadležnosti, obavlja Ministarstvo obrane.

Godišnje izvješće o obrani prikaz je aktivnosti Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Oružane snage) u prethodnoj godini, stanja i razvoja obrambenih sposobnosti, provedbe obrambenih priprema te strukture obrambenih resursa i ostvarenja ključnih razvojnih projekata i prioriteta. Godišnje izvješće važan je mehanizam demokratskog nadzora nad obrambenim resorom koji zastupnicama i zastupnicima u Hrvatskom saboru omogućuje uvid u aktivnosti i djelovanje Ministarstva obrane i Oružanih snaga, posebno u razvoj obrambenih sposobnosti i raspolaganje povjerenim financijskim sredstvima u prijašnjoj godini. Također, Godišnje izvješće o obrani najširoj javnosti omogućuje uvid u postignuća i rad Ministarstva obrane i Oružanih snaga, čime pridonosi izgradnji povjerenja u institucije obrane i stabilnosti civilno-vojnih odnosa.

Pri izradi Godišnjeg izvješća o obrani uzeta su u obzir razmatranja, mišljenja, primjedbe i prijedlozi zastupnica i zastupnika u Hrvatskom saboru iznesena u raspravi o Godišnjem izvješću o obrani za 2016. godinu, kao i u raspravama na odborima Hrvatskoga sabora na kojima je bilo riječi o Oružanim snagama, integraciji u NATO, suradnji u okviru Zajedničke sigurnosne i obrambene politike Europske unije te o sudjelovanju u operacijama potpore miru, operacijama odgovora na krize, humanitarnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu. Pritom je zadržana opća struktura Godišnjeg izvješća o obrani iz 2016. godine, uz određene promjene u strukturi pojedinih cjelina.

Izrazi koji se koriste u ovom Godišnjem izvješću o obrani, a koji imaju rodno značenje, obuhvaćaju na jednak način muški i ženski rod.

1. OBRAMBENA POLITIKA I UPRAVLJANJE RESURSIMA

1.1. Strateški kontekst

Globalno političko i sigurnosno okružje zadržalo je tijekom 2017. godine obilježja nestabilnosti praćena sve manje predvidljivim sigurnosnim izazovima i prijetnjama. **Promjene u ravnoteži globalne gospodarske i vojne moći postavljaju nove izazove pred tradicionalna savezništva i narušavaju koheziju multilateralnih struktura, zbog čega se pojedine države i nedržavni subjekti opredjeljuju za redefiniranje strateških prioriteta i vanjskopolitičkih ciljeva.** Posebno je znakovit proces jaćanja nezapadnih globalnih čimbenika koji, slijedeći strategiju izgradnje multipolarnog svijeta, nastoje promijeniti tradicionalnu arhitekturu globalnog poretka.

Nastavljen je trend jaćanja utjecaja radikalizma i ekstremistićkih ideologija koje generiraju politićku platformu za teroristićke napade u Europi i drugim dijelovima svijeta. Pojedini politićki akteri svoje ciljeve sve više nastoje ostvariti brojnim metodama i postupcima hibridnog djelovanja, posebice sve izraćenijom zlouporabom informacijsko-komunikacijskih sustava. **Unatoć smanjenju intenziteta ratnih djelovanja u već tradicionalnim kriznim područjima, takozvane slabe ili propale države i dalje su prostor oružanog sukobljavanja niskog intenziteta, uz izravno ili posredno sudjelovanje regionalnih i globalnih državnih i nedržavnih aktera.** Pojedina krizna žarišta održavaju se u formi takozvanih zamrznutih sukoba pod stalnom prijetnjom eskalacije. Rastu međunarodnih tenzija pridonose i međusobne nuklearne prijetnje pojedinih država, nekontrolirana demografska kretanja, klimatske promjene i nadmetanje za energetske resurse.

Sjedinjene Amerićke Države su, unatoć inicijalnim najavama nove administracije o redefiniranju njihova vanjskopolitićkog smjera, nastavile politiku održavanja postojeće euroatlantske politićke i sigurnosne arhitekture, uz inzistiranje na povećanju investiranja u obranu drugih saveznica. Amerićka administracija poduzela je niz aktivnosti kako bi učvrstila transatlantsku suradnju te se zajednićki sa saveznicima suprotstavila novim sigurnosnim prijetnjama u Europi. Povećano je financiranje amerićkih postrojbi, naoružanja i opreme razmještenih u istoćnoj Europi, amerićki tenkovi upućeni su na istoćnu granicu NATO-a, intenzivirane su vježbe sa saveznicima te je odobrena isporuka oružja Ukrajini.

Sve to utjecalo je na reafirmaciju centralne politike Saveza prema kojoj su kohezija među zemljama članicama i suradnja s Europskom unijom esencijalni čimbenici koji pridonose konsolidiranju političke moći, utjecaja i obrambenih sposobnosti obiju organizacija.

Godina 2017. nije donijela pomak prema smanjenju nestabilnosti u istočnoj Europi. Ukrajinska kriza sve više poprima značajke zamrznutog sukoba koji može nenadano eskalirati. Unatoč vanjskopolitičkim inicijativama ključnih zapadnih država te kontinuiranom produljenju sankcija prema Rusiji, mirovni sporazum iz Minska ne donosi rezultate zbog diametralno suprotstavljenih gledišta o njegovoj primjeni i krajnjem cilju. Osim toga, Ruska Federacija nastavila je s raspoređivanjem i vježbovnim aktivnostima oružanih snaga u zapadnom dijelu zemlje i Bjelorusiji.

Preventivni angažman NATO-a u istočnoeuropskim članicama u okviru postava kolektivnog odvratanja i obrane, kroz Ojačanu prednju prisutnost (*Enhanced Forward Presence, eFP*), potpuno je operacionaliziran 2017. godine. U ovaj proaktivan saveznički angažman uključeno je 19 članica, među kojima i Republika Hrvatska.

Slijedom odluka sa sastanka na vrhu u Walesu 2014. godine, na sastanku čelnika država i vlada u Bruxellesu u lipnju 2017. članice Saveza postale su konkretan dogovor o obrambenim izdvajanjima i pravednijoj raspodjeli tereta (*Burden Sharing*). U sklopu toga, obvezale su se na donošenje nacionalnih godišnjih planova i posebnih izvješća o ispunjavanju obveze investiranja u obranu (*Defence Investment Pledge*).¹

U sklopu suzbijanja suvremenih asimetričnih prijetnji, članice NATO-a dogovorile su se o Akcijskom planu za borbu protiv terorizma. Savez kao organizacija je, uz sve njegove članice koje su to učinile ranije, pristupio antiterorističkoj koaliciji u borbi protiv takozvane Islamske države.

Na sastanku ministara obrane zemalja članica, održanom potkraj 2017. godine, utvrđena je, u kontekstu promijenjenog sigurnosnog okružja, nova zapovjedna struktura NATO-a. Ključni elementi nove strukture odnose se na Zapovjedništvo za Atlantik koje treba osigurati slobodnu i zaštićenu pomorsku komunikaciju između Europe i Sjeverne Amerike te Logističko zapovjedništvo koje će biti smješteno u Saveznoj Republici Njemačkoj.

U svrhu dostizanja utvrđene razine ambicije u području sigurnosti i obrane (*Level of Ambition*), Europska unija je tijekom 2017. godine nastavila s provedbom Globalne strategije

¹ Pod investiranjem u obranu podrazumijevaju se tri ključna područja: povećanje obrambenih proračuna, dostizanje NATO ciljeva sposobnosti te doprinos u operacijama i misijama Saveza.

za vanjsku i sigurnosnu politiku te „obrambenog paketa“² usvojenog tijekom 2016. godine. U sklopu toga, ključnu ulogu imaju tri međusobno povezane inicijative: mehanizam Stalne strukturirane suradnje (*Permanent Structured Cooperation, PESCO*), Koordinirani godišnji pregled u području obrane (*Coordinated Annual Review on Defence, CARD*) i Europski obrambeni fond (*European Defence Fund, EDF*).³ Nastavljeno je i s provedbom zajedničke NATO-EU deklaracije. Međusobna suradnja napredovala je najviše na područjima borbe protiv hibridnih prijetnji, razvoja obrambenih sposobnosti, obrambene industrije i istraživanja te izgradnje sigurnosnih i obrambenih kapaciteta partnerskih zemalja u istočnom i južnom susjedstvu.

Na Bliskom istoku je takozvana Islamska država, nakon što je izgubila kontrolu nad većinom zauzetih područja Sirije i Iraka, praktično prestala postojati kao relevantan teritorijalni čimbenik. Slabljenje ove terorističke organizacije, međutim, ne znači i kraj njezina djelovanja, kao i općenito militantnog islamizma i terorizma na širokom prostoru od sjeverne Afrike, preko Bliskog istoka, do srednje i jugoistočne Azije. Nova geopolitička preslagivanja na bliskoistočnom području, u kojima se mijenjaju savezništva te isprepleću interesi regionalnih i globalnih sila, generiraju nove poticaje za širu eskalaciju sukoba.

Teroristički napadi diljem Europe i Sjedinjenih Američkih Država nastavljani su i u 2017. godine te su Islamska država, Al-Kaida i njima ideološki srodne skupine zadržale visoko mjesto na listi sigurnosnih prioriteta, posebice u kontekstu povratka stranih terorističkih boraca u matične zemlje.

Ruska Federacija nastavila je s jačanjem strateškog utjecaja na području Bliskog istoka i sjeverne Afrike. Njezin ionako utjecajan položaj ostvaren nakon vojno-diplomatske intervencije u Siriji mogao bi dodatno ojačati sklapanjem novih i održavanjem postojećih savezništava. Primjetan je i rast globalnog utjecaja Narodne Republike Kine koja, među ostalim, putem kapitalnih infrastrukturnih projekata u Aziji i Africi, a sve više i u istočnoj i jugoistočnoj Europi, iskazuje otvorenu ambiciju za jačanjem geopolitičkog i geostrateškog položaja u svijetu.

² Obrambeni paket sačinjavaju Provedbeni plan za sigurnost i obranu (*Implementation Plan on Security and Defence*), Europski akcijski plan obrane (*European Defence Action plan*) i Prijedlog za jačanje EU-NATO suradnje (*The common set of proposals for strengthening EU-NATO cooperation*), kojim se razrađuje EU-NATO deklaracija iz srpnja 2016.

³ Mehanizam suradnje PESCO pokrenut je s ciljem jačanja obrambenih sposobnosti Europske unije kroz udruživanje resursa, zajednički razvoj i nabavu naoružanja i vojne opreme, zajednički razvoj snaga za brzu reakciju i postizanje veće interoperabilnosti oružanih snaga. Svrha CARD-a je prikupljanje informacija te upućivanje na nedostatke vezane uz postojeće obrambene sposobnosti država članica Europske unije i njihove planove za razvoj novih sposobnosti. Svrha EDF je omogućavanje zemljama članicama korištenje sredstava iz EU proračuna za financiranje istraživanja vezanih za inovativne tehnologije i proizvode u području obrane.

Izbjegličko-migrantska kriza, za razliku od prijašnjih godina, nije u većoj mjeri obilježila 2017. godinu. Broj migranata na mediteranskoj ruti osjetno je smanjen, a zatvaranje takozvane balkanske rute, kao posljedice sporazuma između Europske unije i Republike Turske u ožujku 2016., pridonijelo je relativnom smirivanju krize. Unatoč tome, ovo ne samo humanitarno, gospodarsko, nego i sigurnosno pitanje i dalje će biti ozbiljan izazov institucijama Europske unije i zemljama članicama, posebno zbog različitih, čak i oprečnih gledišta o načinu upravljanja migrantskom krizom. Pritom, razmimoilaženja u vezi s izbjegličkim kvotama sežu do razine negativnog utjecaja na koheziju Unije.

Kibernetički prostor sve više postaje poligon informacijskog ratovanja i ostalih oblika sigurnosnog ugrožavanja građana, institucija i država. Taj virtualni prostor sve je pogodniji medij za manipulacije i širenje dezinformacija i ekstremističkih ideja, kriminalne aktivnosti, prikupljanje podataka i sabotaze, uključujući pokušaje utjecanja na ishode demokratskih izbora. Uzevši u obzir procjenu da posljedice kibernetičkih napada na kritičnu informacijsku infrastrukturu mogu biti razorne poput konvencionalnih napada, NATO i Europska unija pridaju veliku važnost kibernetičkom prostoru kao domeni modernog ratovanja.

Dinamika događanja u 2017. godini upućuje na nastavak geopolitičkog nadmetanja globalnih i regionalnih sila na prostoru jugoistočnog susjedstva Republike Hrvatske. Godine 2017. došlo je do pomaka geostrateške ravnoteže u korist Zapada u odnosu na određene vanjske političke čimbenike koji već dulje vrijeme izražavaju namjeru širenja političkog utjecaja zagovarajući alternativne ideološke, političke i kulturološke vrijednosti. Ulazak Crne Gore u NATO savez znatno je pridonio regionalnoj stabilnosti. U Republici Makedoniji došlo je do promjene vlasti u korist političkih opcija sklonijih euroatlantskim integracijama. Nakon nekoliko godina slabljenja političkog utjecaja Europske unije u jugoistočnom susjedstvu, najviši dužnosnici Unije najavili su potkraj 2017. godine da će se pitanje proširenja na zemlje regije ponovno naći na listi vanjskopolitičkih prioriteta. U tom je kontekstu najavljeno i donošenje strategije koja će jasnije naglasiti njihovu europsku perspektivu. Pritom su i dalje vidljive znatne razlike među pojedinim zemljama regije u smislu srednjoročne perspektive

priključenja europskim integracijama.⁴

Unatoč određenim pozitivnim pomacima, područje jugoistočnog susjedstva Republike Hrvatske i dalje ima velik destabilizacijski potencijal zbog složenih unutarnjih političkih pitanja, neriješenih graničnih sporova, vjerskog radikalizma, međunacionalnih napetosti, gospodarskih i socijalnih poteškoća te raširene korupcije. U sklopu toga i dalje su evidentni brojni krizni čimbenici koji negativno utječu na sigurnost Republike Hrvatske, kao i hrvatskog naroda i hrvatskih manjinskih zajednica u susjednim zemljama.

1.2. Obrambena politika i planiranje

Tijekom 2017. godine oblikovanje i provedba obrambene politike bili su usmjereni na koordinaciju procesa konceptualizacije nove strategije nacionalne sigurnosti i utvrđivanje osnova za uspostavu sustava domovinske sigurnosti, na izgradnju obrambenih sposobnosti definiranih nacionalnim strateškim i planskim dokumentima i prihvaćenih kao saveznička obveza, na održavanje razine spremnosti Oružanih snaga potrebne za suočavanje sa sigurnosnim rizicima i prijetnjama, na potporu realizaciji vanjske i sigurnosne politike Vlade u domeni obrane te na unaprjeđivanje uvjeta rada i života vojnika, dočasnika i časnika. Posebna pozornost usmjerena je na reafirmaciju iskustava i vrijednosti Domovinskog rata, kao osnove za izgradnju profesionalnog kodeksa pripadnika Oružanih snaga.

Na temelju odluka Vlade na 2. sjednici, održanoj 3. studenoga 2016., o daljnjem konceptualnom i normativnom uređenju područja sigurnosti, pokrenut je opsežan proces izrade nove Strategije nacionalne sigurnosti Republike Hrvatske i Zakona o sustavu domovinske sigurnosti, a uloga ključnog koordinatora dodijeljena je potpredsjedniku Vlade i ministru obrane, uz stručnu i administrativnu potporu Ministarstva obrane. Kroz uključiv, otvoren i transparentan pristup u proces izrade Strategije nacionalne sigurnosti Republike Hrvatske bili su uključeni predstavnici svih tijela državne uprave važnih za nacionalnu sigurnost, kao i predstavnici akademske zajednice, civilnog društva i sredstava javnog priopćavanja. U različitim fazama procesa sudjelovalo je 150 stručnjaka različitih profila, održano je osam okruglih stolova te je provedeno *e-savjetovanje* sa zainteresiranom javnošću.

⁴ Crna Gora i Republika Srbija su u procesu pristupnih pregovora, dok Republika Albanija i Republika Makedonija imaju status kandidata, ali čekaju datum za početak pregovora. Bosna i Hercegovina mora dati odgovore na upitnik na temelju kojeg će Europska komisija dati mišljenje o njezinu zahtjevu za članstvo. Republika Kosovo provodi Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju s Europskom unijom, pri čemu pet zemalja Unije još uvijek ne priznaju njezinu neovisnost.

Povjerenstvo za izradu nacрта Strategije održalo je šest raspravnih sjednica. Hrvatski sabor je 14. srpnja 2017. donio Strategiju nacionalne sigurnosti Republike Hrvatske, a 27. listopada 2017. Zakon o sustavu domovinske sigurnosti, čime je za obrambeni resor utvrđen novi konceptualni okvir za djelovanje i provedbu obrambenih reformi.

Slika 1. Okrugli stol o Nacrtu prijedloga strategije nacionalne sigurnosti

Promjene u strateškom okružju, istaknuta uloga obrambenog resora u novouspostavljenom sustavu domovinske sigurnosti, obveze razvoja novih sposobnosti prihvaćene na razini NATO-a te utjecaj ubrzanoga tehnološkog razvoja na način vođenja rata zahtijevale su ponovno pokretanje postupka preispitivanja postojećih rješenja u resoru obrane. **Stoga je, na temelju Zaključka Vlade od 4. svibnja 2017., u kontekstu uspostavljanja sustava domovinske sigurnosti, u Ministarstvu obrane proveden proces strateškog pregleda obrane i sastavljeno završno izvješće o rezultatima pregleda. Zaključne ocjene i preporuke Strateškog pregleda obrane postavljaju strateške smjernice za rad obrambenog resora u predstojećem razdoblju, a ujedno su osnova za izradu Dugoročnog plana razvoja Oružanih snaga Republike Hrvatske 2019. – 2030.**

S ciljem boljeg usklađivanja procesa nacionalnog i savezničkog obrambenog planiranja te konzistentnijeg odlučivanja i upravljanja resursima 19. listopada 2017. donesen je Pravilnik o obrambenom planiranju u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama. Pravilnikom su definirani proces planiranja te lista i hijerarhija ključnih planskih, programskih i financijskih dokumenata putem kojih se strateška opredjeljenja i smjernice utvrđene temeljnim strateškim i planskim dokumentima prevode u konkretne sposobnosti, programe, projekte, aktivnosti i odluke o usmjeravanju resursa.

Na temelju Zakona o proračunu i u skladu s uputom Ministarstva financija, izrađen je Strateški plan Ministarstva obrane za razdoblje 2018. – 2020., a u skladu s Uputom Ministarstva uprave, izrađen je Godišnji plan rada Ministarstva obrane za 2018. godinu.

Razvoj obrambenih sposobnosti Republike Hrvatske u velikoj je mjeri povezan s obvezama koje proizlaze iz članstva u NATO savezu. NATO-ov proces obrambenog planiranja (*NATO Defence Planning Process*) omogućuje usklađivanje nacionalnih i savezničkih planova s ciljem pravovremenog i usklađenog razvoja vojnih i nevojnih sposobnosti potrebnih za provedbu tri ključne zadaće Saveza definirane Strateškim konceptom: kolektivna obrana, upravljanje krizama i sigurnost kroz suradnju. Opća, zajednički utvrđena ambicija Saveza je raspolaganje dovoljnim sposobnostima za sve zadaće i zadržavanje strateške prednosti u količini i kvaliteti sposobnosti nad bilo kojim potencijalnim protivnikom, što je utvrđeno kao preduvjet za zadržavanje dostignute razine sigurnosti. **Na temelju zajednički utvrđene razine ambicija u sklopu Političkih smjernica Sjevernoatlantskog vijeća iz 2015. godine, 2016. i 2017. godine utvrđene su ukupne potrebe za sposobnostima Saveza u srednjoročnom i dugoročnom razdoblju.** Na temelju toga na ministarskom sastanku NATO-a u lipnju 2017. usvojen je novi paket NATO ciljeva sposobnosti (*NATO Capability Targets*), s definiranim obvezama za svaku članicu.

Novi paket ciljeva sposobnosti za Republiku Hrvatsku važan je izazov s obzirom na zahtjeve što se tiče veličine razmjestivih snaga, njihove spremnosti i vrste operacija u kojima takve snage trebaju biti sposobne sudjelovati. Pritom je važno napomenuti kako se u NATO-ovu obrambenom planiranju obveze članica definiraju na temelju načela „poštena raspodjela tereta“ i „razumno opterećenje“ te kako analiza provedena na nacionalnoj razini upućuje na zaključak da zahtjevi postavljeni pred Republiku Hrvatsku ne odskaču u vrsti, opsegu ili rokovima od onih postavljenih pred druge nama usporedive članice Saveza.

U sklopu četverogodišnjeg ciklusa obrambenog planiranja NATO-a, 2017. godine proveden je znatan dio aktivnosti i obveza vezanih uz pregled postignuća u razvoju obrambenih sposobnosti (*NATO Defence Planning Capability Survey*). Ministarstvo obrane izradilo je i dostavilo NATO-u odgovor na NATO Upitnik o obrambenim sposobnostima Republike Hrvatske. U Upitniku je posebna važnost dana pitanjima civilnih priprema i otpornosti društva u cjelini.

Ovo su područje nadležna tijela NATO-a ocijenila kao iznadprosječno kvalitetno regulirano u odnosu na druge članice Saveza. Proces NATO pregleda sposobnosti nastavlja se u 2018. godini s bilateralnim i multilateralim NATO-hrvatskim konzultacijama, a ministri

obrane će sredinom 2018. godine usvojiti završni dokument o ocjeni postignuća u razvoju sposobnosti za sve članice.

Obrambena politika i planiranje u sklopu NATO-a 2017. godine naglašeno su bili usmjereni na provedbu „Obveze investiranja u obranu“ (*Defence Investment Pledge*) temeljene na zaključcima NATO sastanka na vrhu iz Walesa 2014. godine. „Investiranje u obranu“ obuhvaća tri područja djelovanja, ujedno pokazatelja implementacije načela „poštene raspodjele tereta“: proračunska izdvajanja za obranu, koja bi trebala težiti ciljanom postotku 2 % BDP-a, nacionalne napore usmjerene na implementaciju preuzetih NATO ciljeva sposobnosti te doprinos operacijama i misijama i ostale relevantne angažmane. Republika Hrvatska iskazuje, u okviru proračunskih mogućnosti, jasno opredjeljenje za ispunjavanje obveza investiranja u obranu. Nakon šest godina kontinuiranog smanjenja, 2017. godine povećan je obrambeni proračun, a trend povećanja planiran je i u razdoblju 2018. – 2020. godine, kako u apsolutnom iznosu tako i u smislu udjela u BDP-u. Isto tako, planirano je povećanje udjela sredstava za opremanje i modernizaciju čime će se omogućiti daljnji razvoj obrambenih sposobnosti Oružanih snaga. Istovremeno, sudjelovanjem u nizu NATO, EU i UN misija i operacija Republika Hrvatska aktivno pridonosi međunarodnoj sigurnosti.

Republika Hrvatska aktivno sudjeluje u Zajedničkoj sigurnosnoj i obrambenoj politici Europske unije (*Common Security and Defence Policy*) i članica je Europske obrambene agencije (*European Defence Agency, EDA*). U okviru razvoja obrambenih sposobnosti Europske unije, Republika Hrvatska se Odlukom Vlade u studenome 2017. opredijelila za pristupanje inicijativi Stalne strukturirane suradnje Europske unije (*Permanent Structured Cooperation – PESCO*) usmjerenoj na izgradnju obrambenih sposobnosti Europske unije te bolje povezivanje i usklađivanje razvoja nacionalnih obrambenih sposobnosti. Obveze koje proizlaze iz članstva u PESCO-u dijelom su istovjetne već prihvaćenim NATO obvezama. To su, prije svega, veća izdvajanja za obranu i veća ulaganja u istraživanje i razvoj.

Slika 2. Potpisivanje obavijesti o namjeri pristupanja u PESCO

Kao najzahtjevnije posebne obveze u sklopu Europske unije mogu se izdvojiti: aktivno sudjelovanje u misijama i operacijama Europske unije i doprinos Borbenim skupinama Europske unije; sudjelovanje u strateškim projektima istraživanja i razvoja sposobnosti; doprinos jačanju europske obrambene industrije te spremnost na suradnju u usklađivanju procesa obrambenog planiranja.

U cilju koordiniranog doprinosa realizaciji Plana razvoja obrambenih sposobnosti Europske unije, Ministarstvo obrane je i 2017. godine odgovorilo na Upitnik o obrambenim sposobnostima (*EU Military Capability Questionary*) vojnog osoblja Europske unije, a prvi su put cjelovito revidirani podaci koji se odnose na Republiku Hrvatsku u Bazi podataka za suradnju Europske obrambene agencije. U sklopu realizacije Provedbenog plana za sigurnost i obranu (*Implementation Plan on Security and Defence*) Republika Hrvatska uključila se u novouspostavljeni Koordinirani godišnji pregled obrane (*Coordinated Annual Review on Defence, CARD*).

Ministarstvo obrane je, u kontekstu obveza utvrđenih Planom obrane Republike Hrvatske, osiguralo stručnu potporu nositeljima i sudionicima obrambenih priprema u izradi planova djelovanja i planova provedbe utvrđenih obveza u stanju neposredne ugroženosti i ratnom stanju. U lipnju 2017. provedeno je funkcionalno osposobljavanje djelatnika tijela državne uprave određenih za izradu predmetnih planova, a održan je i niz pojedinačnih sastanaka s nositeljima izrade planova, na kojima su usklađivana rješenja i utvrđivani načini razrade pojedinih aktivnosti. Usvojeni su planovi djelovanja Ministarstva unutarnjih poslova i Ministarstva obrane, dok su planovi ostalih tijela državne uprave u fazi donošenja.

1.3. Međunarodna obrambena suradnja i sigurnost

U sklopu doprinosa realizaciji vanjskopolitičkih i sigurnosnih ciljeva Republike Hrvatske, aktivnosti međunarodne obrambene suradnje 2017. godine bile su usmjerene na sljedeća područja:

- potpora razvoju obrambenih sposobnosti s fokusom na one koje se razvijaju u kontekstu implementacije NATO ciljeva sposobnosti
- potpora razvoju sposobnosti odgovora na krize
- postizanje visokog stupnja interoperabilnosti, razmjestivosti i održivosti te aktivnog djelovanja u okviru NATO-a, Europske unije, Ujedinjenih naroda i Organizacije za europsku sigurnost i suradnju

- jačanje odnosa s glavnim strateškim saveznicima (Sjedinjene Američke Države, Savezna Republika Njemačka, Republika Poljska)
- održavanje i intenziviranje obrambene suradnje sa zemljama srednje Europe
- jačanje stabilnosti i sigurnosti u jugoistočnoj Europi, s naglaskom na suradnju sa susjednim zemljama s ciljem razvijanja partnerstva i potpore njihovu približavanju NATO-u i Europskoj uniji
- doprinos sigurnosti i učinkovitosti pripadnika i postrojbi Oružanih snaga u operacijama, misijama i drugim aktivnostima u inozemstvu
- promicanje nacionalnih interesa, ispunjavanje preuzetih međunarodnih obveza i aktivno sudjelovanje u tijelima i forumima međunarodnih organizacija i inicijativa
- doprinos daljnjem razvoju domaće obrambene industrije.

1.3.1. Funkcioniranje u okvirima NATO-a i Zajedničke sigurnosne i obrambene politike Europske unije

Doprinos izgradnji stabilnoga i sigurnoga međunarodnog okružja, kao jednom od temeljnih ciljeva sigurnosne politike Republike Hrvatske provoden je ponajprije sudjelovanjem u operacijama, misijama i drugim aktivnostima u inozemstvu u okviru NATO-a i Europske unije. **Politika međunarodne sigurnosti i međunarodne obrambene suradnje kao dio vanjske, sigurnosne i obrambene politike Republike Hrvatske bila je usmjerena na aktivno sudjelovanje u različitim strukturama, forumima i aktivnostima NATO-a te Zajedničke sigurnosne i obrambene politike Europske unije, čime smo potvrdili da smo vjerodostojna članica NATO-a i Europske unije.**

Nadalje, međunarodne aktivnosti obrambenog resora temeljile su se i na suradnji, instrukcijama i koordinaciji s ostalim nadležnim tijelima odgovarajuće razine u Republici Hrvatskoj, s ciljem doprinosa daljnjem razvoju sposobnosti NATO-a i Europske unije te zastupanja i promicanja nacionalnih stavova i interesa.

Sudjelovanjem na sastancima šefova država i vlada, nazočnošću na sastancima u formatu ministara obrane i načelnika združenih stožera, kao i na konferencijama i sastancima ekspertnih skupina po pojedinim tematskim cjelinama ostvareno je promicanje vidljivosti i vrijednosti Republike Hrvatske, kao i sveukupno učvršćivanje međunarodnog položaja zemlje.

Slika 3. Sastanak ministara obrane NATO saveza iz lipnja 2017.

Aktivnosti u sklopu NATO-a

Svojim angažmanom u radu NATO struktura i različitih odbora, **pridonijeli smo funkcioniranju obrambene strukture Saveza, promicali nacionalne interese i unaprijedili bilateralne odnose sa zemljama** u kojima se nalazi saveznička infrastruktura.

Republika Hrvatska je 2017. godine u NATO zapovjednoj strukturi u skladu s preuzetim obvezama **popunjavala 100 % dodijeljenih joj pozicija od čega 18 stožernih pozicija časnika i dočasnika te jednu generalsku poziciju u Savezničkom zapovjedništvu združenih snaga u Napulju**, koju dijeli s Republikom Slovenijom na rotacijskoj osnovi. Osim sudjelovanja u radu NATO zapovjedne strukture, od država članica očekuje se i doprinos u NATO strukturi snaga što je provedeno na temelju sporazuma potpisanih s državama nositeljima pojedinih sastavnica strukture snaga. U skladu s tim, pridonosimo s jednim stožernim časnikom u odjelu operacija u radu NATO multinacionalnog korpusa sjeveroistok u Republici Poljskoj, a nastavljeno je sudjelovanje i s jednim stožernim časnikom u odjelu za planiranje u Savezničkom korpusu za brzo djelovanje u Ujedinjenoj Kraljevini Velike Britanije i Sjeverne Irske. Oba zapovjedništva su dijelovi NATO strukture snaga. Uz popunu pozicija u strukturama Saveza, nastavljeno je popunjavanje osobljem nacionalnih

predstavništava⁵ u skladu s planom rotacija. Godine 2017. popunjavali smo 58 različitih pozicija.⁶

Angažirani smo i s jednim stožernim časnikom u zapovjednom elementu savezničke prisutnosti u sklopu Mjera prilagodbe Saveza uspostavljenom u Republici Poljskoj kao odgovor Saveza na prijetnje s istoka.

Dodatno, Republika Hrvatska daje doprinos s po jednim stožernim časnikom i u tri NATO središta izvrsnosti: za planinsko ratovanje u Republici Sloveniji, za vojnu policiju u Republici Poljskoj i za protuobavještajno djelovanje u Republici Poljskoj. Središta imaju važnu ulogu u razvoju doktrina, identificiranju naučenih lekcija te poboljšanju interoperabilnosti.

Pripadnici Oružanih snaga bili su angažirani u **NATO Združenim snagama vrlo visoke spremnosti kao dio NATO snaga brzog odgovora s jednim vodom Vojne policije i timom za civilno-vojnu suradnju**. Za potrebe NATO snaga visokog stupnja spremnosti u 2017. godini stavili smo na raspolaganje i jedan **tim za specijalne operacije**, koji je bio izravno podređen NATO-ovom zapovjedništvu za specijalne operacije.

Tijekom 2017. godine djelatnici Ministarstva obrane i pripadnici Oružanih snaga sudjelovali su na **četrdesetak različitih tečajeva u NATO školi u Oberammergau, u Saveznoj Republici Njemačkoj**, s ciljem funkcionalne izobrazbe, pripreme stožernog osoblja za dužnosti u NATO zapovjedništvima, tijelima i institucijama te u potpori razvoja naših obrambenih sposobnosti u skladu sa zahtjevima NATO ciljeva sposobnosti.

Nastavljeni su radovi na **projektu ASBE** (*Air Command & Control System Software-Based Element – ASBE*) čijom ćemo implementacijom dobiti moderan i integrirani sustav zapovijedanja i nadzora zračnim prostorom. Svakodnevnom obukom osoblja i postrojbi, modernizacijom opreme, razmjenom podataka i radarske slike s drugim NATO članicama kao i dežurnim parom lovačkih zrakoplova, Republika Hrvatska štitila je svoj i zračni prostor saveznika.

Realiziran je projekt uspostave i izgradnje Nacionalnoga razmjestivog komunikacijskog modula (*Deployable Communications Module – DCM*) **te je postigao punu operativnu sposobnost**. Pripadnici Nacionalnoga razmjestivog komunikacijskog modula su u veljači 2017., u skladu s odlukom Hrvatskoga sabora, bili upućeni u NATO

⁵ Nacionalna predstavništva Republike Hrvatske: Vojno predstavništvo Republike Hrvatske pri NATO-u i Europskoj uniji, Obrambeni odjel Stalnog predstavništva Republike Hrvatske pri Organizaciji Sjevernoatlantskoga ugovora, Nacionalno vojno predstavništvo pri Savezničkom zapovjedništvu za operacije (SHAPE), Nacionalni ured za vezu pri Savezničkom zapovjedništvu za transformaciju

⁶ Nacionalne pozicije rotiraju se svake četiri godine, a NATO pozicije svake tri godine.

vođenu misiju „*RESOLUTE SUPPORT*“ u Islamskoj Republici Afganistanu te u Republiku Tursku gdje su bili angažirani u sklopu aktivnosti NATO potpore Republici Turskoj.

U kontekstu multinacionalnog razvoja sposobnosti uz sudjelovanje u NATO inicijativi Pametne obrane (*Smart Defence*), posebno važan je bio i angažman u **inicijativi Koncepta vodećih nacija**. Nakon provedenih stručnih konzultacija iskazali smo namjeru **doprinosa njemačkoj grupaciji u uspostavi većih formacija, s jednom motoriziranom pješacom bojnou, jednim vodom vojne policije, jednim vodom za logističku potporu i do pet stožernih časnika**. Uz sudjelovanje u skupini pod vodstvom Savezne Republike Njemačke, sudjelujemo i u **skupini pod vodstvom Talijanske Republike**. S obzirom na to da Republika Hrvatska sudjeluje u razvoju šireg spektra sposobnosti u okviru njemačke skupine, u okviru talijanske skupine naše sudjelovanje ide u smjeru razvoja sposobnosti u području stabilizacije i obnove s posebnim naglaskom na vojnu i policijsku obuku.

Dodatno, u sklopu NATO Inicijative Pametne obrane, Republika Hrvatska kao supredsjedavajuća nacija uz Češku Republiku nastavlja aktivno sudjelovanje u **projektu Multinacionalnoga zrakoplovnog obučnog središta**. U tom središtu provodi se i hrvatsko-češki projekt preduputne obuke mentora za obuku afganistanskih zračnih snaga. Projekt financira pet zemalja tzv. nordijskog saveza (Kraljevina Danska, Kraljevina Nizozemska, Kraljevina Švedska, Republika Finska i Kraljevina Norveška). O kvaliteti i važnosti obuke govori činjenica da se provodi već šestu godinu.

Od posebne važnosti bila je i realizacija zaključka sastanka s vrha iz Varšave iz 2016. godine kada je kao odgovor na promijenjeno geostrateško okružje donesena odluka o jačanju Savezničkog postava odvratanja i obrane odnosno o upućivanju snaga na sjeveroistok Saveza u okviru NATO aktivnosti Ojačane prednje prisutnosti. Hrvatski sabor je u lipnju 2017. donio odluku o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga u sklopu aktivnosti ojačane prednje prisutnosti NATO-a u Republici Litvi i Republici Poljskoj. Tom odlukom regulirana je struktura i rotacije hrvatskog kontingenta koji se upućuje u navedenu aktivnost.

Aktivnosti u sklopu Zajedničke sigurnosne i obrambene politike Europske unije

Republika Hrvatska sudjeluje u Zajedničkoj sigurnosnoj i obrambenoj politici Europske unije, članica je Europske obrambene agencije, kao i Satelitskog središta Europske unije. Nastavljeno je sudjelovanje u radu Političko-sigurnosnog odbora i drugih odbora i radnih skupina Europske unije, sastancima ministara obrane i načelnika glavnih stožera oružanih snaga država članica, kao i na sastancima ravnatelja za obrambenu politiku.

Predstavnik Oružanih snaga nastavio je svoje sudjelovanje u radu Vojnog osoblja Europske unije (*EU Military Staff*, EUMS) u svojstvu sekundiranoga nacionalnog stručnjaka.

U okviru aktivnosti koje su kao dio obrambenog paketa provedene na razini Europske unije, **Republika Hrvatska je Odlukom Vlade u studenome 2017. pristupila Stalnoj strukturiranoj suradnji Europske unije (PESCO)**, usmjerenoj na jačanje postojećih alata europske obrane te izgradnju obrambenih sposobnosti Europske unije. Pristupanjem u PESCO Republika Hrvatska je napravila važan **iskorak u okviru svojeg angažmana i doprinosa Zajedničkoj sigurnosnoj i obrambenoj politici Europske unije, jačajući ujedno svoje nacionalne sposobnosti i sposobnosti u okviru NATO obveza**. U tu je svrhu **izrađen Nacionalni provedbeni plan za dostizanje zajedničkih obveza u sklopu PESCO-a**. Pokrenute su konzultacije o uključivanju u PESCO projekte te je potkraj 2017. godine **iskazan interes za sudjelovanje u projektima u području kibernetičke obrane, djelovanja u prirodnim katastrofama, pomorskog motrenja, vojne pokretljivosti i logistike**. Uz PESCO, Republika Hrvatska aktivno je sudjelovala u provedbi **Koordiniranoga godišnjeg pregleda obrane te utvrđivanju provedbenog modela za Europski obrambeni fond**. Pritom smo se zalagali za model koji će **omogućiti pravednu geografsku raspodjelu sredstava, omogućiti sudjelovanje srednjem i malom poduzetništvu te pridonijeti razvoju i jačanju hrvatske obrambene industrije**.

Republika Hrvatska sudjelovala je u 2017. godini u **borbenoj skupini Europske unije pod vodstvom Talijanske Republike**, uključila se u **operaciju EUNAVFOR MED Sophia** te je nastavila sudjelovati u **operaciji EUNAVFOR Somalija ATALANTA**.

1.3.2. Multilateralna suradnja

U skladu sa Smjernicama međunarodne obrambene suradnje Ministarstva obrane za 2017. godinu, nastavljen je razvoj mreže multilateralne obrambene suradnje, s naglaskom na područja od strateškog interesa za Republiku Hrvatsku u okviru međunarodnih i regionalnih organizacija čija je Republika Hrvatska članica. Multilateralna obrambena suradnja težišno je bila usmjerena na sudjelovanje u operacijama potpore miru Ujedinjenih naroda, sudjelovanje u radu regionalnih inicijativa čija je Republika Hrvatska članica te provedbu mjera izgradnje povjerenja i sigurnosti u okviru Ujedinjenih naroda, Organizacije za europsku sigurnost i suradnju (OESS), RACVIAC – Centra za sigurnosnu suradnju te ugovora, sporazuma i konvencija iz područja nadzora naoružanja koje je Republika Hrvatska potpisala i ratificirala.

S ciljem promicanja hrvatske namjenske industrije, predstavnici Ministarstva obrane sudjelovali su na različitim međunarodnim sajmovima i izložbama vojne opreme i naoružanja, pri čemu su aktivnosti bile usmjerene ponajprije manifestacijama na kojima su izlagali hrvatski proizvođači. Ministarstvo obrane je aktivno sudjelovalo u organizaciji i provedbi Međunarodne izložbe vojne opreme i naoružanja „ASDA 2017.“, organizirane u Splitu u travnju 2017., koja je iskorištena za promociju industrije.

Slika 4. Otvorenje međunarodnog sajma „ASDA 2017.“

Aktivnosti u sklopu Ujedinjenih naroda (UN)

S ciljem implementacije obveza preuzetih u rujnu 2015. na sastanku na vrhu o operacijama u New Yorku, Ministarstvo obrane provodilo je aktivne pripreme za upućivanje inženjerijskih snaga u jednu od operacija potpore miru Ujedinjenih naroda u 2018. godini. Budući da se operacija UNIFIL odvija na strateški vrlo važnom području koje je, s obzirom na pogoršanu sigurnosnu situaciju u Iraku i Siriji, jedno je od dominantnih kriznih žarišta u svijetu, potencijal uspostave višeg stupnja prisutnosti Republike Hrvatske u Libanonu ocijenjen je važnim doprinosom naporima međunarodne zajednice u izgradnji stabilnosti toga područja. Ovaj doprinos planira se realizirati upućivanjem pripadnika Oružanih snaga tijekom 2018. godine, a razmještaj hrvatske sastavnice provest će se u suradnji s Talijanskom Republikom kao bilateralnim partnerom.

Obveza prema UN-u iz područja nadzora naoružanja težišno se provodila aktivnim sudjelovanjem na konferencijama i sastancima po konvencijama UN-a iz toga područja te izradom godišnjih izvješća po Konvenciji o kasetnom streljivu, Konvenciji o zabrani upotrebe, skladištenja, proizvodnje i transportu protupješačkih mina te njihovu uništavanju, Konvenciji o zabrani ili ograničenju uporabe određenoga konvencionalnog oružja s pretjeranim traumatskih učinkom ili djelovanjem bez obzira na cilj, kao i sustavnim praćenjem primjene drugih rezolucija o nadzoru nekonvencionalnog i konvencionalnog naoružanja koje je usvojilo Vijeće sigurnosti Ujedinjenih naroda.

Aktivnosti u sklopu Organizacije za europsku sigurnost i suradnju (OESS)

Tijekom 2017. godine Ministarstvo obrane sudjelovalo je u provedbi aktivnosti političko-vojne dimenzije OESS-a, koja uz nadzor konvencionalnog naoružanja na tlu Europe obuhvaća i borbu protiv terorizma, kibernetičku sigurnost, sigurnost granica te druge aspekte kooperativne sigurnosti. Predstavnici Ministarstva obrane aktivno su sudjelovali u radu tijela, odbora i radnih skupina OESS-a sudjelovanjem na Godišnjem sastanku o implementaciji Bečkog dokumenta, Godišnjoj preglednoj konferenciji o sigurnosti, Seminaru visoke razine o vojnim doktrinama te najvažnijoj godišnjoj aktivnosti OESS-a – Ministarskoj konferenciji.

Posebna pozornost posvećena je uključivanju u aktivnosti u okviru Strukturiranog dijaloga OESS-a, koji predstavlja novi forum za dijalog o svim aspektima europske sigurnosti i među članicama OESS-a je prepoznat kao ključni forum za raspravu o mjerama sigurnosti i povjerenja u OESS području.

Ministarstvo obrane sudjelovalo je u 2017. godini u provedbi mehanizama nadzora naoružanja OESS-a koji obuhvaćaju prihvate inspekcija u Republici Hrvatskoj i provedbu inspekcija na teritoriju država stranaka. Sudjelovanjem u radu upravljačkih i ekspertnih tijela pojedinih mehanizama OESS-a pružan je aktivan doprinos njihovoj modernizaciji. Članicama OESS-a dostavljene su ažurirane informacije za 2017. godinu u sklopu standardnih mehanizama izvješćivanja: Godišnja razmjena informacija o obrambenom planiranju i proračunu, Godišnja razmjena vojnih informacija po Bečkom dokumentu 2011., Godišnja razmjena informacija o naoružanju po Sporazumu o subregionalnoj kontroli naoružanja te Globalna razmjena vojnih informacija.

Znatan angažman bio je usmjeren na rad Subregionalne konzultativne komisije Sporazuma o subregionalnoj kontroli naoružanja kao trenutačno jedinom pravno obvezujućem mehanizmu nadzora naoružanja u Europi.

Djelatnici Ministarstva obrane aktivno su sudjelovali u radu Konzultativne komisije za provedbu ugovora „Otvorena neba“ kroz rad u konzultativnoj komisiji, stručnu nazočnost prilikom certifikacije novih zrakoplova i digitalne tehnike zemalja potpisnica te provedbom promatračkih letova, u skladu s dogovorenim kvotama.

Kroz rad Foruma za sigurnosnu suradnju i njegovih ekspertnih tijela predstavnici Ministarstva obrane sudjelovali su u raspravama o Bečkom dokumentu 2011. te su aktivno pridonijeli kreiranju i izradi nacionalnih stavova o novim prijedlozima za njegovu modernizaciju. Sudjelovali su u radu Godišnje konferencije o procjeni primjene Bečkog dokumenta 2011., kao i na Godišnjoj preglednoj konferenciji o sigurnosti u Europi (ASRC).

Sudjelovanje u regionalnim inicijativama

U 2017. godini nastavljeno je sudjelovanje u radu regionalnih organizacija, foruma i inicijativa, s ciljem promicanja dobrosusjedskih odnosa te izgradnje povjerenja, stabilnosti i prosperiteta u srednjoj i jugoistočnoj Europi te na Sredozemlju, u skladu s prioritetima sigurnosne politike Republike Hrvatske. **Temeljne odrednice sudjelovanja u regionalnim inicijativama bile su: jačanje mjera povjerenja i sigurnosti; nastavak procesa proširenja NATO-a i Europske unije na zemlje jugoistočne Europe; ispunjavanje obveza iz članstva u NATO-u i Europskoj uniji; zajednički razvoj obrambenih sposobnosti te zajedničko sudjelovanje u operacijama.** Sudjelujući u regionalnim sigurnosnim inicijativama i forumima, Ministarstvo obrane je nastavilo proaktivan angažman u cilju afirmacije Republike Hrvatske kao regionalnog lidera i pokretača euroatlantskih procesa u državama jugoistočne Europe, pri čemu je poseban naglasak stavljen na sudjelovanje u regionalnim forumima koji aktivno korespondiraju s euroatlantskim aspiracijama država članica, poglavito Američko-jadranskoj povelji (A5).

U sklopu Američko-jadranske povelje (A5), Ministarstvo obrane nastavilo je podupirati projekte koji donose konkretne i vidljive rezultate u funkciji približavanja država aspirantica iz jugoistočne Europe NATO-u, poput nastavka suradnje u operacijama zajednički

Slika 5. Sastanak ministara obrane A-5 u Makedoniji

doprinos NATO misiji „RESOLUTE SUPPORT“, provedbe aktivnosti usmjerenih na poboljšanje, zadržavanje i unaprjeđenje interoperabilnosti kroz zajedničku obuku i uvježbavanje, te inzistiranja na finalizaciji projekta Studije nadzora zračnog prostora (*Balkan Regional Approach to Air Defence – BRAAD*) i nastavku usklađivanja djelovanja Američko-jadranske povelje (A5) s NATO aktivnostima i inicijativama. U okviru Američko-jadranske povelje (A5), nastavljeno je pružanje potpore punopravnom članstvu Republici Kosovo.

Kao srednjoeuropska država, Republika Hrvatska je nastavila sudjelovati u aktivnostima Srednjoeuropske obrambene suradnje (*Central European Defence Cooperation*

– *CEDC*) čiji se rad i djelovanje temelji na načelu zajedničkog razvoja obrambenih sposobnosti te postizanja više razine interoperabilnosti. Kroz sastanke ministara obrane te sastanke koordinacijskog i upravljačkog tijela nastavljeno je sudjelovanje u okviru Foruma ministara obrane jugoistočne Europe (*South Eastern Defence Ministerial – SEDM*), promičući sigurnosni dijalog u jugoistočnoj Europi o pitanjima od zajedničkog interesa.

Nastavljeno je i sudjelovanje u okviru Inicijative za obrambenu suradnju (*Defence Cooperation Initiative – DECI*) u okviru koje su provedene aktivne pripreme za zajedničku participaciju u operaciji potpore miru UNIFIL u Libanonu tijekom 2018. godine.

U okviru multilateralne suradnje, poseban naglasak stavljen je na daljnju afirmaciju vidljivosti i uloge RACVIAC-a – Centra za sigurnosnu suradnju, kao jedine međunarodne organizacije sa sjedištem u Republici Hrvatskoj. Ministarstvo obrane sudjelovalo je u radu sva tri područja djelovanja RACVIAC-a: *Cooperative Security Environment Pillar* s fokusom na kontroli naoružanja, *International and Regional Cooperation Pillar* s temama vezanim za međunarodnu i regionalnu suradnju i euroatlantske integracije te *Security Sector Reform Pillar* namijenjen reformama sigurnosnog sektora. Nadalje, nastavljen je aktivan angažman u aktivnostima Mreže za sprječavanje širenja oružja za masovno uništenje koju je, kao svojevrsno četvrto područje, inicirala i uspostavila Republika Hrvatska, a obuhvaća stručno područje razmjene iskustava o izradi nacionalnih strategija koje reguliraju područje sprječavanja širenja oružja za masovno uništenje.

Ministarstvo obrane je, putem financijskih doprinosa, sekundiranjem osoblja i sudjelovanjem svojih eksperata u aktivnostima koje RACVIAC organizira, nastavilo pružati podršku radu ove organizacije, istodobno potičući države članice na aktivnije sudjelovanje u radu RACVIAC-a s ciljem daljnjeg profiliranja RACVIAC-a kao platforme za regionalnu suradnju te intenziviranje dijaloga i suradnje u području sigurnosti među zemljama jugoistočne Europe.

1.3.3. Bilateralna obrambena suradnja

Bilateralna obrambena suradnja bila je usmjerena na strateške saveznike i partnere na području sigurnosti i obrane te na aktivnosti potpore jačanju stabilnosti i sigurnosti u jugoistočnoj Europi i suradnju sa susjednim državama, posebno na potporu zemljama aspiranticama za članstvo u NATO-u i Europskoj uniji u njihovim nastojanjima za ispunjavanje traženih kriterija.

Najvažniji partneri u 2017. godini bile su Sjedinjene Američke Države, Savezna Republika Njemačka, Republika Poljska, Ujedinjena Kraljevina Velike Britanije i Sjeverne Irske, Francuska Republika te susjedne države, odnosno države od posebnog interesa za regionalnu sigurnost: Mađarska, Republika Slovenija, Talijanska Republika, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Republika Kosovo i Republika Makedonija.

Sjedinjene Američke Države glavni su strateški saveznik i partner Republike Hrvatske u području sigurnosti i obrane s kojim se prioritetno razvija obrambena suradnja u gotovo svim funkcionalnim područjima. Tijekom 2017. godine poseban naglasak stavljen je na razvoj obrambenih sposobnosti, dostizanje NATO ciljeva sposobnosti, obrambene reforme, razvoj helikopterskih sposobnosti, mornaričkih sposobnosti, obavještajne sposobnosti, izgradnju i modernizaciju obučnih kapaciteta Hrvatske kopnene vojske na Vojnom poligonu „Eugen Kvaternik“ Slunj, razvoj sposobnosti snaga za specijalne operacije te informatičku sigurnost. **Izvršni bilateralni odnosi sa Sjedinjenim Američkim Državama potvrđeni su prigodom posjeta ministra obrane Damira Krstičevića ministru obrane Sjedinjenih Američkih Država Jamesu N. Mattisu u srpnju 2017.**

Slika 6. Sastanak ministra obrane Krstičevića s ministrom obrane Mattisom

Prigodom posjeta ministra obrane Krstičevića ministar obrane Mattis istaknuo je, osvrnuvši se na obilježavanje obljetnice vojno-redarstvene operacije „Oluja“, kako je vojno-redarstvena operacija „Oluja“, operacija koja se izučava na američkim vojnim školama i koja je pokazala kako dobro vođena, izvježbana i opremljena vojska pod dobrim političkim vodstvom može promijeniti tijek povijesti te je iskazao zahvalnost na

prisutnosti ministra Krstičevića kao izravnog sudionika operacije „Oluja“. Nadalje, ministar obrane Mattis iznimno je pohvalio angažiranost i međunarodni doprinos Oružanih snaga u operacijama i misijama, gdje Hrvatska daje doprinos iznad svoje kategorije.

Sastanak ministra obrane Damira Krstičevića s ministricom obrane Savezne Republike Njemačke Ursulom von der Leyen u Republici Hrvatskoj, u listopadu 2017., održan je nakon deset godina od posljednjeg susreta ministara obrane dviju država. Većina provedenih bilateralnih aktivnosti tijekom 2017. godine bila je u potpori zajedničkog sudjelovanja u NATO misijama, operacijama i projektima suradnje u okviru Zajedničke sigurnosne i obrambene politike Europske unije, pri čemu je naglasak bio na zajedničkoj obuci, suradnji specijalnih postrojbi, razvoju interoperabilnosti i ključnih obrambenih sposobnosti. Otvoreno je i novo područje bilateralne suradnje u funkcionalnom području rada snaga za specijalna djelovanja, dok je **suradnja u sklopu projekta samohodne haubice PzH 2000** potkraj 2017. godine ušla u završnu fazu.

Okosnicu **suradnje s Republikom Poljskom** činila je suradnja specijalnih postrojbi, vojnih policija, vojno-obrazovnih institucija te suradnja na vojno-tehničkom polju. Znatan dio suradnje odvijao se u okviru Središta izvrsnosti vojne policije NATO-a, Središta izvrsnosti za protuobavještajno djelovanje NATO-a, Multinacionalne bojne vojne policije, Zapovjedništva multinacionalnog korpusa Sjeveroistok u Szczecinu te u NATO-ovu elementu integracije snaga. Velik doprinos jačanju obrambene suradnje pridonijelo je i **angažiranje Oružanih snaga** (do 90 pripadnika) i **bitnice samohodnih višecjevnih lansera raketa** u sastavu borbene skupine pod vodstvom Sjedinjenih Američkih Država. Angažman se provodi na teritoriju Republike Poljske od listopada 2017. godine, a u okviru Ojačane prednje prisutnosti NATO-a. Strateška važnost izvrsne obrambene suradnje u bilateralnom i multilateralnom okružju, kao i namjera njezina dodatnog unaprjeđivanja obostrano je potvrđena na **sastanku ministra obrane Damira Krstičevića s poljskim ministrom obrane Antonioma Macierewiczem** u listopadu 2017. u Republici Hrvatskoj te u prosincu 2017. u Republici Poljskoj.

Ministar obrane Damir Krstičević u veljači 2017. posjetio je britanskog ministra obrane Michaela Fallona. Tom je prigodom potpisan Memorandum o suglasnosti između Ministarstva obrane Republike Hrvatske i Ministarstva obrane Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske o unaprjeđenju bilateralne, obrambene i sigurnosne suradnje koji daje podlogu za još snažniju i sadržajnije suradnju. Intenziviranje se ogledalo kroz suradnju mornarica te zajedničku obuku kopnenih vojski, što je uključivalo i korištenje

hrvatskih vojnih poligona za obuku britanskih oružanih snaga. Posebni doprinos jačanju, kako bilateralne, tako i suradnje u okviru NATO-a, nastavak je sudjelovanja Republike Hrvatske u **Zapovjedništvu savezničkih snaga za brzo djelovanje** (*Allied Rapid Reaction Corps, ARRC*) kao i u Združenim snagama visoke spremnosti (*Very High Joint Task Force, VJTF*) 2017. godine pod britanskim vodstvom.

Suradnja s Francuskom Republikom temeljila se na **suradnji ratnih mornarica**, suradnji u okviru pomorske sigurnosti, kao i u razmjeni stajališta u okviru Zajedničke sigurnosne i obrambene politike Europske unije, poglavito u logističkoj potpori hrvatskom Samostalnom timu za sigurnosnu zaštitu broda u operaciji ATALANTA te na području izobrazbe.

Bilateralna suradnja s Talijanskom Republikom obilježena je **posjetom talijanske ministrice obrane Roberte Pinotti Republici Hrvatskoj u srpnju 2017. što je ujedno bio i prvi sastanak ministara obrane dviju država nakon 2004. godine**. Većina provedenih aktivnosti odnosila se na suradnju ratnih mornarica i ratnih zrakoplovstava, suradnju u regionalnim inicijativama te suradnju u okviru Međunarodnog programa zajedničke geoprostorne proizvodnje. Provedene su **pripremne aktivnosti za zajedničko sudjelovanje hrvatskih i talijanskih oružanih snaga u misiji Ujedinjenih naroda UNIFIL u Libanonu tijekom 2018. godine** čime će dvije države zajedničkim snagama izravno pridonijeti jačanju globalne sigurnosti.

Aktivnosti obrambene suradnje s Mađarskom bile su usmjerene na suradnju u području obuke u nadzoru zračnog prostora, zračnih snaga i specijalnih postrojbi. **Ministar obrane Damir Krstičević i mađarski ministar obrane István Simicskó susreli su se u ožujku 2017. u Republici Hrvatskoj i tom prigodom dali novi poticaj suradnji**, koja se osim bilateralne sve više usmjerava i na multilateralnu razinu unutar inicijative Srednjoeuropske obrambene suradnje, kojom od sredine 2017. godine predsjedava Mađarska.

Sastanak ministra obrane Damira Krstičevića i švedskog ministra obrane Petera Hultquista u rujnu 2017. u Republici Hrvatskoj označio je **prvi posjet švedskog ministra obrane od uspostave diplomatskih odnosa između dviju zemalja**.

Intenzivirana je i suradnja s Rumunjskom te je **prvi put oko 300 pripadnika Oružanih snaga sudjelovalo u tri multinacionalne vježbe u Rumunjskoj: IEL MILU, SABER GUARDIAN i STEADFAST INDICATOR**.

Na sastanku ministra obrane Damira Krstičevića i rumunjskog ministra obrane Iona-Marcela Ciolacua u rujnu 2017. u Rumunjskoj **potpisan je i Memorandum o**

suglasnosti između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Rumunjske o uzajamnom pružanju potpore države domaćina.

Suradnja s Republikom Slovenijom u 2017. godini provodila se kroz aktivnosti vezane za uspostavu suradnje među postrojbama, jačanje suradnje na području logistike, kao i u području obuke koja se provodi multilateralno kroz Regionalno središte za obuku zrakoplovstva, NATO Središte izvrsnosti za planinsko ratovanje te suradnju u okviru inicijative Srednjoeuropske obrambene suradnje (CEDC). **Ministar obrane Damir Krstičević i slovenska ministrica obrane Andreja Katič** susreli su se u siječnju 2017. u Republici Sloveniji. Suradnja je nastavljena posjetom načelnika Glavnog stožera Oružanih snaga NATO Središtu izvrsnosti za planinsko ratovanje. U sklopu toga provedene su zajedničke vježbe i uvježbavanja koja su služila dostizanju NATO Ciljeva sposobnosti.

U području obrambene suradnje sa susjednim državama posebna pozornost posvećena je **aktivnostima i projektima u okviru Američko-jadranske povelje (A5)** te u području izobrazbe i obuke (uključivanje u sveučilišne programske studije školovanja kadeta).

Suradnja s Bosnom i Hercegovinom u stalnom je usponu po broju aktivnosti i povećanom interesu obje strane. To se posebno odnosi na hrvatsko pružanje ekspertize u funkcionalnim područjima školovanja i obuke te prenošenje iskustva i specijalističke izobrazbe u području skladištenja streljiva i minsko-eksplozivnih sredstava, rješavanja viškova naoružanja, obrambenog planiranja. Posebno je važna hrvatska potpora procesu pristupanja Bosne i Hercegovine euroatlantskim integracijama odnosno unaprjeđenju interoperabilnosti, koja se osim na području obrambene politike ostvaruje zajedničkom obukom, uvježbavanjem i sudjelovanjem u NATO operaciji u Afganistanu.

Sastanak ministra obrane Damira Krstičevića i ministrice obrane Bosne i Hercegovine Marine Pendeš u veljači 2017. nedvojbeno je pokazao strateški interes Republike Hrvatske za suradnju s Bosnom i Hercegovinom u obrambenom području, a posebno i potporu hrvatskom narodu u Bosni i Hercegovini.

Nastavljena je dobra suradnja s Crnom Gorom u obliku zajedničkog sudjelovanja hrvatskih i crnogorskih pripadnika oružanih snaga u NATO misiji „*RESOLUTE SUPPORT*“ u Islamskoj Republici Afganistan, suradnja ratnih mornarica u okviru projekta „*ADRION*“ te prijenosu hrvatskih iskustava u okviru procesa pristupanja Crne Gore NATO-u. Iako obrambenu suradnju između Republike Hrvatske i Crne Gore možemo ocijeniti kao konstruktivnu, ostaje nekoliko otvorenih pitanja. Tijekom **sastanka ministra obrane Damira Krstičevića i crnogorskog ministra obrane Predraga Boškovića u travnju 2017. u Republici Hrvatskoj** pokrenuta je inicijativa za rješavanje statusa odnosno povrata

školskog broda „Jadran“ Republici Hrvatskoj. Otvoreno je pitanje i cjelokupna sukcesija vojne imovine.

Nastavljena je i intenzivna obrambena suradnja s Republikom Kosovo na području izobrazbe i obuke pripadnika Kosovskih snaga sigurnosti te prijenosa ekspertize iz raznih funkcionalnih područja, a u svrhu daljnjeg razvoja i dostizanja sposobnosti za preuzimanje zadaća osiguranja mira i sigurnosti.

Suradnja s Republikom Makedonijom odvijala se kroz aktivnosti u okviru Američko-jadranske povelje i sastanke na visokoj razini pa je tako u studenome 2017. u Republici Hrvatskoj održan **sastanak ministra obrane Damira Krstičevića i makedonske ministrice obrane Radmile Shekerinske-Jankovske.**

U svrhu doprinosa razvoju hrvatske vojne industrije, putem aktivnosti međunarodne obrambene suradnje nastavljena je promocija domaćih proizvođača naoružanja i vojne opreme u stranim državama i tijekom posjeta stranih izaslanstava Republici Hrvatskoj.

U Republici Hrvatskoj akreditacijom ili suakreditacijom u 2017. godini djelovala su ukupno **35 strana vojnodiplomatska predstavništva s 42 predstavnika.** Sjedište u Republici Hrvatskoj ima **17 vojnodiplomatskih predstavništava, a 18 ih ima sjedište u nekoj drugoj zemlji** i suakreditirani su za Republiku Hrvatsku.

1.4. Upravljanje ljudskim potencijalima

Tijekom 2017. godine aktivnosti upravljanja ljudskim potencijalima težišno su usmjeravane na dostizanje projicirane personalne strukture obrambenog resora te na unaprjeđivanje kvalitete osoblja. Na temelju smjernica ministra obrane provedena je analiza implikacija smanjenja broja osoblja na veličinu utvrđenu Dugoročnim planom razvoja Oružanih snaga Republike Hrvatske 2015. – 2024. Analizom je utvrđeno da bi, uz popratne negativne socijalne aspekte, takvim smanjenjem bila dovedena u pitanje funkcionalnost Oružanih snaga. Stoga je, na prijedlog ministra obrane Vlada utvrdila prijedlog **nove Odluke o veličini, sastavu i mobilizacijskom razvoju Oružanih snaga**, koju je Predsjednica Republike Hrvatske i vrhovna zapovjednica Oružanih snaga donijela 27. veljače 2017. Ovom odlukom je utvrđeno da će Oružane snage imati do 16 700 pripadnika djelatnog sastava, od čega do 15 200 djelatnih vojnih osoba i do 1 500 državnih službenika i namještenika. Na taj način je brojčana veličina od 14 376 djelatnih vojnih osoba, koja je po do tada važećoj odluci trebala biti dostignuta do 31. prosinca 2017., povećana za 824 djelatne vojne osobe.

Iz istih razloga povećana je brojčana veličina državnih službenika i namještenika u Oružanim snagama, za 876 osoba. **U 2017. godini, zbog povećanog interesa ročnika, prvi put provedeno je dragovoljno vojno osposobljavanje u tri redovna i četiri izvanredna uputna roka te ga je uspješno završilo 1192 ročnika.**

U skladu s Projektnim planom ustrojavanja i popune pričuvnog sastava Oružanih snaga te utvrđenoj dinamici, tijekom 2017. godine ustrojeno je **svih šest pješačkih pukovnija s djelatnim razvojnim jezgrama**. Nakon 19 godina provedeno je desetodnevno uvježbavanje i bojevo gađanje jedne postrojbe razvrstanih pričuvnika razine pješačke satnije.

Prvi put nakon 2008. godine, u 2017. godini raspisan je i proveden velik i važan natječaj za prijam 65 državnih službenika s radnim iskustvom, a koji su započeli s radom u Ministarstvu obrane u veljači i ožujku 2018.

Poduzeto je niz konkretnih mjera usmjerenih na poboljšanje kvalitete rada i življenja pripadnika Oružanih snaga: **poboljšan je i izjednačen standard prehrane vojnika, dočasnika i časnika, poboljšani su smještajni i radni kapaciteti, povećana su materijalna prava djelatnih vojnih osoba u dijelu dodataka za otežane uvjete rada, nabavljena je sportska oprema i oprema za vježbanje.**

U području obrazovanja pokrenuti su procesi **transformacije Hrvatskoga vojnog učilišta „Dr. Franjo Tuđman“ u visokoobrazovnu znanstvenu ustanovu**, izrade Koncepta obrazovanja za potrebe Oružanih snaga, ustrojavanja diplomskih sveučilišnih studija,

integriranih preddiplomskih i diplomskih sveučilišnih studija za potrebe Oružanih snaga te ustrojavanja i akreditacije integriranoga sveučilišnog studijskog programa „Vojno pomorstvo”.

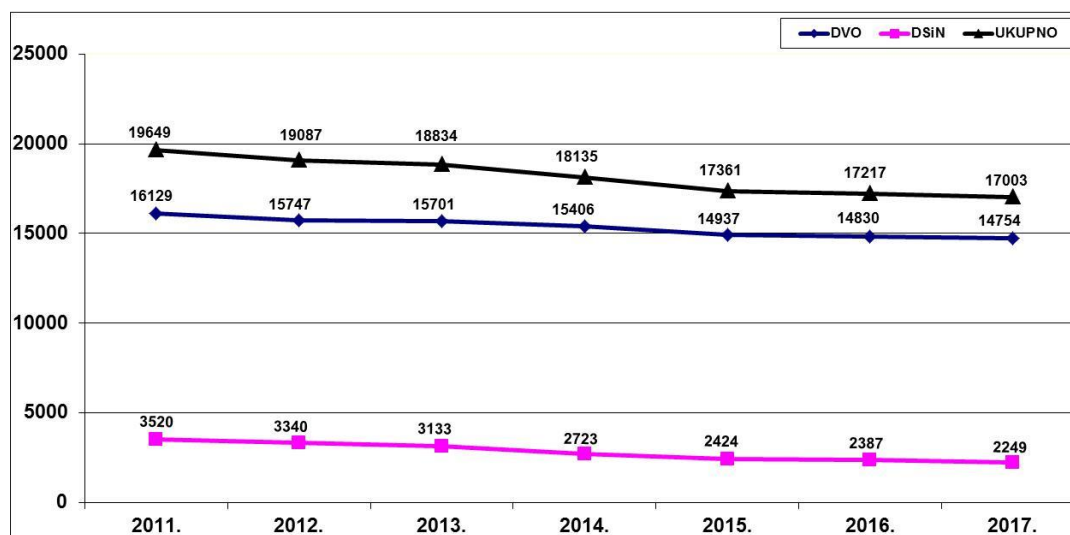
Ministarstvo obrane proglasilo je **2017. godinu godinom vojnika, dočasnika i časnika**. Slijedom toga, predložene su izmjene zakona usmjerene na promoviranje čovjeka kao gravitacijskog središta pobjedničke Hrvatske vojske.

Izmjenama Zakona o obrani jasnije su utvrđene obveze pričuvnog sastava, uz propisivanje prava za osobe pozvane na službu u Oružane snage.

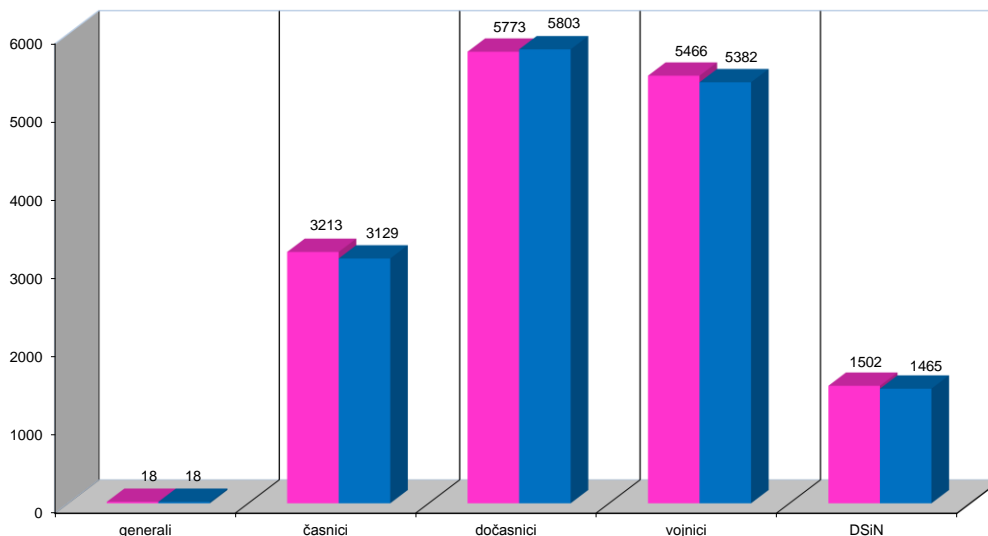
Izmjenama Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske omogućuje se podizanje standarda i uvjeta života i rada vojnika, dočasnika i časnika, državnih službenika i namještenika. Najznačajnije izmjene uključuju: uvođenje posebnih naknada za stražu, dežurstvo i rad na terenu; mogućnost sklapanja ugovora na neodređeno vrijeme do 45. godine života za djelatne vojnike, čime se postiže sigurnost zaposlenja te poboljšanje uvjeta stanovanja pripadnika Oružanih snaga. Izmjenama zakona su jasnije definirani prijam u djelatnu vojnu službu, raspoređivanje na dužnost te promicanje i profesionalni razvoj. Podignuta je dob za prijam na 30 godina; uvedene su posebnosti u prijmu doktora medicine; detaljnije su propisani kriteriji i postupci provjere tjelesne spremnosti, kao i jasni kriteriji završetka vojne službe (određene godine života i godine radnog staža).

1.4.1. Postojeća struktura osoblja

Brojno stanje djelatnog sastava Ministarstva obrane i Oružanih snaga na dan 31. prosinca 2017. bilo je 17 003 osobe (14 754 djelatne vojne osobe i 2249 državnih službenika i namještenika). Popunjenost ustrojstvenih jedinica Ministarstva obrane i Oružanih snaga po ustroju, na dan 31. prosinca 2017. bila je 82,9 %.

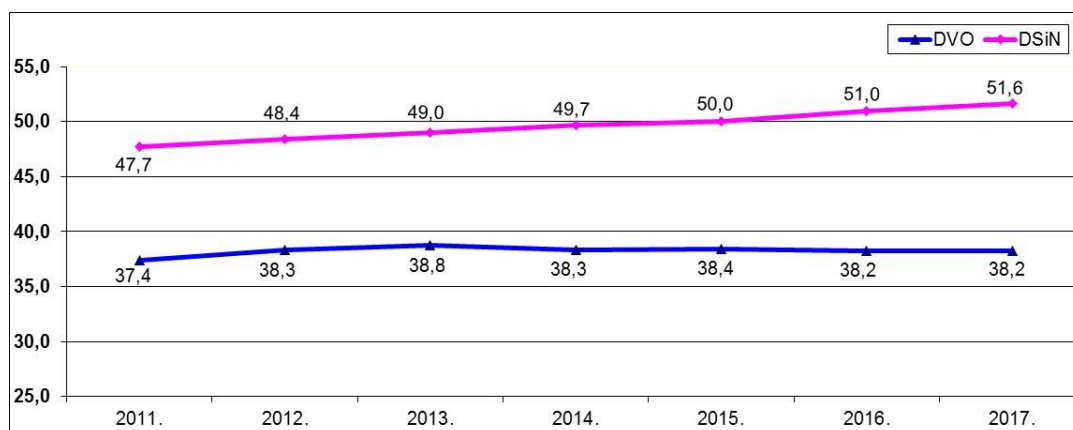

Prikaz 1. Brojno stanje osoblja na dan 31. prosinca 2011. – 2017.

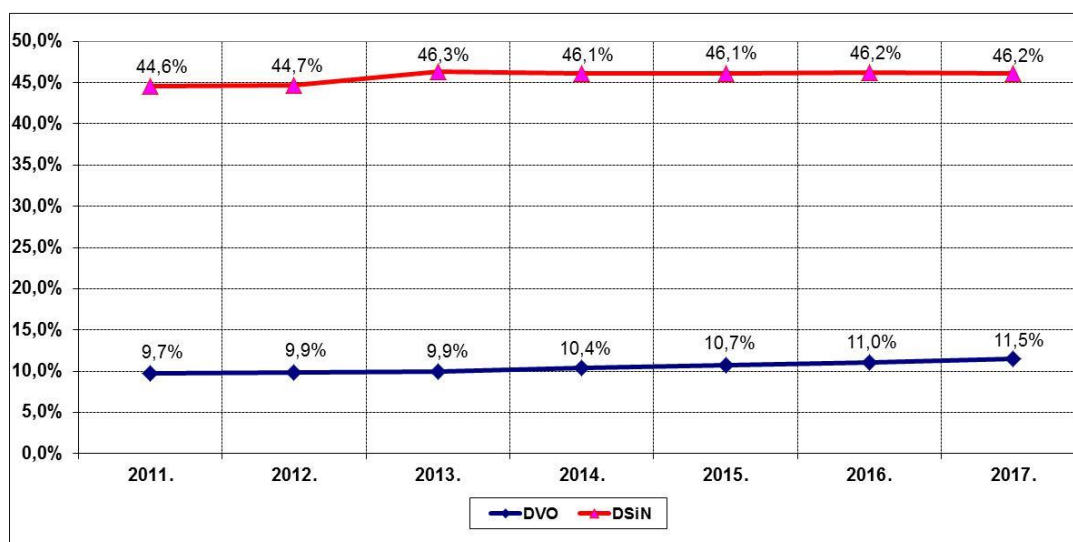
Prikaz 2. Usporedba brojnog stanja osoblja Oružanih snaga po kategorijama u 2016. i 2017.

Prosječna dob djelatnih vojnih osoba na dan 31. prosinca 2017. bila je 38,2 godine, a državnih službenika i namještenika 51,6 godina.

Prikaz 3. Dobna struktura osoblja na dan 31. prosinca 2011. – 2017.

Broj i udio žena među djelatnim vojnim osobljem iz godine u godinu je u porastu. Od 14 754 djelatnih vojnih osoba zaposlenih u obrambenom resoru na dan 31. prosinca 2017. žena je bilo 1703 ili 11,5 %. Konstantno se održava visoki postotak udjela žena u kategorijama državnih službenika i namještenika. Od 2249 državnih službenika i namještenika na dan 31. prosinca 2017. žena je bilo 1038 ili 46,2 %.

Prikaz 4. Struktura osoblja po spolu

1.4.2. Prijam osoblja

Prijmom osoblja u 2017. godini osigurana je popuna ustrojstvenih jedinica u skladu s planovima i potrebama obrambenog resora.

U skladu s Planom prijma osoblja u djelatnu vojnu službu za 2017. godinu, u djelatnu službu primljeno je 785 vojnika/mornara. Prvi časnički čin dobilo je 108 poručnika/poručnika korvete koji su na temeljnu časničku izobrazbu bili upućeni u rujnu 2016. Na temeljnu časničku izobrazbu u rujnu 2017. upućeno je devet kadeta, 74 vojnika/mornara i dočasnika sa završenim studijem te 16 kandidata za časnike nedostajućih struka s tržišta rada, od čega šest doktora medicine.

U djelatnu vojnu službu na neodređeno vrijeme na dočasničke dužnosti primljeno je 356 vojnika/mornara. Javnim natječajem na službu u Oružane snage primljena su tri državna službenika, a iz drugih državnih tijela u Ministarstvo obrane sporazumno je premješteno pet državnih službenika.

Planom prijma u državnu službu u tijela državne uprave i stručne službe i urede Vlade za 2017. godinu u Ministarstvu obrane planiran je prijam 65 osoba, od čega 48 osoba sa završenim preddiplomskim i diplomskim sveučilišnim studijem, integriranim preddiplomskim i diplomskim sveučilišnim studijem ili specijalističkim diplomskim stručnim studijem te 17 osoba sa završenom srednjom stručnom spremom. U 2017. godini Ministarstvo obrane raspisalo je javni natječaj za prijam u državnu službu, provedene su sve propisane procedure, a prijam je realiziran u veljači i ožujku 2018.

Time je učinjen značajan iskorak u pomlađivanju osoblja u kategoriji državnih službenika, s obzirom na to da je zadnji javni natječaj za prijam u državnu službu s većim brojem izvršitelja proveden 2008. godine.

1.4.3. Profesionalni razvoj

Tijekom 2017. godine najvažnije zadaće u području obrazovanja bile su: početak procesa transformacije Hrvatskoga vojnog učilišta „Dr. Franjo Tuđman“ u visokoobrazovnu znanstvenu ustanovu i izrada Koncepta obrazovanja za potrebe Oružanih snaga, pokretanje postupka za ustrojavanje diplomskih sveučilišnih studija, integriranih preddiplomskih i diplomskih sveučilišnih studija za potrebe Oružanih snaga te pokretanje postupka za ustrojavanje i akreditaciju integriranoga sveučilišnog studijskog programa „Vojno pomorstvo“.

Također, Vlada je u ožujku 2017. donijela odluku o pokretanju postupka za ustrojavanje i akreditaciju integriranoga sveučilišnog studijskog programa „Vojno pomorstvo“ te je 28. travnja 2017. potpisan Sporazum između Vlade Republike Hrvatske i Sveučilišta u Splitu o ustrojavanju posebnoga studijskog programa za potrebe vojnog i policijskog obrazovanja. Školovanje započinje u akademskoj godini 2018./2019. s upisnom kvotom od 30 kadeta i mogućnošću upisa pet stranaca kadeta.

Na temelju odluke ministra obrane u kolovozu 2017. osnovano je Povjerenstvo za pripremu postupka transformacije Hrvatskoga vojnog učilišta „Dr. Franjo Tuđman“ u visokoobrazovnu znanstvenu ustanovu i izradu Koncepta obrazovanja za potrebe Oružanih snaga.

Vlada je u rujnu 2017. donijela odluku o pokretanju postupka za ustrojavanje diplomskih sveučilišnih studija, integriranih preddiplomskih i diplomskih sveučilišnih studija za potrebe Oružanih snaga koja omogućuje drugu fazu transformacije Hrvatskoga vojnog učilišta.

Upisom četvrte generacije kadeta u akademskoj godini 2017./2018. uspješno je nastavljeno školovanje kadeta na četverogodišnjim preddiplomskim sveučilišnim vojnim studijima u organizaciji Hrvatskoga vojnog učilišta „Dr. Franjo Tuđman“ i Sveučilišta u Zagrebu. U akademskoj godini 2017./18., uzevši u obzir i kadete na višim godinama navedenih studija, kao i one upisane na više godine studija prema prijašnjem sustavu stipendiranja i civilno vojnog školovanja KADET, školuje se ukupno 347 kadeta (87 žena i 260 muškaraca) te 19 kadeta-stranaca, dok je u 2017. godini školovanje završilo 14 kadeta (jedna žena i 13 muškaraca).

Na preddiplomskim, diplomskim i poslijediplomskim studijima školovalo se ukupno 49 djelatnika (sedam žena i 42 muškarca) koji su na školovanje upućeni ranijih godina. U 2017. godini školovanje je završilo troje djelatnika (tri muškaraca). Nastavljeno je osposobljavanje djelatnih vojnih osoba iz Oružanih snaga za pilote helikoptera te je vojnim pilotima i nadalje omogućen diplomski studij aeronautike uz potporu Ministarstva obrane.

S ciljem ostvarenja sveobuhvatnog i pravovremenog pristupa prijmu, uvođenju i stavljanju u operativnu upotrebu višenamjenskoga borbenog aviona nove generacije te osiguranju sposobnosti za daljnju obuku vlastitih kadrova, tijekom 2017. godine pristupilo se rješavanju problema nedostatnog broja zrakoplovnih tehničara u Oružanim snagama. U siječnju 2018. donesena je **odluka ministra obrane o stipendiranju učenika trećih i četvrtih razreda Zrakoplovno-tehničke škole „Rudolf Perešin“ iz Velike Gorice i Tehničke škole iz Zadra za specijalistička zanimanja zrakoplovne struke, a u ožujku 2018. potpisano je 50 ugovora o dodjeli učeničkih stipendija.**

Vojna izobrazba u Republici Hrvatskoj provodi se u Hrvatskom vojnom učilištu „Dr. Franjo Tuđman“ za potrebe rodova i službi i za potrebe združene razine vođenja i zapovijedanja. Nastavljen je proces rješavanja popune najdeficitarnijeg zvanja u Oružanim snagama prijemom u službu devet liječnika, njihovim upućivanjem na prvu razinu slijedno-rastuće izobrazbe kandidata za časnike zdravstvene službe i rasporedom na časničku dužnost.

Nastavljen je trend školovanja većeg broja polaznika 2. i 3. razine slijedno-rastuće časničke i dočasničke izobrazbe čime se časnicima i dočasnicima omogućuje daljnji profesionalni razvoj. Različite razine slijedno-rastuće izobrazbe u 2017. godini završila su 1042 polaznika.

Razina vojne izobrazbe	Časnici	Dočasnici	Ukupno
I. razina	114 (84 M + 30 Ž)	297 (279 M + 18 Ž)	411
II. razina	242 (204 M + 38 Ž)	228 (217 M + 11 Ž)	470
III. razina	74 (61 M + 13 Ž)	63 (62 M + 1 Ž)	137
IV. razina	11 (11 M + 0 Ž)	13 (12 M + 1 Ž)	24
UKUPNO:	441	601	1042

Prikaz 5. Broj polaznika sa završenom slijedno-rastućom izobrazbom u 2017.

Različite oblike slijedno-rastuće izobrazbe u inozemstvu završile su 23 osobe (tri žene i 20 muškaraca), a funkcionalne izobrazbe 50 osoba (pet žena i 45 muškaraca). Inozemna

slijedno-rastuća izobrazba uglavnom je bila usmjerena na suradnju sa Sjedinjenim Američkim Državama kroz program suradnje u vojnoj izobrazbi (International Military Education and Training – IMET).

Stručna usavršavanja i funkcionalne tečajeve završio je 1221 djelatnik (72 žene i 1149 muškaraca).

FUNKCIONALNA IZOBRAZBA I STRUČNA USAVRŠAVANJA			
	Muškarci	Žene	Ukupno
Tečaj strategijskog planiranja	25	7	32
Tečaj obrambene diplomacije	12	2	14
Tečajevi u SMVO	417	17	434
Funkcionalne izobrazbe dočasnika	10	0	10
Tečajevi u okviru IT Akademije	12	0	12
Ostali funkcionalni tečajevi	673	46	719
UKUPNO	1149	72	1221

Prikaz 6. Završena funkcionalna i stručna usavršavanja u 2017. godini

Izobrazba stranih jezika provodila se u Središtu za strane jezike „Katarina Zrinska” u područnim odjelima Zagreb, Osijek i Split te u inozemstvu.

Jezik	Broj polaznika
Engleski	222 (183 m + 39 ž)
Njemački	18 (16 m + 2 ž)
Francuski	3 (2 m + 1 ž)
Talijanski	20 (16 m + 4 ž)
UKUPNO:	263 (217 m + 46 ž)

Prikaz 7. Završeni tečajevi stranih jezika u 2017. godini

U Središtu za strane jezike „Katarina Zrinska“ tečaj stranih jezika završila su 263 polaznika, od toga 46 žena.

U potpori profesionalnom razvoju i dostizanju optimalne strukture djelatnoga vojnog osoblja, a s ciljem planskog upravljanja i postizanja kvalitetnijeg odnosa strukture osobnih i ustrojbenih činova djelatnih časnika i dočasnika donesen je Plan promaknuća za 2017. godini.

Kategorija osoblja	Promaknuto
Generali/admirali	9
Viši časnici	153
Niži časnici	382
Časnici	535
Dočasnici	895
UKUPNO	1439

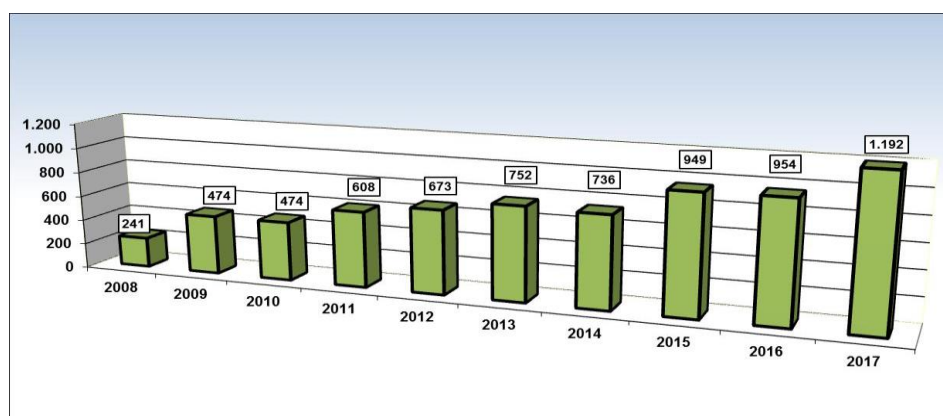
Prikaz 8. Promaknuća osoblja u 2017. godini

1.4.4. Dragovoljno vojno osposobljavanje

Dragovoljno vojno osposobljavanje se od početka provedbe 2008. godine u pravilu realiziralo u dva uputna roka godišnje, a u 2017. godini prvi put su se provela tri redovna i četiri izvanredna uputna roka. Na izvanredne uputne rokove upućeno je 13 vrhunskih sportaša i osam doktora medicine jer je to jedan od uvjeta za potpisivanje ugovora za ugovornog pričuvnika vrhunskog sportaša odnosno prijma u djelatni vojni sastav po provedenom natječaju. Dragovoljno vojno osposobljavanje u 2017. godini uspješno je završilo 1192 ročnika

Novčana naknada dragovoljnim ročnicima u 2017. godini povećana je s oko 1.200,00 kuna na oko 2.000,00 kuna za svaki mjesec uspješno izvršenog programa obuke što je rezultiralo i povećanjem interesa za taj oblik osposobljavanja.

Dragovoljno vojno osposobljavanje provodilo se u „Vojarni 123. brigade HV“ u Požegi. Ročnici koji uspješno završe osposobljavanje stječu jedan od propisanih uvjeta za prijam u djelatnu vojnu službu.

Prikaz 9. Broj ročnika koji su završili dragovoljno vojno osposobljavanje 2008. – 2017.

U nastavku su prikazani podaci o interesu novaka za dragovoljno vojno osposobljavanje.

GODINA	BROJ PRIJAVA
2008.	1282
2009.	1983
2010.	2316
2011.	2889
2012.	2300
2013.	1742
2014.	1539
2015.	2015
2016.	1559
2017.	1653
UKUPNO	19278

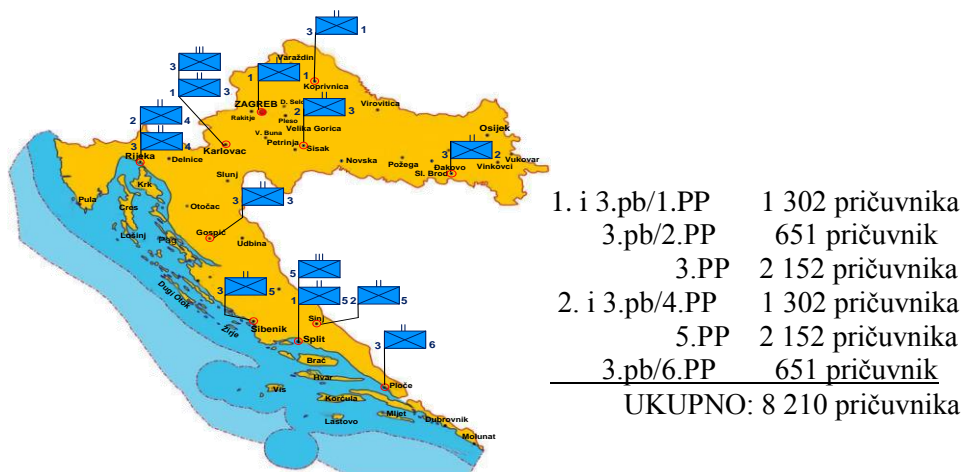
Prikaz 10. Pregled prijava za dragovoljno vojno osposobljavanje

1.4.5. Pričuvni sastav

Nakon Domovinskog rata broj pričuvnih postrojbi Oružanih snaga postupno se smanjivao, a tijekom 2005. godine ukinuti su svi planovi popune za pričuvne postrojbe.

S ciljem revitalizacije pričuvne komponente Oružanih snaga, Vlada je predložila da se Odlukom o veličini, sastavu i mobilizacijskom razvoju Oružanih snaga Republike Hrvatske, od 27. veljače 2017., **utvrdi brojana veličina do 21 000 pripadnika pričuvnog sastava, od čega do 1 000 ugovornih pričuvnika i do 20 000 razvrstanih pričuvnika.**

U skladu s planom ustrojavanja i popune pričuvnog sastava Oružanih snaga, tijekom 2017. godine kompletirano je ustrojavanje svih šest pješačkih pukovnija. Time je, nastavno na ustrojavanje dijelova 1., 2., 4. i 6. pješačke pukovnije tijekom 2015. i 2016. godine, brojno stanje pričuvnog sastava raspoređenog u postrojbe povećano na 12 846 pripadnika (povećanje za 8210 pričuvnika u odnosu na 2016. godinu). Ustrojen je Projektni tim za analizu ustrojavanja, popune i osposobljavanja pričuvnog sastava Oružanih snaga koji je predložio da se vrijeme ustrojavanja i osposobljavanja postrojbi razvrstane pričuve s planiranih deset godina skрати na tri godine (od 2017. do 2020.).

Prikaz 11. Pričuvni sastav u 2017. godini

Radi kvalitetnijeg obavljanja zadaća planiranja popune i provedbe obuke pričuvnika, za sve pričuvne postrojbe ranga pukovnija i bojni utvrđene su djelatne razvojne jezgre od po osam djelatnih vojnih osoba u zapovjedništvima pješačkih pukovnija te po šest djelatnih vojnih osoba u zapovjedništvima pješačkih bojni. Određene su lokacije rada zapovjedništava pješačkih pukovnija i dinamika popune djelatnim vojnim osobama.

Postrojba	Djelatno razvojna jezgra	Broj pričuvnika
1. pješačka pukovnija Zagreb	14	2 138
2. pješačka pukovnija Osijek	14	2 138
3. pješačka pukovnija Karlovac	8	2 144
4. pješačka pukovnija Pula	8	2 144
5. pješačka pukovnija Split	14	2 138
6. pješačka pukovnija Dubrovnik	8	2 144
UKUPNO	66	12 846

Prikaz 12. Pričuvne pješačke pukovnije

Tijekom listopada i studenoga 2017. provedeno je osposobljavanje ključnog osoblja i kritičnih vojno-stručnih specijalnosti (VSSp) 1. i 5. pješačke pukovnije u trajanju od četiri dana.

Postrojba	Pozvano	Odazvano	Završilo obuku	Neopravdano izostali
1. pješačka pukovnija	167	126	124	17
5. pješačka pukovnija	168	109	105	12
UKUPNO	335	235	229	29

Prikaz 13. Obuka ključnog osoblja i kritičnih VSSp-a

Posebno je važno istaknuti da je nakon 19 godina provedeno uvježbavanje i bojevo gađanje razvrstanih pričuvnika pripadnika 1. pješačke satnije iz sastava 1. pješačke bojne 2. pješačke pukovnije Osijek u trajanju od 10 dana na poligonu „Gašinci“.

Postrojba	Pozvano	Odazvano	Završilo obuku	Neopravdano izostali
1. satnija, 1. bojna 2. Pješačke pukovnije	142	123	118	5

Prikaz 14. Obuka u 2. Pješačkoj pukovnji

Izmjenama podzakonskih propisa vezanih uz pričuvni sastav utvrđen je postupak donošenja odluka o postavljenju razvrstanih pričuvnika na zapovjedne dužnosti za više i niže časnike i dočasnike, a pokrenute su i aktivnosti za izradu Koncepta školovanja pričuvnih časnika i dočasnika.

Za pričuvnike pozvane na službu u Oružane snage odlukom ministra obrane određena je novčana naknada u iznosu od 150 kuna neto po danu.

S ciljem omogućavanja vojnim obveznicima podnošenja zahtjeva za civilnu službu zbog prigovora savjesti iz vjerskih ili moralnih razloga, u skladu s odredbama Ustava i Zakona o civilnoj službi, ponovno je aktivirana uloga Povjerenstva za rješavanje prigovora savjesti.

Usporedno s početkom provedbe aktivnosti pozivanja pričuvnika, provedeno je i informiranje javnosti o njihovim pravima i obvezama i o razlozima pozivanja (smotriranje, priopćavanje rasporeda, osposobljavanje i uvježbavanje).

Do kraja 2018. godine planirano je ustrojavanje preostalih šest postrojbi borbenih rodova i rodova borbene potpore (dvije topničko-raketne pukovnije, pukovnija protuzračne obrane, logistička pukovnija, inženjerijska bojna i bojna veze), s ukupno 5431 razvrstanim pričuvnikom. Također, u 2018. godini provest će se obuka ključnog osoblja i kritičnih vojno-stručnih specijalnosti u postrojbama ustrojenim tijekom 2017. godine te uvježbavanje i bojevo gađanje 1. pješačke satnije, 1. pješačke bojne 1. pješačke pukovnije Zagreb.

U kategoriji ugovorne pričuve Ministarstvo obrane je 2017. godine sklopilo ugovor o službi u ugovornoj pričuvi s 31 vrhunskim sportašem na prijedlog Hrvatskoga olimpijskog odbora. Svrha kategorije ugovornih pričuvnika vrhunskih sportaša je promidžba Ministarstva obrane i Oružanih snaga prilikom domaćih i međunarodnih sportskih aktivnosti, sudjelovanje u promidžbenim aktivnostima Ministarstva obrane za prijam osoblja, kao i promicanje zdravog načina života u Oružanim snagama.

1.4.6. Stambeno zbrinjavanje

Stambeno zbrinjavanje provodi se davanjem na korištenje službenih stanova i isplatom naknade za stanovanje u skladu s Pravilnikom o stambenom zbrinjavanju i Odlukom o naknadi za stanovanje.

U 2017. godini pokrenute su aktivnosti u vezi s izmjenom modela stambenog zbrinjavanja, s ciljem podizanja kvalitete življenja djelatnih vojnih osoba. Težište navedenih izmjena odnosi se na ostvarenje prava na naknadu za stanovanje i davanje mogućnosti kupnje stana u skladu s Odlukom o prodaji stanova u vlasništvu Republike Hrvatske kojima upravlja Ministarstvo obrane. Također, u skladu s novim zakonskim izmjenama **časnici (poručnici/poručnici korvete) kod prvog rasporeda stječu pravo na naknadu za stanovanje ako je mjesto službe udaljeno od njegova mjesta prebivališta 50 i više kilometara.**

Vlada je na sjednici 4. kolovoza 2017. u Kninu donijela zaključak o iskazivanju interesa za osiguranjem stanova za djelatne vojne osobe s rasporedom službe na području grada Knina. Ministarstvo obrane, u suradnji s drugim tijelima poduzima odgovarajuće mjere za podizanje razine kvalitete stanovanja djelatnih vojnih osoba na tom području.

1.4.7. Zdravstvena zaštita

U cilju poboljšanja kvalitete života i unaprjeđenja zdravstvene zaštite pripadnika Oružanih snaga, izmjenama Pravilnika o utvrđivanju zdravstvene sposobnosti za vojnu službu **skraćeni su rokovi obavljanja redovitih zdravstvenih pregleda s pet na tri godine, produljena je valjanost uvjerenja za sudjelovanje u operacijama potpore miru i drugim aktivnostima u inozemstvu s 24 na 36 mjeseci te su uvedene dodatne preventivne pretrage za pripadnike Oružanih snaga starije od 50 godina.**

Nadalje, ažuriran je i dopunjen Program posebne zdravstvene zaštite pripadnika Oružanih snaga koji sudjeluju u operacijama potpore miru i drugim aktivnostima u inozemstvu kojim je unaprjeđena njihova zdravstvena zaštita.

Iz normizacijskoga generičkog područja zdravstvene i veterinarske zaštite usvojene su tri NATO norme kao Hrvatske vojne norme i ratificirano je sedam nacrtu NATO normi.

Nastavljena je provedba Ugovora o provođenju primarne zdravstvene zaštite iz obveznoga zdravstvenog osiguranja između Ministarstva obrane i Hrvatskoga zavoda za zdravstveno osiguranje zaključivanjem Dodatka VIII. i IX. tog Ugovora te je omogućen

kontinuirani rad vojnih ordinacija opće i dentalne medicine u Centralnom zdravstvenom informacijskom sustavu (CEZIH) tijekom 2017. godine.

U vojnom zdravstvenom sustavu obavljeno je ukupno 7297 zdravstvenih pregleda od čega 5732 zdravstvena pregleda djelatnika Ministarstva obrane i pripadnika Oružanih snaga po svim kategorijama te 1565 zdravstvenih pregleda kandidata za prijam u Ministarstvo obrane i Oružane snage po svim kategorijama. Podaci o medicinskom vještačenju zdravstvene sposobnosti pripadnika Oružanih snaga te razvrstane pričuve dani su u sljedećem prikazu.

Osoblje	Broj zaprimljenih predmeta	Riješeno na 1.stupanjskoj zdravstvenoj komisiji	Riješeno na višoj zdravstvenoj komisiji	Odbačeno zbog nenadležnosti	U postupku
Djelatne vojne osobe	160	136	15	-	9
Razvrstana pričuva	800	768	10	-	22
Ocjena nesposoban za djelatnu vojnu službu =prestanak službe s pravom na invalidsku mirovinu			ukupno	muški	žene
			42	40	2

Prikaz 15. Podaci zdravstvenih komisija u 2017. godini

1.4.8. Ravnopravnost spolova

Ministarstvo obrane u aktivnostima slijedi odredbe Zakona o ravnopravnosti spolova i provodi mjere iz Nacionalne politike za ravnopravnost spolova. Uz to, nositelj je niza provedbenih mjera iz Nacionalnoga akcijskog plana za provedbu Rezolucije Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda 1325 (2000) o ženama, miru i sigurnosti te srodnih rezolucija.

Vlada je potkraj 2017. godine donijela Odluku o osnivanju Radne skupine za izradu novoga Nacionalnog akcijskog plana provedbe Rezolucije Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda 1325 (2000) o ženama, miru i sigurnosti te srodnih rezolucija, u čijoj izradi sudjeluju i predstavnici Ministarstva obrane. Predstavnici Ministarstva obrane i Oružanih snaga aktivno su sudjelovali u nizu međunarodnih aktivnosti fokusiranih na ravnopravnost spolova, a u operacijama potpore miru i misijama 2017. godine udio žena iznosio je 5 %.

Postotak žena na voditeljskim dužnostima u Ministarstvu obrane iznosio je 35,60 %, dok je postotak žena na zapovjednim dužnostima u Oružanim snagama iznosio 7,90 %.

1.4.9. Dušobrižništvo

Uvažavajući potporu koju je Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj pružao Hrvatskoj vojsci tijekom Domovinskog rata, Ministarstvo obrane neguje i podupire aktivnosti vezane uz duhovnu skrb pripadnika Ministarstva obrane i Oružanih snaga.

Duhovna skrb pripadnika katolika u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama se kroz instituciju Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj u skladu s temeljnim demokratskim pravom svake osobe na vjeroispovijest. Za obavljanje poslova Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj ustrojen je Ured vojnog ordinarijata koji s kanonskim osobljem kurije ima 20 članova. Uz Vojnu kapelaniju u Ministarstvu obrane, u Oružanim snagama djeluje 21 vojna kapelanija.

Pravilnikom o unutarnjem redu Ministarstva obrane i knjigama ustroja Oružanih snaga određena je statusna pozicija djelatnika Vojnog ordinarijata i vojnih kapelana te pomoćnika vojnih kapelana. Ministarstvo obrane je u listopadu 2017. potpisalo Sporazum s Vojnim ordinarijatom u Republici Hrvatskoj o sustavnom uređenju vojnih kapelanija i njihovih središta te o provedbi dušobrižništva.

Predstavnici Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj su 2017. godine nastavili rad u povjerenstvu za izradu dokumenta o prevenciji i postupanju u slučajevima nasilja u obitelji. Redovite djelatnosti iz područja duhovne skrbi i pastorala koje provode djelatnici Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj su: slavljenja svetih misa u povodu vjerskih blagdana, državnih praznika i proslava blagdana vojnih kapelanija odnosno obljetnica postrojbi; pastoralni pohod vojnog ordinarija kapelanijama; posjet obiteljima djelatnika; seminari i kateheze te duhovne obnove u vojnim kapelanijama.

U povodu 20. obljetnice uspostave Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj održana je 13. prosinca 2017. svečana proslava u Zagrebačkoj prvostolnici.

Na 59. međunarodnom vojnom hodočašću u Lourdes u Francuskoj Republici od 16. do 23. svibnja 2017., koje je ujedno bilo i jubilarno 25. hrvatsko vojno-redarstveno hodočašće, sudjelovalo je oko 800 pripadnika Oružanih snaga, policije i hrvatskih branitelja.

Od najvećih provedenih aktivnosti kojima je nositelj bio Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj je 25. hodočašće Oružanih snaga, policije i hrvatskih branitelja u Mariju Bistricu 1. listopada 2017.; hodočašće Oružanih snaga, policije i hrvatskih branitelja u Sinj 29. srpnja 2017.; duhovne vježbe i bračni susreti; ljetni odgojno-obrazovni kamp za djecu.

Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj svoje aktivnosti i rad usklađuje s drugim vojnim ordinarijatima zemalja članica NATO-a po pitanju duhovne skrbi pripadnika u

operacijama i misijama. Vojni kapelani uključeni su u misiju u Afganistanu i u misiju u Litvi gdje su pružili duhovnu skrb pripadnicima iz hrvatskoga kontingenta i iz drugih zemalja. Tijekom 2017. godine Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj proveo je 17 aktivnosti iz područja međunarodne suradnje. Važnije aktivnosti su: susret europskih vojnih biskupa; 28. međunarodna konferencija zapovjednika vojnih kapelana; konferencija katoličkih vojnih dušobrižnika; tečaj mirovne etike za vojne kapelane te pastoralni pohod vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj pripadnicima hrvatskoga kontingenta u Afganistanu.

Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj je sudjelovao na međunarodnom vojnom hodočašću u Republici Poljskoj i na vojnom hodočašću u Bosni i Hercegovini (Bobovac) te zahvalnom hodočašću u Svetu Zemlju u povodu 20. obljetnice uspostave Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj.

1.4.10. Tranzicija i izdvajanje osoblja

Planom izdvajanja osoblja za 2017. godinu predviđeno je izdvajanje oko 590 djelatnih vojnih osoba.

Osim planskih veličina, očekivani izlazak iz službe po drugim osnovama (zbog utvrđene zdravstvene nesposobnosti za djelatnu vojnu službu, raskid i istek ugovora, otkazi, smrt i drugo), bio je oko 300 djelatnih vojnih osoba i državnih službenika i namještenika.

KATEGORIJA OSOBLJA	PLANIRANO	OSTVARENO
Djelatne vojne osobe s pravom na mirovinu	590	496
Istek ugovora		69
Djelatne vojne osobe po drugim osnovama		325
UKUPNO DVO	590	890
Državni službenici/namještenici zbog preustroja i smanjenja snaga	0	91
Državni službenici/namještenici po ostalim osnovama		55
UKUPNO DS i N	0	146
UKUPNO	590	1036

Prikaz 16. Izdvajanje osoblja u 2017. godini

Utvrđivanjem Programa tranzicije i zbrinjavanja iz 2015. godine omogućeno je korištenje aktivnosti Programa i osobama izdvojenim iz sustava po članku 6. Zakona o

pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba. Ističemo činjenicu da su u velikom postotku aktivnosti programa koristile upravo osobe izdvojene po navedenoj osnovi, njih 66 %. Slijede vojnici/mornari kojima je služba prestala istekom ugovora (22 %). S obzirom na to da u 2017. godini nije bilo sustavnog izdvajanja državnih službenika i namještenika po osnovi preustroja i smanjenja snaga, udio ove kategorije osoba u odnosu na djelatne vojne osobe, u smislu korištenja aktivnosti programa, bio je mali.

Težišne zadaće u 2017. godini odnosile su se na aktivnosti informiranja osoba koje ispunjavaju uvjete za korištenje programa. S tim ciljem provedeno je 675 informiranja.

Za vojnike/mornare primljene na ugovor o vojničkoj službi provode se obvezna planirana savjetovanja prije isteka svakog ugovora. U suradnji s personalnim djelatnicima ustrojstvenih jedinica, u izvještajnom razdoblju provedena su 484 savjetovanja.

Tijekom 2017. godine, u aktivnost usmjeravanja u novu karijeru, uključeno je 156 osoba. Provedenom analizom utvrđeno je da se radi o osobama koje su većinom sa završenom srednjom stručnom spremom, prosječne dobi od 43 godine.

U izvještajnom razdoblju kroz aktivnost obrazovanja za novu karijeru provedena su 124 savjetovanja te je Ministarstvo obrane s korisnicima programa sklopilo 130 ugovora o refundaciji troškova obrazovanja za novu karijeru za čiju realizaciju je utrošeno 491.966,75 kuna, što je izvršenje planiranih sredstava u financijskom planu od 98,39 %.

U okviru aktivnosti potpore zapošljavanju za izvještajno razdoblje provedeno je 69 savjetovanja, a kroz aktivnost potpore samozapošljavanju provedeno je 21 savjetovanje.

Naziv aktivnosti	broj aktivnosti
Informiranje	675
Savjetovanje	484
Usmjeravanje u novu karijeru	54
Obrazovanje za novu karijeru	124
Potpore zapošljavanju	69
Potpore samozapošljavanju	21

Prikaz 17. Program tranzicije i zbrinjavanja osoblja u 2017. godini

1.4.11. Kineziologija i sport

U skladu sa Sporazumom o suradnji, unaprjeđenju i razvoju sporta u Republici Hrvatskoj između Ministarstva obrane i Hrvatskog olimpijskog odbora, tijekom 2017. godine nastavljena je vojnosportska suradnja.

Održavanje stanja tjelesne spremnosti djelatnih vojnih osoba je na zadovoljavajućoj razini. Sve više se osvještuje značaj i korist tjelovježbe u funkciji unaprjeđenja zdravlja i poboljšanja kvalitete života, što se dodatno ostvaruje i provedbom funkcionalne obuke i edukativnih predavanja. Važno je istaknuti kako se normativnom doradom sve više naglašava značaj tjelesne spremnosti u profesionalnom razvoju te dodatno motivira pripadnike Oružanih snaga na razvoj i održavanje tjelesne spremnosti.

U svrhu poboljšanja uvjeta za provedbu tjelesne pripreme tijekom 2017. godine učinjen je značajan iskorak nabavom sportske opreme, rekvizita i sprava, koje su distribuirane u postrojbe Oružanih snaga.

Stanju tjelesne spremnosti pridonijela su i sportska natjecanja na kojima su pripadnici Oružanih snaga pokazali svoja motorička dostignuća. Tijekom 2017. godine održano je osam prvenstava Oružanih snaga u različitim sportskim disciplinama. Pritom je važno istaknuti natjecanje u vojnom petoboju (modificirani CISM vojni petoboj), koje u svojoj osnovi sadrži strukture i elemente specifičnih vojnih vještina i znanja.

Nastavljene su aktivnosti sudjelovanja u okviru Međunarodnog vijeća za vojni sport (Conseil International du Sport Militaire, CISM). Tijekom 2017. godine održano je regionalno vojno sportsko natjecanje u malonogometnom turniru „CISM Futsal Cup for Peace“ u Republici Sloveniji, gdje je hrvatska vojna izborna vrsta osvojila drugo mjesto. Delegacija Ministarstva obrane sudjelovala je na godišnjem zasjedanju 72. Opće skupštine Međunarodnog vojnog vijeća za vojni sport te na europskoj konferenciji Međunarodnog vijeća za vojni sport.

1.4.12. Psihologijska ispitivanja

Tijekom 2017. godine provedena su 10 735 psihologijskih ispitivanja. Provedena su i vrednovanja po psihologijskom kriteriju i psihologijska klasifikacija za 1829 kandidata.

Prilikom upisa u vojnu evidenciju 2017. godine provedeno je redovito ispitivanje stavova osamnaestogodišnjaka – novaka o vojnoj službi, na reprezentativnom uzorku od 776 ispitanika. Na osnovi dobivenih rezultata ispitivanja izrađeno je izvješće koje je jedna od smjernica za izradu i donošenje godišnjega promidžbenog plana za privlačenje osoblja.

Tijekom drugog tromjesečja 2017. godine provedeno je ispitivanje razmjera zlouporabe sredstava ovisnosti u koje je bilo uključeno 1293 pripadnika Oružanih snaga. Na temelju obrađenih podataka sastavljeno je izvješće o rezultatima ispitivanja za Ured za suzbijanje zlouporabe droga Vlade te nadležne ustrojstvene jedinice Ministarstva obrane i Oružanih snaga.

1.5. Upravljanje materijalnim resursima

Upravljanje materijalnim resursima 2017. godine bilo je usmjereno na opremanje Oružanih snaga naoružanjem i vojnom opremom u skladu s prioritetima definiranim Dugoročnim planom razvoja Oružanih snaga Republike Hrvatske za razdoblje 2015. – 2024. godine i NATO ciljevima sposobnosti, opremanje i održavanje ubojnih sredstava, uz zbrinjavanje velikog dijela neperspektivnih sredstava, opremanje opskrbnim materijalnim sredstvima i komunikacijsko-informatičkim sustavima te na izgradnju novih i održavanje i uređenje postojećih objekata i infrastrukture.

U provedbu svih programa i projekata, u najvećoj mogućoj mjeri i u skladu sa zakonskim propisima i načelima slobodnoga tržišnog natjecanja, nastojalo se uključiti domaće proizvođače i pružatelje usluga, s ciljem poticanja razvoja domaćih gospodarskih i znanstveno-istraživačkih sposobnosti.

Aktivnosti na području opremanja i modernizacije težišno su usmjeravane na pokretanje, nastavak ili dovršetak opremanja kapitalnim sustavima: višenamjenskim borbenim avionom, izvidničko-borbenim helikopterima, samohodnim haubicama, borbenim oklopnim vozilima pješništva, obalnim ophodnim brodovima te ekspedicijskim kampom.

U svim projektima, gdje je to moguće, primjenjuje se načelo dvojne (civilno-vojne) namjene sredstava, u skladu s ciljevima sustava domovinske sigurnosti o uvezivanju i racionalizaciji svih sastavnica sustava.

Važno je istaknuti kako je 2017. godine prvi put u NATO-ovu misiju „RESOLUTE SUPPORT“ u Afganistanu upućen hrvatski kontingent koji je bio u potpunosti opremljen hrvatskim naoružanjem i opremom, što pokazuje kako je Ministarstvo obrane važan partner hrvatske obrambene industrije te generator razvoja i promotor vrhunskih hrvatskih proizvoda.

Težišne aktivnosti na području održavanja i unaprjeđivanja komunikacijskih i informacijskih sustava bile su usmjerene na informatizaciju poslovnih procesa Ministarstva obrane i Oružanih snaga, povećanje sigurnosti komunikacijsko-informacijskog sustava te izgradnju sposobnosti kibernetičke obrane informatičkog prostora.

Težišne aktivnosti izgradnje i održavanja objekata i infrastrukture provedene su u funkciji potpore provedbi novoga operativnog rasporeda Oružanih snaga u Sinju, Vukovaru, Varaždinu i Pločama, uz istovremeno pokretanje procesa planskog i racionalnog upravljanja na svim ostalim vojnim lokacijama u cilju podizanja standarda života i rada pripadnika Oružanih snaga.

1.5.1. Naoružanje i vojna oprema Hrvatske kopnene vojske

Tijekom 2017. godine nastavljeno je, u okviru raspoloživih financijskih sredstava i u skladu s planiranim prioritetima, opremanje Hrvatske kopnene vojske količinama sredstava, naoružanja i vojne opreme nužnima za uspješno izvršenje misija i zadaća.

Borbena oklopna vozila BOV PATRIA CRO 8x8

Tijekom 2017. godine aktivnosti su bile usmjerene na nastavak opremanja 126 baznih oklopnih vozila BOV PATRIA AMV 8x8 nabavljenih od Konzorcija tvrtki PATRIA i Đuro Đaković Specijalna vozila d.d. te podsustavima naoružanja i specijalne opreme nabavljenih kroz jednogodišnje ili višegodišnje ugovore s tvrtkama Đuro Đaković Specijalna vozila d.d.

Tijekom 2017. godine na stalnoj uporabi u Oružanim snagama bilo je 118 opremljenih vozila BOV PATRIA CRO 8x8 različitih inačica.

Završen je postupak nabave osam oružnih sustava daljinski upravljane oružne stanice topa 30 mm sa sustavom protuoklopnih vođenih raketa (DUOS 30L) i integracijom na baznu platformu BOV PATRIA te je u prosincu 2017. potpisan ugovor o nabavi s izraelskom tvrtkom ELBIT. Uvođenje navedenih vozila u naoružanje Hrvatske kopnene vojske očekuje se 2020. godine.

Slika 7. BOV „Patria“ CRO 8x8

Haubice 155mm – PzH 2000

Tijekom 2017. godine dovršen je servis, modifikacija i prilagodba svih nabavljenih samohodnih haubica 155mm PzH2000 čime Oružane snage imaju na raspolaganju 12

operativnih te jednu haubicu za obuku vozača. Dodatno su opremljene s dva taktička operativna centra, tri središta za upravljanje paljbom i devet vozila s opremom za prednje topničke motritelje.

Slika 8. Haubica 155mm – PzH 2000

Puna operativna spremnost svih 12 PzH 2000, s integriranim sustavom za upravljanje paljbom, očekuje se do potkraj 2018. godine.

Nebojna motorna vozila, prekrcajna i transportna oprema

Provedeno je plansko opremanje Inženjerijske satnije Hrvatske kopnene vojske s dvije terenske auto-dizalice nosivosti 30 tona, namijenjenih operativnim zadaćama postrojbe te 30 standardnih skladišno-transportnih kontejnera za potrebe transporta opreme postrojbi Oružanih snaga.

Sjedinjene Američke Države su u sklopu programa Excess Defense Articles, Ministarstvu obrane donirale dva kamiona samoistovarivača za potrebe Oružanih snaga.

Ostalo naoružanje i vojna oprema Hrvatske kopnene vojske

Tijekom 2017. godine nastavljeno je opremanje jurišnim puškama domaće proizvodnje. Nabavljeno je 287 jurišnih pušaka VHS-D2 i 100 jurišnih pušaka VHS-K2 s podcijevnim bacačima granata VHS-BG, pojačnicima trzaja za jurišnu pušku VHS-D2 i VHS-K2, optičkim holografskim ciljnicima u ukupnoj vrijednosti od 3,86 milijuna kuna, pištolji HS-9 i XDM-9 (71 komad) u vrijednosti od 337.385,50 kuna te četiri samostalna bacača granata VHS-BG u vrijednosti 57.622,50 kuna.

Provedena je modifikacija i kompletiranje 29 puškostrojnica HK21 kalibra 7,62x51 mm NATO u vrijednosti od 492.089,00 kuna.

Nabavljena je oprema za zaštitu od nuklearnih, bioloških i kemijskih ugroza (NBK) u vrijednosti od 4,3 milijuna kuna te 1076 borbenih kaciga za potrebe postrojbi Oružanih snaga u vrijednosti 1,57 milijuna kuna, kao i druga oprema.

1.5.2. Naoružanje i vojna oprema Hrvatske ratne mornarice

U skladu s utvrđenim prioritetima Oružanih snaga, modernizacija i opremanje Hrvatske ratne mornarice bilo je usmjereno u tri glavna područja.

Obalni ophodni brodovi

Na temelju ugovora s Brodogradilištem specijalnih objekata d.o.o. Split, a u cilju optimalnog nadzora gradnje prototipa obalnoga ophodnog broda Obalne straže Republike Hrvatske za izvršavanje zadaća nadzora i zaštite prava i interesa Republike Hrvatske na moru te povećanja sposobnosti zaštite unutarnjih morskih voda, kao i provedbe zadaća borbene i logističke potpore, unaprijeđena je struktura projektnog tima za obalni ophodni brod. U lipnju 2017. porinut je prototip broda te je nastavljeno opremanje broda u moru i pripreme za početak prijemnih ispitivanja. Do potkraj 2017. godine ukupno je u projekt uloženo 81,4 milijuna kuna za gradnju prototipa, čija se primopredaja očekuje u drugoj polovici 2018. godine.

Slika 9. Prototip obalnog ophodnog broda

Modernizacija raketnih topovnjača

U sklopu modernizacije raketne topovnjače RTOP-11 „Kralj Petar Krešimir IV.” nabavljen je navigacijski radar, brzinomjer i dubinomjer u vrijednosti od 885.000 kuna.

Integracija s ostalim brodskim sustavima, obuka i primopredajna ispitivanja planirana su u prvoj polovici 2018. godine.

1.5.3. Naoružanje i vojna oprema Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva

U 2017. godini aktivnosti opremanja i modernizacije bile su usmjerene na opremanje Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva helikopterima OH-58D „Kiowa Warrior“, provedbu jamstvenog roka nakon kapitalnog remonta i nadogradnje 12 borbenih aviona MiG-21 te pripreme radnje vezane za donošenje odluke o nabavi višenamjenskoga borbenog aviona.

Opremanje helikopterima OH-58D Kiowa Warrior

Tijekom 2017. godine provedena je obuka tehničkog i letačkog sastava na helikopterima OH-58D „Kiowa Warrior“, koja se u stopostotnom iznosu financirala iz sredstva pomoći Sjedinjenih Američkih Država, čime je potkraj 2017. godine postignut inicijalni cilj operativne sposobnosti.

Sklopljen je ugovor za nabavu bojnih laserski vođenih raketa HELLFIRE u vrijednosti 19,4 milijuna kuna, čija se isporuka očekuje u 2020. godini, kada će biti provedeno i bojevo gađanje navedenim raketama, čime će se dostići puna operativna sposobnost helikoptera OH-58D „Kiowa Warrior“.

Slika 10. Helikopter OH-58D „Kiowa Warrior“

Istek jamstvenog roka nakon kapitalnog remonta i nadogradnje 12 borbenih aviona MiG-21

Na temelju ugovora za usluge remonta i nadogradnje s ukrajinskom tvrtkom Ukrspecexport iz 2013. godine za remont i nadogradnju sedam te nabavu, remont i nadogradnju pet aviona MiG-21, jamstveni je rok za zadnja tri aviona istekao u kolovozu 2017. Prosječna raspoloživost aviona za operativnu uporabu tijekom jamstvenog roka bila je oko 65 % odnosno prosječno je bilo raspoloživo sedam do osam aviona s kojima je ostvareno 2 300 letova i 1500 sati naleta, što je rezultiralo obukom četiri nova pilota za avion MiG-21 i dodatnim osposobljavanjem dva postojeća pilota za probne pilote.

Slika 11. Eskadrila borbenih aviona MiG-21

Zbog kašnjenja u isporuci aviona, kašnjenja u isporuci upravljačkih kutija transpondera, uklanjanja reklamacija, čije je trajanje bilo dulje od 45 dana te troškova goriva za ponovljene probne letove, tvrtki Ukrspecexport je na temelju ugovora naplaćeno 5,2 milijuna kuna, odnosno oko 5 % vrijednosti temeljnog ugovora od 104 milijuna kuna.

Zbog sumnje u vjerodostojnost serijskih brojeva pet dokupljenih aviona i njihove pripadajuće tehničke dokumentacije provodi se i kriminalističko istraživanje. Zbog navedenoga četiri od pet dokupljenih aviona povučeno je iz operativne uporabe te je od Ukrajine zatražena pomoć u pronalaženju rješenja.

1.5.4. Strateške zalihe ubojnih sredstava i zbrinjavanje viškova

U Ministarstvu obrane na uporabi je 14 vojnih skladišnih kompleksa za skladištenje svih vrsta ubojnih sredstava (UbS) od čega je: osam perspektivnih lokacija, tri uvjetno perspektivne lokacije, jedna lokacija služi za privremeno skladištenje ubojnih sredstava i naoružanja, a dvije su lokacije neperspektivne s obzirom na potrebe Oružanih snaga.

U navedenim vojno-skladišnim kompleksima trenutačno se skladište i čuvaju razne vrste i količine ubojnih sredstava (perspektivna, neperspektivna, višak perspektivnih i otpisana ubojna sredstva).

Za potrebe Oružanih snaga u 2017. godini provedena je nabava raznih vrsta ubojnih sredstava u vrijednosti 41,20 milijuna kuna.

U sklopu nadzora ispravnosti uskladištenog UbS-a produljen je resurs uporabe za pet godina za neke vrste perspektivnih UbS-a (protuoklopne i protuzračne rakete te razne vrste klasičnoga topničkog i pješačkog streljiva), kao i za protubrodске rakete RBS-15B.

Zbrinuto je 770 tona viškova konvencionalnog streljiva postupkom industrijske demilitarizacije u gospodarskim kapacitetima Republike Hrvatske, a financijska sredstva za tu uslugu donirale su Sjedinjene Američke Države.

1.5.5. Opskrbna materijalna sredstva

Opremanje pripadnika Oružanih snaga osobnom opremom (odjećom i obućom), vojnom opremom opskrbe struke i ostalom opskrbnom opremom provodilo se prema planiranoj dinamici izgradnje sposobnosti Oružanih snaga i sudjelovanju u operacijama.

Za opskrbu odjećom, obućom, vojnom osobnom opremom i drugom intendantskom opremom izdaci u 2017. godini iznosili su 78,2 milijuna kuna.

U 2017. godini težište je stavljeno na opremanje sastavnim dijelovima kompleta svih vrsta maskirnih (borbenih) odora.

Prvi je put u 2017. godini pokrenut proces opremanja cjelokupnog sastava obućom i odjećom za tjelovježbu u cilju podizanja tjelesne spremnosti pripadnika Oružanih snaga.

Za opskrbu taborskom opremom troškovi su u 2017. godini iznosili 42 milijuna kuna. Nabavljena je taborska oprema ponajprije u potpori izvršenja težišnih zadaća Oružanih snaga, u sklopu čega se posebno može istaknuti opremanje kompletnim Ekspedicijskim kampom za smještaj 200 osoba – FPEBC (Force Provider Expeditionary Base Camp).

Ekspedicijski kamp koristit će se za smještaj, prehranu i higijenske potrebe do 200 osoba u ekstremnim uvjetima, a sastoji se od 11 šatora te ponajprije služi u inicijalnoj fazi vojnih, ali i humanitarnih misija i operacija.

1.5.6. Komunikacijsko-informacijski sustavi

Težišne aktivnosti u 2017. godini provodile su se putem informatizacije poslovnih procesa Ministarstva obrane i Oružanih snaga, povećanja sigurnosti komunikacijsko-informacijskog sustava te izgradnje sposobnosti kibernetičke obrane informatičkog prostora.

Osigurano je redovito funkcioniranje komunikacijsko-informacijskog sustava Ministarstva obrane i Oružanih snaga, korisnicima su pružene sve zahtijevane komunikacijsko-informacijske usluge te je poseban naglasak stavljen na opremanje i modernizaciju vojnom komunikacijskom i računalnom opremom.

Ugovorena je usluga najma ispisa za testni broj korisnika, kao rješenje na kojem će se ispitati prihvatljivost za potrebe sustava s ciljem mogućeg postizanja financijskih ušteda te podizanja kvalitete, pouzdanosti i dostupnosti usluge ispisa.

Provedena je konsolidacija stacionarnog telekomunikacijskog sustava te modernizacija mrežnih sustava. Pripremljen je projekt izgradnje nove mrežne okosnice za koji se planira ugovaranje i početak I. faze u 2018. godini.

Ugovoreno je i započeto uređenje novoga glavnog podatkovnog središta čime će se osigurati povećanje sigurnosti i pouzdanosti informacijskog sustava Ministarstva obrane i Oružanih snaga.

Na informacijskim sustavima koji su u potpori postojećih poslovnih procesa nastavljena je nadogradnja kojom su poboljšane korisničke i tehnološke funkcionalnosti. Izvršena je i snimka poslovnih procesa za potrebe izrade novoga aplikativnog rješenja vojne policije te je započeta snimka poslovnog procesa upravljanja ljudskim potencijalima. Informatizirani su poslovni procesi ugovaranja i nabave te vođenja vojne evidencije.

Nabavljena je radiokomunikacijska oprema za potrebe opremanja Oružanih snaga te za potrebe razmjestivog komunikacijsko-informacijskog sustava.

Izvršena je modernizacija i nadogradnja videokonferencijskog sustava za potrebe Oružanih snaga, u skladu s idejnom i projektnom dokumentacijom.

1.5.7. Vojne lokacije i građevine

Tijekom 2017. godine utvrđen je novi operativni raspored Oružanih snaga, u sklopu čega su donesene odluke o vraćanju postrojbi Oružanih snaga u Sinj, Varaždin i Ploče te prvi put raspoređivanju postrojbe ranga inženjerijske satnije u Vukovar – grad heroj i simbol stradanja u Domovinskom ratu. Vojne lokacije u navedenim gradovima su u prethodnom razdoblju predane novim korisnicima, osim lokacije u gradu heroju – Vukovaru u kojem nakon Domovinskog rata, Oružane snage nisu bile stacionirane.

Uz ove četiri najznačajnije vojne lokacije na kojima je bilo težište rada, radilo se planski i racionalno i na ostalim vojnim lokacijama u cilju podizanja standarda života i rada pripadnika Oružanih snaga. Kako bi se ostvario navedeni cilj, provedene su rekonstrukcije, pojačano je održavanje i izgradnja novih vojnih građevina.

Osim zahvata na infrastrukturi vodila se briga o geoprostornoj potpori pripadnika Oružanih snaga proaktivnim sudjelovanjem u međunarodnim programima.

Radovima na vojnim lokacijama uzrokovalo se stvaranje otpada, no brigom dobrog gospodara i mjerama zaštite okoliša i prirode, a u skladu s propisima osigurano je učinkovito ekološko zbrinjavanje otpada te očuvanje prirode.

Vojne građevine

1. Vojarna „204. brigade HV“ – Vukovar

Nakon donošenja odluke o operativnom rasporedu Oružanih snaga u Vukovar – grad heroj i simbol stradanja u Domovinskom ratu, prvi put od uspostave samostalne Republike Hrvatske, pristupilo se realizaciji te je vojarna sa svim sadržajima izgrađena, opremljena i stavljena u funkciju 10. studenoga 2017. Vojarna je kapacitirana za potpuni smještaj inženjerijske satnije. Postrojba Oružanih snaga u Vukovaru ima posebnu sigurnosnu važnost i otvara mogućnost pravodobnog angažmana Oružanih snaga u pomoći civilnom stanovništvu i institucijama. Za izgradnju i opremanje u 2017. godini utrošeno je 17,34 milijuna kuna.

Slike 12. i 13. Radovi u Vojarni „204. brigade HV“

2. Vojarna „Pukovnik Predrag Matanović“ – Petrinja

S ciljem podizanja **standarda smještaja, obuke, života i rada** pripadnika Oružanih snaga nastavljena je izgradnja vojarnje sa svim sadržajima, koja će biti standard izgradnje ostalih vojarni. Tako je tijekom 2017. godine izgrađena, opremljena i namještena zapovjedna zgrada sa svim sredstvima za temeljnu funkciju zapovjedne zgrade. Zgrada u potpunosti osigurava smještaj zapovjedništava dviju gardijskih bojni. Za izgradnju i opremanje u 2017. godini utrošeno je 23 milijuna kuna.

Zapovjedna građevina

Stambena građevina

Grādevina za obuku i simulatore

Tehnička građevina – pralište

Slike 14. do 17. Novoizgrađeni objekti u Vojarni „Pukovnik Predrag Matanović“

3. Vojno-skladišni kompleks „Hrvatski Ždral“ – Doljani

S ciljem povećanja sigurnosti, zaštite ljudi, okoliša i prirode te povećanja skladišnih kapaciteta tijekom 2017. godine završena je izgradnja deset skladišnih građevina. Skladišne građevine su projektirane i izgrađene u skladu s nacionalnim i NATO standardima namijenjene za **sigurno i pouzdano čuvanje ubojnih borbenih sredstava** tako da zadovolje propisane norme u graditeljstvu i zaštiti okoliša. Kako se radilo o višegodišnjem projektu u 2017. godini utrošeno je 0,7 milijuna kuna.

Slike 18. i 19. Vojno-skladišni kompleks „Hrvatski Ždral“

Osim skladišnih kapaciteta, dovršena je i izgradnja kompleksa za osnovnu delaboraciju ubojnih sredstava odnosno građevina je ponajprije namijenjena za **siguran rad i manipulaciju ubojnim sredstvima**. Za izgradnju u 2017. godini utrošeno je 3,45 milijuna kuna.

Slike 20. i 21. Građevina delaboračnice

4. Kompleks Krešimirov trg br. 1 – Zagreb

U sjedištu Ministarstva obrane nastavljena je rekonstrukcija postojeće građevine, s ciljem poboljšanja energetske učinkovitosti tako da su rekonstruirani ravni krovovi građevine. Rekonstrukcijom krova postiglo se **smanjenje izdataka za energente** te se time smanjila i emisija štetnih plinova u okoliš. Za rekonstrukciju u 2017. godini utrošeno je 2 milijuna kuna.

Slike 22. i 23. Rekonstruirani krovovi

5. Vojarna „Pukovnik Marko Živković” – Pleso

Za potrebe uspostave i izgradnje razmjestivoga komunikacijskog modula NATO CIS Grupe izgrađena je, opremljena i namještena građevina. Izgradnjom navedene građevine omogućuje se uključivanje pripadnika Oružanih snaga u **razmjenu informacija i znanja s ostalim članicama NATO saveza** što je ujedno i hrvatski doprinos izgradnji sustava kolektivne obrane Saveza. Izgradnja navedene građevine financirana je iz NATO investicijskog fonda.

Slika 24. Građevina razmjestivoga komunikacijskog modula

6. Vojarna „Croatia“ – Zagreb

Kako bi se podigao standard i usluge prehrane pripadnika Oružanih snaga započela je rekonstrukcija kuhinje. Tijekom 2017. godine završena je rekonstrukcija blagovaonice s pratećim sanitarnim sadržajima, a nastavljeni su radovi na rekonstrukciji dijela za pripremu hrane i termičku obradu. Rekonstrukcijom postojeće građevine omogućena je višenamjenska funkcija restorana, kao i uvođenje novih tehnologija u pripremi i podjeli hrane. Za izgradnju i opremanje u 2017. godini utrošeno je 12,5 milijuna kuna.

Slike 25. i 26. Kuhinja s restoranom u Vojarni „Croatia“

7. Vojarna „Pukovnik Mirko Vukušić“ – Zemunik Donji

Tijekom 2017. godine u vojarni je završena rekonstrukcija kuhinje s obzirom na to da je vojarna jedna od najznačajnijih zračnih baza Oružanih snaga te je za pripadnike Oružanih snaga i međunarodnih snaga bilo potrebno osigurati **odgovarajući stupanj smještaja i prehrane**. Ovim zahvatom rekonstruirana je i dograđena postojeća kuhinja, a tijekom rekonstrukcije pozornost je bila na energetskej učinkovitosti i zaštiti okoliša. Za rekonstrukciju i završetak radova u 2017. godini utrošeno je 1,35 milijuna kuna.

Slike 27. i 28. Kuhinja i restoran u vojarni „Pukovnik Mirko Vukušić“ – početno i završno stanje

8. Hrvatsko vojno učilište „Dr. Franjo Tuđman“ – Zagreb

Tijekom 2017. godine započeta je izgradnja smještajne građevine čiji završetak je planiran u 2018. godini. Navedena građevina osigurat će **odgovarajući standard smještaja** pripadnika Oružanih snaga te stranih polaznika časničkih škola. Za izgradnju u 2017. godini utrošeno je 13,9 milijuna kuna. Osim smještajne građevine, izvršeni su radovi na izgradnji suvremenog podatkovnog središta koje će osigurati najveće standarde u zaštiti podataka i opreme. Za izgradnju u 2017. godini utrošeno je 16,3 milijuna kuna.

Slika 29. Građevina za smještaj na Hrvatskom vojnom učilištu „Dr. Franjo Tuđman“

9. Vojni poligon „Eugen Kvaternik“ – Slunj

Kako bi se **poboljšao standard vojnika, dočasnika i časnika** tijekom vježbi izgrađena je i namještena montažna građevina kontejnerskog tipa s uredima, spavaonicama, sanitarijama i pratećim sadržajima. Za završetak izgradnje u 2017. godini utrošeno je 1,5 milijuna kuna.

Slike 30. i 31. Građevina kontejnerskog tipa na vojnom poligonu „Eugen Kvaternik“

Na tom vojnom poligonu su realizirana ulaganja u izgradnji smještajnoga kontejnerskog kompleksa i u novi kompleks uništavališta minsko-eksplozivnih sredstava koji

zadovoljava sigurnosne i ekološke standarde. Izvršene su i pripremne radnje za projekt izgradnje novih skladišnih građevina.

10. Vojarna „126. brigade HV“ – Sinj

Na temelju novoga operativnog rasporeda odnosno povratka Oružanih snaga u Sinj radi **smanjenja troškova prijevoza** i napuštanja koncepta putujuće vojske izvršena je adaptacija i sanacija postojećih zgrada i infrastrukture. Većinu građevinskih i hortikulturnih radova obavili su pripadnici Oružanih snaga. Obnovljene zgrade opremljene su potrebnim sredstvima i namještajem te su predane na uporabu pripadnicima Oružanih snaga u srpnju 2017.

Slika 32. Renovirana Vojarna „126. brigade HV“

Osim navedenih investicija, ulagalo se i u druge postojeće građevine u vojarnama „Vargarola“ u Puli, „General Andrija Matijaš Pauk“ u Kninu, „Knez Trpimir“ u Divuljama, „Admiral flote Sveto Letica-Barba“ u Splitu, na vojnom poligonu Gašinci i radarskoj postaji Rota.

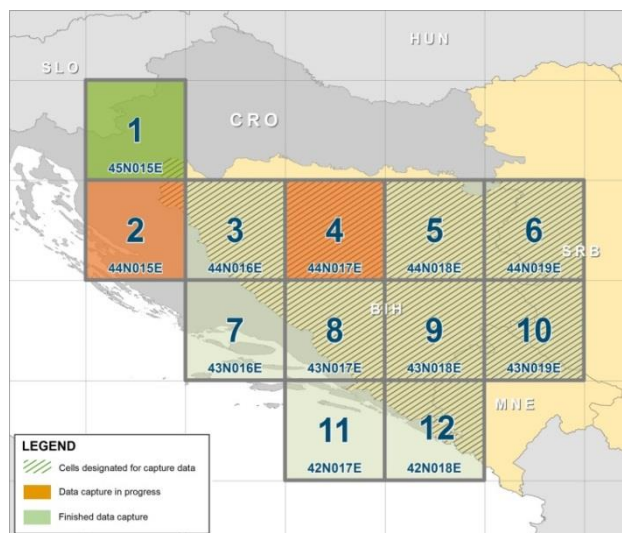
Tijekom planiranja razvoja vojnih lokacija i obavljanja stručnih poslova pri izgradnji, rekonstrukciji, adaptaciji i sanaciji vojnih građevina i infrastrukture, Ministarstvo obrane posebnu pažnju posvećuje aktivnostima u području zaštite okoliša, **energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije**, promicanjem ciljeva i načela zaštite okoliša i energetskog razvoja.

Geoprostorna potpora

1. Međunarodni program zajedničke geoprostorne proizvodnje – MGCP

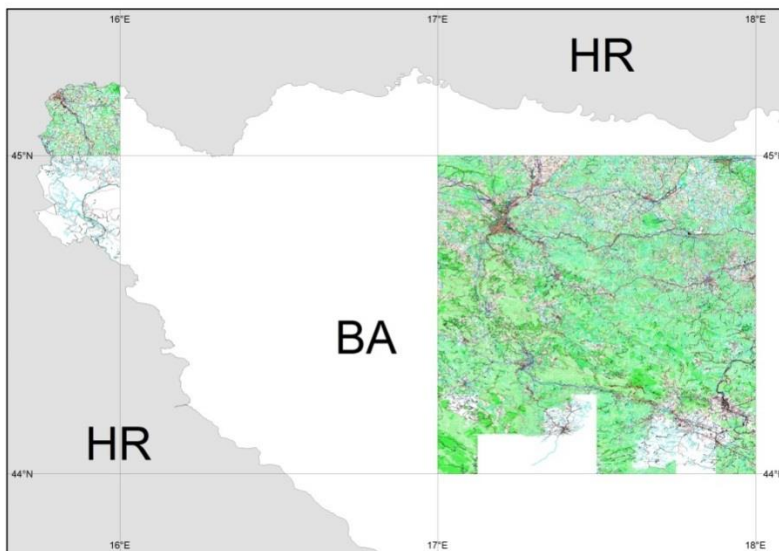
Visokokvalitetni geoprostorni podaci i usluge su dugotrajni za razvoj, pružanje i održavanje. Stoga su države članice NATO saveza kolektivno odgovorne za dogovaranje i ispunjenje zahtjeva za geoprostornim podacima.

U kontekstu članstva u NATO savezu, a u cilju raspodjele opterećenja i osiguranja geoprostorne potpore operacijama i misijama, pristupili smo Međunarodnom programu zajedničke geoprostorne proizvodnje – MGCP. Cilj programa je izrada digitalnih vektorskih geoprostornih podataka visoke točnosti, pomoću satelitskih snimki i drugih dostupnih izvornika.

Prikaz 18. Područje za obradu dodijeljeno Republici Hrvatskoj

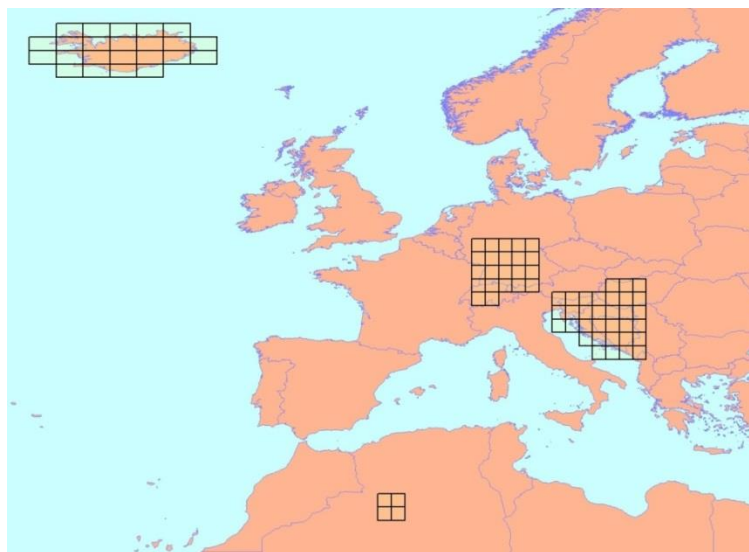
Sudjelovanjem u programu **stekli smo nove sposobnosti geoprostorne potpore** za obradu satelitskih snimki, proizvodnju, uporabu i korištenje baza geoprostornih podataka po najnovijim standardima, tehnologijama i programskim alatima.

Prikaz 19. Rezultati realizacije programa MGCP

2. Međunarodni program za razmjenu visinskih podataka visoke točnosti – TREx

Ministarstvo obrane preuzelo je obvezu izrade visinskih podataka visoke točnosti za 82 polja među kojima je područje Republike Hrvatske.

Prikaz 20. Područje za obradu dodijeljeno Republici Hrvatskoj

Sudjelovanjem u programu stekli smo **novu sposobnost geoprostorne potpore** odnosno kreiranja i editiranja digitalnog modela terena različitih područja, rezolucije i točnosti. Osim navedene sposobnosti u poslovne procese implementira se najnovija tehnologija, programski alati i standardi te procesi prikupljanja digitalnih visinskih podataka.

3. Karta za združene operacije – zrakoplovna inačica (JOG/Air)

U 2017. godini izrađeno je devet listova novog izdanja karte za združene operacije, područja Republike Hrvatske u mjerilu 1:250000 koja je namijenjena za planiranje i vođenje operacija, potrebe logističkih službi i postrojbi, pripremu i vođenje vojnih snaga te za potrebe Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva. Karta je izrađena u skladu s **hrvatskim vojnim i NATO normama** i jedan je od standardnih proizvoda članica NATO saveza.

Prikaz 21. List karte JOG/Air oznaka NL 33 – 08 Zagreb

Za potrebe Hrvatske ratne mornarice provedena je hidrografska izmjera područja vojne luke „Lora“ i lučice „Poljud“, koja je uključila batimetrijsku izmjeru te geološka i oceanografska istraživanja. Na temelju rezultata izmjere izrađene su elektronske navigacijske karte i lučki plan, s ciljem **osiguranja uvjeta sigurne plovidbe brodova Hrvatske ratne mornarice** koji su opremljeni ECDIS konzolama (*Electronic Chart Display and Information System*). Osigurane su elektronske navigacijske karte kao i papirnate navigacijske karte, priručnici i publikacije.

Zaštita okoliša

Zaštita okoliša na vojnim lokacijama djeluje u cilju primjene i ispunjavanja okolišnih normi, učinkovitijeg sprječavanja onečišćenja okoliša i očuvanja prirodnih resursa, umanjivanja i ublažavanja rizika za okoliš kao posljedice vojnih aktivnosti u okolišu te razvijanje svijesti o zaštiti okoliša kao važnog segmenta ljudskog djelovanja.

Na vojnim lokacijama **uspostavljen je sustav kontrole, nadzora i program praćenja stanja okoliša kroz praćenje stanja zraka, vode, tla, prirode i seizmičkih aktivnosti uzrokovanih vojnim djelovanjem.**

S ciljem očuvanja i gospodarenja prirodnim resursima na vojnim lokacijama vodi se sustavna izrada potrebnih provedbenih programa za gospodarenje šumama te elaborata zaštite od požara.

Za uspostavu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom kao jednom od prioriternih zadaća, posebna pozornost je usmjerena na obvezu odvojenog prikupljanja svih kategorija otpada. Vojne lokacije se u skladu s potrebama kontinuirano opremaju **zelenim otocima** odnosno spremnicima za prikupljanje opasnog i neopasnog otpada.

Slika 33. Zeleni otok na Hrvatskom vojnom učilištu „Dr. Franjo Tuđman”

Vojne nekretnine, stanovi, garaže i poslovni prostori

Ministarstvo obrane na dan 31. prosinca 2017. upravljalo je s 222 vojne nekretnine, 1774 stana, 21 poslovnim prostorom i 27 garaža.

U skladu sa Strategijom upravljanja i raspolaganja državnom imovinom od 2013. do 2017. godine Ministarstvu državne imovine izvršena je predaja četiri neperspektivne vojne nekretnine. Za potrebe Oružanih snaga u posjed Ministarstva obrane vraćene su tri vojne lokacije (vojarnе u Varaždinu, Sinju i Vukovaru).

Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva obrane (Narodne novine, br. 2/17) određeno je da se poslovi koji se odnose na prodaju i postupke za stanove, garaže i poslovne prostore te njihovu naplatu, evidenciju i materijalno knjigovodstvo ustrojeni u skladu s Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva obrane (Narodne novine, br. 26/12, 112/12, 94/14 i 93/15) i državni službenici koji su raspoređeni u tim ustrojstvenim jedinicama nastavljaju s obavljanjem tih poslova do njihova izdvajanja iz Ministarstva obrane.

Ujedno je određeno da će poslove i dokumentaciju koja se odnosi na navedeno, državne službenike zatečene na tim poslovima te financijska sredstva razmjerno preuzetim poslovima, preuzeti Ministarstvo državne imovine u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu navedene Uredbe, u skladu sa zakonom.

Aktivnosti radi provedbe navedene Uredbe provodile su se tijekom 2017. godine.

Na temelju Odluke ministra obrane o popisu vojnih nekretnina, poslovnih prostora, stanova i garaža u vlasništvu Republike Hrvatske kojima upravlja Ministarstvo obrane na dan 31. prosinca 2017. i u skladu s Planom aktivnosti za provedbu popisa vojnih nekretnina, poslovnih prostora, stanova i garaža u vlasništvu Republike Hrvatske kojima upravlja Ministarstvo obrane sa stanjem na dan 31. prosinca 2017. izvršen je navedeni popis.

Tijekom 2017. godine Ministarstvo obrane prodalo je korisnicima stanova 113 stanova, dok je drugim tijelima državne uprave predalo 70 stanova. Na temelju ugovora sklopljenih 2017. godine u skladu s Odlukom o prodaji stanova u vlasništvu Republike Hrvatske kojima upravlja Ministarstvo obrane (Narodne novine, br. 28/15), kao i obročne otplate po ranije sklopljenim ugovorima u 2017. godini ostvaren je prihod u državni proračun Republike Hrvatske od 15.223.773,95 kuna.

Nastavljen je rad na provedbi revidiranog Akcijskog plana o otpisu potraživanja najma, a u 2017. godini donesena je i Odluka o otpisu potraživanja za stanove, poslovne prostore i garaže u vlasništvu Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 129/17).

1.5.8. Upravljanje projektima

U cilju povećanja kvalitete vođenja ključnih projekata iz područja opremanja složenim sustavima naoružanja i vojne opreme, Uredbom u unutarnjem ustrojstvu Ministarstva obrane (Narodne novine, br. 2/17) ustrojena je prvi put Samostalna služba za upravljanje projektima iz područja resursa za potrebe Ministarstva obrane i Oružanih snaga.

U Ministarstvu obrane od 2014. godine ustrojen je Odbor za nadzor, kontrolu i odlučivanje u upravljanju projektima, kao stalno stručno tijelo ministra obrane, koji integrira i koordinira funkcionalna područja i upravljačke razine u upravljanju projektima te donosi zaključke i odluke po pojedinim fazama projekata.

U nadležnosti Samostalne službe za upravljanje projektima je, uz obavljanja administrativnih poslova za potrebe Odbora, vođenje tri projekta ključna za razvoj sposobnosti Oružanih snaga: višenamjenski borbeni avion, helikopter OH-58D *Kiowa Warrior* i obalni ophodni brod.

Metodologija upravljanja razvojnim projektima donesena 2014. godine definira ovlasti, odgovornosti i obveze sudionika u provedbi upravljanja projektima te sustav odlučivanja, nadzora i kontrola po fazama provedbe projekta. Na razini Ministarstva obrane vodi se jedinstveni Registar projekata Ministarstva obrane i Oružanih snaga.

Tijekom 2017. godine održano je šest sjednica Odbora za nadzor, kontrolu i odlučivanje u upravljanju projektima na kojima su davane smjernice i doneseni zaključci te je provedeno zatvaranje završenih projekata odnosno prebacivanje na vođenje po funkcionalnim područjima.

Od ukupno 29 projekata vođenih na razini Ministarstva obrane, nakon odobravanja Odbora, u 2017. godini je zatvoreno ili brisano 12 projekata, a u Registar su uvrštena tri nova projekta. **U realizaciji ostaje ukupno 17 aktivnih projekata ključnih za razvoj sposobnosti Oružanih snaga**

Višenamjenski borbeni avion

U skladu sa zaključkom Vijeća za obranu od 6. travnja 2017. kojima se utvrđuje potreba za donošenjem odluke o mogućnostima i modalitetima razvoja sposobnosti zaštite zračnog prostora Republike Hrvatske, Odlukom ministra obrane osnovan je Stručni tim za provedbu pripremnih radnji oko nabave višenamjenskoga borbenog aviona pod vodstvom čelnika Samostalne službe za upravljanje projektima Ministarstva obrane.

Ciljevi projekta su zadržavanje sposobnosti zaštite zračnog prostora opremanjem višenamjenskim borbenim avionom četvrte generacije, uspostavljanje strateškog partnerstva kroz dugoročnu političko-gospodarsku suradnju te ostvarivanje investicija s ciljem utjecaja na razvoj hrvatske vojne industrije i gospodarstva u cjelini.

Izrađena je taktičko-tehnička studija višenamjenskoga borbenog aviona koju je načelnik Glavnog stožera Oružanih snaga odobrio 10. srpnja 2017. Odbor za obranu Hrvatskoga sabora na sjednici 5. srpnja 2017. informiran je o radnjama koje Ministarstvo obrane poduzima vezano uz višenamjenski borbeni avion i planu za dostizanje sposobnosti nadzora i zaštite zračnog prostora.

Izrađen je Zahtjev za ponudu (*Request For Proposal – RFP*) višenamjenskoga borbenog aviona koji je 20. srpnja 2017. upućen u pet država (Helenska Republika, Država Izrael, Republika Koreja, Kraljevina Švedska i Sjedinjene Američke Države) s rokom dostavljanja ponude 3. listopada 2017.

Dana 3. listopada 2017. predane su i predstavljene ponude za višenamjenski borbeni avion. Helenska Republika dostavila je ponudu za korišteni avion F-16 C/D Blok 30, Država Izrael za korišteni avion F-16 C/D Barak, Kraljevina Švedska za novi avion Gripen C/D i Sjedinjene Američke Države za novi avion F-16V Blok 70/72. Republika Koreja je 29. rujna 2017. službeno odustala od podnošenja ponude s obrazloženjem kako njihov avion ne ispunjava tražene tehničke karakteristike.

Validacijom i evaluacijom provedena je detaljna analiza ponuda kako bi se utvrdilo jesu li na sve zahtjeve za podacima poslani odgovarajući odgovori te njihova analiza i procjena prema utvrđenim domenama (kriterijima) i poddomenama (podkriterijima) definiranim zahtjevom za ponudu. Validacija i evaluacija pristiglih ponuda provedene su od 3. listopada 2017. do 24. studenoga 2017.

Dana 30. studenoga 2017. završena je Studija izvodljivosti kojom se, na temelju taktičko-tehničkih zahtjeva višenamjenskoga borbenog aviona te analize i evaluacije svih ponuda daje prijedlog odabira višenamjenskoga borbenog aviona, uključujući analizu rizika i projekcija ukupnih troškova uporabe višenamjenskoga borbenog aviona za najboljeg ponuditelja.

Odbor za obranu Hrvatskoga sabora na sjednici 14. prosinca 2017. jednoglasno je podržao postupak nabave višenamjenskoga borbenog aviona. Vijeće za obranu je 27. ožujka 2018. jednoglasno podržalo postupak nabave višenamjenskoga borbenog aviona.

Vlada Republike Hrvatske je na sjednici 29. ožujka 2018. prihvatila završni prijedlog Stručnog tima Ministarstva obrane za provedbu pripremnih radnji oko

nabave višenamjenskoga borbenog aviona i preporuku Vijeća za obranu i donijela Odluku o nabavi višenamjenskoga borbenog aviona i odredila je da je najpovoljnija ponuda, ponuda Države Izrael.

Helikopter OH-58D „Kiowa Warrior“

Uvođenjem helikoptera OH-58D *Kiowa Warrior* u operativnu uporabu Oružane snage dobivaju izvidničko-borbene helikopterske sposobnosti. **Projekt uključuje opremanje sa 16 helikoptera (12+4), obuku letačkog i zrakoplovno-tehničkog osoblja te uspostavu logističkog sustava održavanja na korisničkoj razini.** Projekt je započeo u veljači 2016. godine.

Isporučeno je 16 helikoptera te pripadajućih roba i usluga najvećim dijelom 2016. i 2017. godine. Isporučka „radionica“ općega i specijalnoga alata provest će se u drugoj polovici 2018. godine. U potpunosti je završena obuka tehničkog i letačkog sastava potkraj 2017. godine čime su postignute inicijalne operativne sposobnosti. U skladu s Metodologijom upravljanja razvojnim projektima i programu realizacije, a zbog dostizanja inicijalne operativne sposobnosti potkraj 2017. godine, projektni tim provest će zatvaranje projekta tijekom 2018. godine.

Obalni ophodni brod (OOB)

Cilj projekta je povećati sposobnost Obalne straže Republike Hrvatske za provedbu zadaća stalnog nadzora teritorijalnog mora i Zaštićenoga ekološko-ribolovnog pojasa Republike Hrvatske izgradnjom i opremanjem pet obalnih ophodnih brodova (jedan prototip i četiri broda u seriji) do kraja 2018. godine. Projekt je započeo 2014. godine.

U Brodogradilištu specijalnih objekata d.o.o. Split u lipnju 2017. godine porinut je prototip obalnog ophodnog broda. Porinućem je završena faza opremanja na navozu i u tijeku je od ukupno šest faza, peta faza gradnje broda – opremanje broda na vezu. Nakon završetka gradnje i opremanja pristupit će se prijemnim ispitivanjima prototipa u vezu i na pokusnim plovidbama. Po prijemu broda te nakon što posada ovlada upravljanjem brodskim sustavima provest će se prototipna ispitivanja nakon čega će se donijeti odluka o gradnji brodova iz serije.

Procjena je kako će gradnja i opremanje prototipa završiti u prvoj polovici 2018. godine. S obzirom na činjenicu kako isporuka broda kasni, sveukupna realizacija projekta morat će se prolongirat.

Ukupna financijska vrijednost projekta je 396,1 milijun kuna. Do sada je na gradnju i opremanje prototipa obalnog ophodnog broda utrošeno 78,5 milijuna kuna s PDV-om.

1.6. Upravljanje financijskim resursima

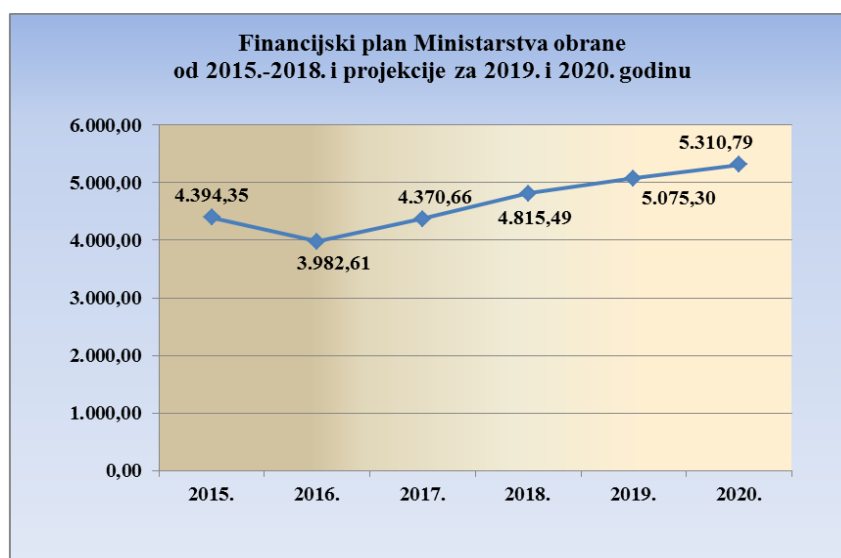
Nakon višegodišnjega kontinuiranog pada izdvajanja u 2017. godini povećana su sredstva namijenjena obrambenom resoru. Na prijedlog Vlade Hrvatski sabor usvojio je Državni proračun Republike Hrvatske za 2017. godinu i projekcije za 2018. i 2019. godinu (Narodne novine, br. 119/16), čime je utvrđen i Financijski plan Ministarstva obrane za 2017. godinu koji je izvorno iznosio 4.385.657.945 kuna. U odnosu na 2016. godinu, Financijski plan Ministarstva obrane za 2017. godinu povećan je za 403 milijuna kuna ili 10,12 %.

Do povećanja u odnosu na prethodnu 2016. godinu došlo je iz nekoliko razloga:

- povećanja ulaganja u standard i uvjete rada vojnika, dočasnika i časnika, državnih službenika i namještenika
- povećanja sredstava za izgradnju, adaptaciju i održavanje objekata i infrastrukture
- nastavka započetih projekata opremanja u skladu s dinamikom realizacije projekata
- preuzimanja obveza kao zemlja članica NATO i Europske unije
- održavanja naoružanja i opreme
- intenzivnijeg sudjelovanje u provedbi zadaća hitnoga medicinskog prijevoza te tijekom protupožarne sezone, kao i drugoj potpori civilnim institucijama i stanovništvu.

U planu Ministarstva obrane za 2017. godinu u središtu je bio čovjek – vojnik, dočasnik i časnik, državni službenik i namještenik, njegov standard i uvjeti rada.

Tijekom 2017. godine Financijski plan Ministarstva obrane mijenjao se u skladu s Izmjenama i dopunama Državnog proračuna Republike Hrvatske te suglasnostima Ministarstva financija za preraspodjelu u skladu sa Zakonom o proračunu. U konačnici udio Financijskog plana Ministarstva obrane za 2017. godinu u projiciranom BDP-u iznosio je 1,21 % što je u odnosu na 2016. godinu povećanje s 1,15 % na 1,21 % BDP-a. U nastavku je prikazano kretanje Financijskog plana od 2015. do 2018. godine kao i projekcije za 2019. i 2020. godinu.

Prikaz 22. Financijski plan Ministarstva obrane po godinama

Donošenjem Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2018. godinu i projekcija za 2019. i 2020. godinu (Narodne novine, br. 124/17), kojim je utvrđen i Financijski plan Ministarstva obrane za 2018. godinu i projekcije za 2019. i 2020. godinu, nastavlja se trend povećanog izdvajanja za obranu kako u apsolutnom iznosu tako i kroz rast udjela izdvajanja za obranu u procijenjenom BDP-u za pojedinu godinu.

u milijunima kuna

GODINA	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.*	2020.*
PLAN	4.394	3.983	4.371	4.815	5.075	5.311
BDP**	338.975	345.166	359.894	374.580	388.912	403.862
Udio plana u BDP	1,30%	1,15%	1,21%	1,29%	1,31%	1,32%

* usvojene projekcije u Državnom proračunu ** izvor podataka: Ministarstvo financija

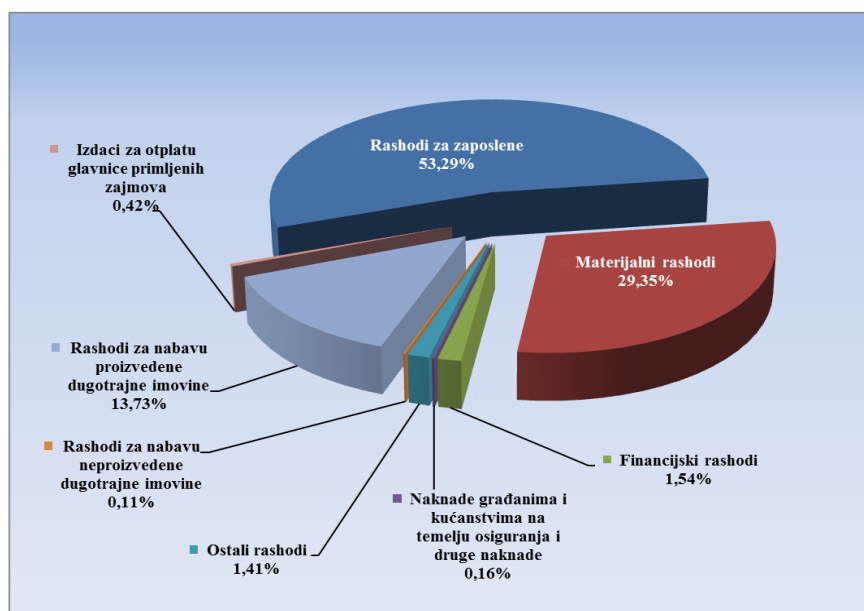
Prikaz 23. Financijski plan Ministarstva obrane po godinama

Važno je za istaknuti da su u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2018. godinu i projekcijama za 2019. i 2020. godinu osigurana i sredstva za opremanje višenamjenskim borbenim avionom.

Rashodi i izdaci poslovanja Ministarstva obrane u 2017. godini prema Financijskom izvještaju za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2017., koji je izrađen u skladu s Pravilnikom o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu, iznose 4.458.937.959 kuna.

Rashodi i izdaci poslovanja po ekonomskoj klasifikaciji	Ostvareno u 2016.	Ostvareno u 2017.	Indeks	Struktura ostvarenja 2017.
7	2	3	4=3/2*100	5=3/ukupno
Rashodi za zaposlene	2.342.654.038	2.376.339.149	101,44	53,29%
Materijalni rashodi	1.097.169.343	1.308.636.021	119,27	29,35%
Financijski rashodi	30.755.316	68.569.459	222,95	1,54%
Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	6.562.572	6.923.210	105,50	0,15%
Ostali rashodi	37.649.912	62.911.950	167,10	1,41%
Rashodi za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine	6.250.683	4.829.022	77,26	0,11%
Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	531.927.807	612.129.147	115,08	13,73%
Rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini	498.200		0,00	0,00%
Izdaci za otplatu glavnice primljenih zajmova	19.085.000	18.600.000	97,46	0,42%
UKUPNO	4.072.552.871	4.458.937.959	109,49	100,00%

Prikaz 24. Ostvareni rashodi i izdaci poslovanja u 2016. i 2017. godini prema ekonomskoj klasifikaciji

Prikaz 25. Struktura ostvarenih rashoda i izdataka u 2017. godini

U strukturi ukupno ostvarenih rashoda i izdataka poslovanja Ministarstva obrane za 2017. godinu, 53,29 % ili 2,4 milijardi kuna odnosi se na rashode za zaposlene, što uključuje plaće (bruto), obvezne doprinose na plaću, kao i ostale rashode za zaposlene (otpremnine, naknade za bolest i invalidnost, jubilarne nagrade, dar za djecu, regres i božićnicu).

U odnosu na 2016. godinu ovi rashodi povećani su za 33,7 milijuna kuna odnosno 1,44 % što je najvećim dijelom rezultat povećanja osnovice za obračun plaće, u skladu sa sporazumom Vlade sa sindikatima državnih službi.

Materijalni rashodi čine 29,35 % ukupno ostvarenih rashoda i izdataka poslovanja Ministarstva obrane za 2017. godinu ili 1,3 milijardi kuna, a najvećim dijelom se odnose na materijal i usluge održavanja materijalnih resursa, ostale usluge, naknade za prijevoz, za rad na terenu i odvojeni život, rashode za energiju, usluge telefona, pošte i prijevoza, odjeću i obuću te vojna sredstva za jednokratnu upotrebu. U odnosu na 2016. godinu ovi rashodi povećani su za 211,5 milijuna kuna ili 19,27 % i najvećim dijelom se odnose na usluge održavanja materijalnih resursa te nabavu vojnih sredstava za jednokratnu upotrebu.

Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine čine 13,73 % ukupno ostvarenih rashoda i izdataka poslovanja Ministarstva obrane za 2017. godinu ili 612 milijuna kuna, a odnose se najvećim dijelom na vojnu opremu te na izgradnju, adaptaciju i rekonstrukciju vojnih građevina. U odnosu na 2016. godinu ovi rashodi povećani su za 80,2 milijuna kuna ili 15,08 %.

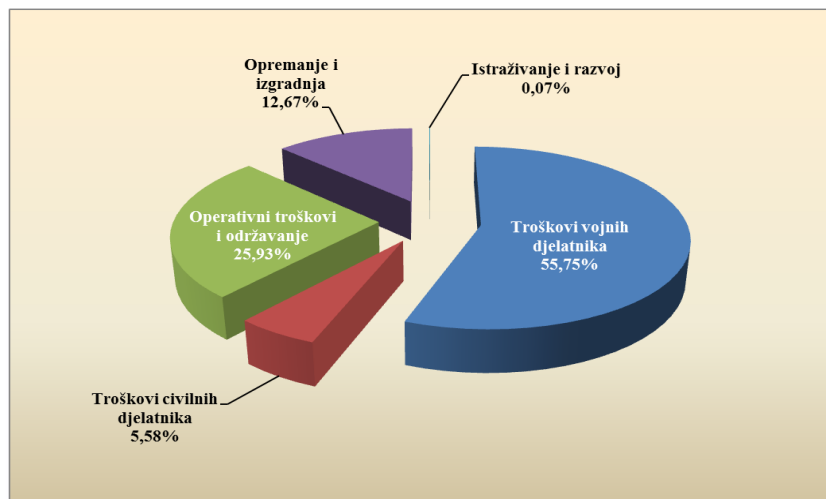
Preostalih 3,63 % ostvarenih rashoda i izdataka poslovanja Ministarstva obrane za 2017. godinu ili 161,8 milijuna kuna odnosi se na financijske rashode, naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade, ostale rashode te rashode za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine.

U skladu s NATO metodologijom prikaza strukture troškova prema ostvarenim rashodima i izdacima poslovanja Ministarstva obrane iskazanim u financijskom izvještaju za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2017., troškovi za vojno osoblje iznose 55,75 %, za civilno osoblje 5,58 %, operativni troškovi i održavanje iznose 25,93 %, troškovi opremanja i izgradnje 12,67 %, a troškovi istraživanja i razvoja 0,07 % ukupno ostvarenih rashoda i izdataka poslovanja Ministarstva obrane za 2017. godinu.

NATO metodologija		Ostvareno u 2016.	Ostvareno u 2017.	Indeks	Struktura ostvarenja u 2017.
1		2	3	4=3/2*100	5=3/ukupno
1	OPERATIVNI TROŠKOVI	3.572.692.668	3.890.940.190	108,91	87,26%
1a	Troškovi vojnih djelatnika	2.447.128.645	2.485.666.464	101,57	55,75%
1b	Troškovi civilnih djelatnika	231.339.538	248.966.382	107,62	5,58%
1c	Operativni troškovi i održavanje	894.224.485	1.156.307.344	129,31	25,93%
2	OPREMANJE I IZGRADNJA	498.460.153	564.804.287	113,31	12,67%
3	ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ	1.400.050	3.193.483	228,10	0,07%
UKUPNO:		4.072.552.871	4.458.937.959	109,49	100,00%

Prikaz 26. Ostvareni rashodi i izdaci poslovanja u 2016. i 2017. godini u skladu s NATO metodologijom

Troškovi vojnog i civilnog osoblja prema NATO metodologiji razlikuju se od rashoda za zaposlene po ekonomskoj klasifikaciji u financijskom planu, jer osim plaća (bruto), doprinosa na plaću i ostalih rashoda za zaposlene, obuhvaćaju i naknade zaposlenima, troškove za hranu te troškove za odjeću i obuču.

Prikaz 27. Struktura ostvarenih rashoda i izdataka prema NATO metodologiji

Iako je već prisutno povećano izdvajanje za obranu u idućim godinama, veliki izazov je povećanje udjela troškova opremanja i modernizacije prema ciljanih 20 %, čime se osigurava dostizanje planiranih obrambenih sposobnosti.

2. ORUŽANE SNAGE

Ustavom utvrđena uloga Oružanih snaga razrađena je u Strategiji nacionalne sigurnosti Republike Hrvatske te Strateškom pregledu obrane i Dugoročnom planu razvoja Oružanih snaga Republike Hrvatske 2015. – 2024., a podrazumijeva provedbu tri temeljne misije: obrana teritorijalne cjelovitosti, suvereniteta i neovisnosti Republike Hrvatske te obrana saveznika – kao najvažnija misija obrambenog resora u cjelini; doprinos međunarodnoj sigurnosti; potpora civilnim institucijama.

Njihova validnost potvrđena je u procesu strateškog pregleda obrane vođenog tijekom 2017. godine, uz smjernice što se tiče zadaća koje iz tih misija proizlaze te razine ambicije.

2.1. Izvršenje misija i zadaća

Oružane snage su u 2017. godini u potpunosti ispunile svoju ulogu i uspješno provele sve misije i zadaće.

Sveukupni razvoj sposobnosti primarno je usmjeren na prvu misiju, a u mirnodopskim uvjetima aktivnosti u izvršenju ove misije bile usmjerene na odvratanje, nadzor zračnog i pomorskog prostora te na doprinos savezničkoj kolektivnoj obrani.

Sudjelovanje u operacijama potpore miru i misijama te drugim aktivnostima u inozemstvu, tijekom 2017. godine nastavilo se na razini iz 2016. godine, a pojačale su se aktivnosti vezane za buduće angažiranje u sklopu NATO snaga brzog odgovora, NATO združenih snaga visoke spremnosti, NATO snaga ojačane prednje prisutnosti, borbenih skupina Europske unije i UN misija i operacija.

U okvirima obrambene diplomacije kroz aktivnosti međunarodne vojne suradnje, naročito sa strateškim partnerima, ostvareni su ili su pokrenuti projekti u područjima opremanja i razvoja vlastitih, ali i zajedničkih savezničkih vojnih sposobnosti.

U okviru potpore stanovništvu i civilnim institucijama potvrđeni su posvećenost i spremnost Oružanih snaga u zaštiti života i materijalnih dobara kroz pomoć i zaštitu u protupožarnoj sezoni, uključujući i angažiranje Oružanih snaga izvan Republike Hrvatske, potporu u zaštiti i uklanjanju posljedica poplava, hitnom medicinskom prijevozu, traganju i spašavanju na kopnu, moru i otocima te tijekom odavanja počasti preminulim hrvatskim braniteljima.

2.1.1. Obrana teritorijalne cjelovitosti, suvereniteta i neovisnosti te obrana saveznika

Oružane snage se konceptualno osmišljavaju, ustrojavaju i oblikuju kako bi vlastitim snagama, kroz integrirani nacionalni odgovor, ili uz pomoć saveznika mogle odvratiti, zaustaviti i odbaciti oružanu agresiju na Republiku Hrvatsku.

U okviru ove misije Oružane snage spremne su odvratiti, zaustaviti i odbaciti, samostalno i uz saveznike, oružanu agresiju na Republiku Hrvatsku; pridonositi obrani saveznika u operacijama te štiti suverenitet Republike Hrvatske nad morskim i zračnim prostorom.

Oružane snage su se i 2017. godine usredotočile na povećanje i održavanje operativnih sposobnosti, potporu operacijama te dostizanje razine ambicija određenih sudjelovanjem u NATO snagama brzog odgovora i NATO združenim snagama visoke spremnosti te drugim NATO/EU/UN snagama. Razmjestive snage predviđene i spremne za razmještaj u područje operacije čine snagu za buduće kontingente i održavaju visoku razinu obučenosti i spremnosti za provedbu zadaća kroz široki spektar operacija.

Slika 34. Tenk M84 na paljbenom položaju

Oružane snage su u 2017. godini u strukturi NATO snaga brzog odgovora sudjelovale u strukturi snaga, a jedan tim specijalnih snaga bio je uključen u sastav slovačke taktičke kopnene skupine specijalnih snaga (*Special Operation Land Task Group – SOLTG*).

Tijekom 2017. godine provedena je priprema, opremanje i upućivanje pješačke mehanizirane satnije (glavna borbena platforma BOV PARTIA) u sastav borbene skupine

ojačane prednje prisutnosti kojoj je vodeća nacija Savezna Republika Njemačka, a koja je razmještena u Litvi.

Provedena je priprema, opremanje te upućivanje bitnice SVLR VULKAN radi sudjelovanja te sastavnice Oružanih snaga u borbenoj grupi ojačane prednje prisutnosti u kojoj je vodeća nacija Sjedinjene Američke Države, a koja je razmještena u Republici Poljskoj.

Slika 35. Samovozni višecjevni lanser raketa Vulkan

Oružane snage u sastavu Europske borbene skupine, kojoj je vodeće nacija Talijanska Republika, sudjelovale su sa sastavnicama: vod za psihološke operacije, nacionalni element potpore i dva stožerna časnika.

Republika Hrvatska je od 2009. godine uključena u sklop Integriranog sustava protuzračne i proturaketne obrane NATO-a (NATINAMDS) sa snagama: Središte za nadzor zračnog prostora, pet radarskih postaja radara FPS-117 i dežurni borbeni dvojac.

Slika 36. Dežurni borbeni dvojac u zadaći nadzora i zaštite zračnog prostora

Nacionalni sustav za nadzor i zaštitu zračnog prostora dostigao je sposobnost Inicijalnih operativnih sposobnosti odnosno proizvodnju prepoznate slike zračnog prostora i provedbu misije zaštite integriteta zračnog prostora Saveza.

Hrvatska ratna mornarica pridonosila je savezničkoj pomorskoj sigurnosti sudjelovanjem u potpori NATO operacije SEA GUARDIAN prijenosom dijela situacijske pomorske slike na Jadranu iz Operativnog središta Hrvatske ratne mornarice.

Zaštita suvereniteta nad morskim i zračnim prostorom

Oružane snage kontinuirano osiguravaju zaštitu suvereniteta nad hrvatskim morskim i zračnim prostorom vlastitim sposobnostima, ali i sa suradnjom s drugim državnim tijelima i saveznicima. Hrvatsko ratno zrakoplovstvo provodi zadaću nadzora i zaštite zračnog prostora Republike Hrvatske s istim snagama s kojima je uključena u NATO sustav NATINAMDS.

Slika 37. Pripadnici Obalne straže u zadaći zaštite interesa i prava Republike Hrvatske na moru

Tijekom 2017. godine provodila se kontinuirana zračna potpora aktivnostima Obalne straže Republike Hrvatske.

	Intervencija	PC-9	Mi-8	Letova	Sati leta	Goriva
Potraga	23	23		26	55:15:00	11050
	8		8	23	39:50:00	23900
Nadzor	59			62	83:05:00	19000
Ukupno	90			111	178:10:00	53950

Prikaz 28. Zračna potpora aktivnostima Obalne straže Republike Hrvatske

Oružane snage provodile su nadzor i zaštitu suverenih prava i provedbu jurisdikcije Republike Hrvatske na moru samostalno i u sklopu zajedničkih akcija s drugim tijelima državne uprave, u skladu s Planom zajedničkih aktivnosti za 2017. godinu koji je izradilo Stručno tijelo Središnje koordinacije za nadzor i zaštitu prava i interesa Republike Hrvatske na moru.

Tijekom 2017. godine snage Obalne straže Republike Hrvatske ostvarile su povećanje angažiranosti u provedbi operativnih zadaća u skladu s pregledom angažiranosti.

Godina	Broj dana na moru	Broj akcija	Prevaljene NM	Sati plovidbe	Sati pogona		Ukupno	Utrošak goriva		
					Brodovi	Zrakoplovne snage		Brodovi	Zrakoplovne snage	Ukupno
2016.	244	244	17185	1528	1665	83	1748	596575	21303	617878
2017.	277	277	16977	1539	1676	190	1866	600972	60235	661207
Povećanje %	13,5	13,5	-1,2	0,7	0,7	128,7	6,3	0,7	182,8	7,0

Prikaz 29. Pregled angažiranosti Obalne straže Republike Hrvatske

U zajedničkim aktivnostima s drugim tijelima državne uprave brodovi Obalne straže Republike Hrvatske proveli su na moru 70 dana u 70 provedenih akcija. Ukupno je u 380 sati plovidbe prevaljeno 3576 nautičkih milja. Provedeno je 78 nadzora zona sigurnosti plovidbe oko energetskih izvora (plinskih platformi) u sjevernom Jadranu te 111 nadzora plovidbi brodova unutar sheme odvojene plovidbe u sjevernom i južnom Jadranu.

U provedbi nadzora morskog ribarstva, brodovima Obalne straže Republike Hrvatske provedena je identifikacija 250 ribarskih brodova, dok je putem službe dežurstva Obalne straže Republike Hrvatske evidentirano 10 053 ribarskih plovila u obavljanju ribarskih aktivnosti u Zaštićenom-ekološko ribolovnom pojasu Republike Hrvatske. U suradnji s Ministarstvom poljoprivrede provedene su 23 ciljane akcije nadzora izlova tune, u kojima su uz djelatnike Ministarstva poljoprivrede, sudjelovali i inspektori za ribarstvo Europske unije.

U sklopu nadzora plovidbe stranih ratnih brodova u teritorijalnom moru Republike Hrvatske provedeno je praćenje 17 brodova.

U sklopu zadaće nadzora plovidbe ukupno je proveden nadzor plovidbe devet stranih javnih i znanstveno-istraživačkih brodova, jednoga turističkog broda (brod koji posjeduje turističku mini-podmornicu) te jedne međunarodne jedriličarske regate.

Provedeno je deset letaćkih zadaća izviđanja područja zbog mogućeg onečišćenja mora u prostoru sjevernog, srednjeg i južnog Jadrana.

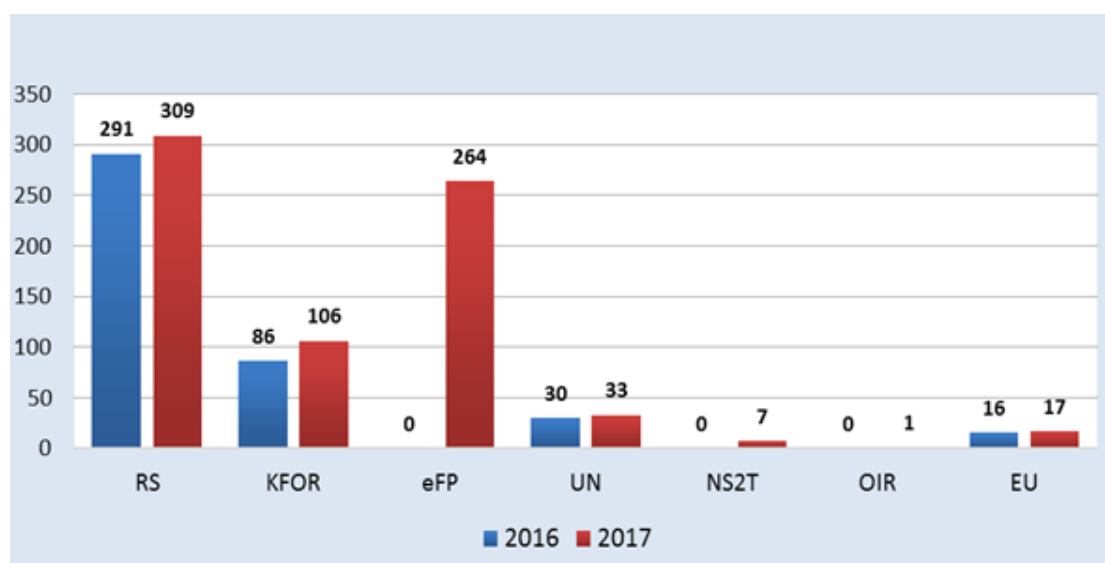
2.1.2. Doprinos međunarodnoj sigurnosti

Tijekom 2017. godine Oružane snage sudjelovale su u NATO, EU i UN operacijama potpore miru, misijama i drugim aktivnostima u inozemstvu. Oružane snage sudjelovale su u NATO misiji „*RESOLUTE SUPPORT*“ u Islamskoj Republici Afganistan, operaciji *Kosovo Forces* na područje Republike Kosovo, Ojačanoj prednjoj prisutnosti u Republici Litvi i Republici Poljskoj, EU operaciji pomorskih snaga u Somaljskoj Republici, EU operaciji pomorskih snaga na Mediteranu, EU borbenoj skupini te u UN operacijama potpore miru i misijama.

Sudjelovanje u operacijama potpore miru i misijama

U operacijama potpore miru i misijama te drugim aktivnostima u inozemstvu 2017. godine bilo je angažirano 737 pripadnika Oružanih snaga, od čega 36 žena.

U NATO operacijama i aktivnostima sudjelovalo je 686 pripadnika Oružanih snaga, od čega 27 žena; u EU operacijama sudjelovalo je 17 pripadnika Oružanih snaga, od čega jedna žena; u UN misijama (a u Indiji i Pakistanu, Libanonu i Zapadnoj Sahari) sudjelovala su 33 pripadnika Oružanih snaga, od čega tri žene te u operaciji koalicijskih snaga INHERENT RESOLVE sudjelovao je jedan pripadnik Oružanih snaga.

Prikaz 30. Angažiranje Oružanih snaga u aktivnostima, misijama i operacijama 2016. i 2017.

NATO misija u Islamskoj Republici Afganistan – „RESOLUTE SUPPORT“

Tijekom 2017. godine zajedno sa saveznicima nastavili smo doprinos snagama u NATO misiji „RESOLUTE SUPPORT“ u Islamskoj Republici Afganistan, a **prvi je put upućen hrvatski kontingent kompletno opremljen hrvatskim naoružanjem i opremom.** Okosnica angažmana 2017. godine bilo je upućivanje mentorskih odnosno savjetodavnih timova za obuku afganistanske vojske, timova za obuku civilne policije, stožernog osoblja, snaga zaštite savjetodavnih timova i kampa.

U sastavu hrvatskog kontingenta nastavili su sudjelovanje i pripadnici oružanih snaga, zemalja Američko-jadranske povelje (17 pripadnika Vojske Crne Gore, dva pripadnika Oružanih snaga Bosne i Hercegovine, dva pripadnika Oružanih snaga Republike Albanije i jedan pripadnik Vojske Republike Makedonije) koji su tijekom 2017. godine s našim snagama završili preduputnu obuku te sudjelovali na vježbama ocjenjivanja spremnosti snaga. Tijekom

2017. godine u NATO misiju „RESOLUTE SUPPORT“ pripadnici Oružanih snaga bili su upućivani na rok do sedam mjeseci, a redovite rotacije provedene su u ožujku i rujnu 2017.

Slike 38. i 39. Pripadnici Oružanih snaga u misiji potpore miru RSM

NATO operacija na Kosovu (KFOR)

U operaciji KFOR u 2017. godini sudjelovalo je 106 pripadnika Oružanih snaga od čega pet žena.

Rotacije glavnine naših kontingenata provodile su se u četveromjesečnim ciklusima vlastitim snagama helikopterima Hrvatskog ratnog zrakoplovstva. Upućivanje stožernog osoblja u KFOR provodile su se komercijalnim letovima ili helikopterima Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva kada su se upućivanja i vraćanja stožernog osoblja poklapali s rotacijama kontingenata ili sa zamjenama helikoptera.

Pripadnici Oružanih snaga profesionalno i odgovorno su proveli sve zadaće. Glavno postignuće i rezultat u operaciji KFOR bilo je uspješno sudjelovanje helikopterske sastavnice koja je s dva transportna helikoptera provela ukupno 180 letačkih zadaća kroz 744 letova i nalet od 368 sati i 55 minuta.

Slika 40. Posada helikoptera Mi 171Sh u provedbi letačke zadaće u operaciji KFOR

NATO snage brzog odgovora (eNRF/VJTF)

U strukturi NATO snaga brzog odgovora (eNRF) Oružane snage su tijekom 2017. godine sudjelovale u strukturi snaga VJTF(L)-17 u kojoj je Ujedinjena Kraljevina Velike Britanije i Sjeverne Irske vodeća nacija sa snagama: jedan vod vojne policije, jedan CIMIC tim te nacionalni element potpore. Ujedno je jedan tim (12 pripadnika) Zapovjedništva specijalnih snaga (*Special Operation Tactical Unit – SOTU*) bio uključen u sastav slovačke taktičke kopnene grupe specijalnih snaga (SOLTG), a tri pripadnika su uključena u sastav zapovjedništva SOLTG.

NATO ojačana prednja prisutnost u Republici Poljskoj

Upućivanjem hrvatskog kontingenta sastava jedne bitnice samohodnih višecjevnih lansera raketa u listopadu 2017. u sastav borbene skupine pod vodstvom Sjedinjenih Američkih Država u Republici Poljskoj, započelo je sudjelovanje Oružanih snaga u sklopu NATO Ojačane prednje prisutnosti. **U skladu s odlukom Hrvatskoga sabora na ovu zadaću upućena su 72 pripadnika Oružanih snaga na rok do pet mjeseci.**

Provedeno je više stručnih posjeta pripadnicima kontingenta, a 28. prosinca 2017. pripadnike kontingenta posjetilo je izaslanstvo predvođeno ministrom obrane u pratnji načelnika Glavnog stožera Oružanih snaga.

Od 18. do 20. prosinca 2017. pripadnici kontingenta sudjelovali su na vježbi i izveli uspješno topničko bojevo gađanje sa SVLR VULKAN. Cilj vježbe bio je razmještanje postrojbi borbene skupine, provjera međusobne koordinacije, uvježbavanje zapovjednog lanca na svim razinama te orijentacija na nepoznatom području i u nepredviđenim taktičkim situacijama.

NATO ojačana prednja prisutnost u Republici Litvi

U sastav borbene skupine pod vodstvom Savezne Republike Njemačke u Republiku Litvu upućen je u listopadu 2017., na rok do sedam mjeseci, prvi kontingent Oružanih snaga sastava pješačke mehanizirane satnije (glavna borbena platforma BOV PATRIA). **Potkraj prosinca 2017. u vojarni u mjestu Rukla nalazilo se 187 pripadnika Oružanih snaga. Hrvatski kontingent u cijelosti je integriran u strukturu eFP BG LTU, čime je prošireno sudjelovanje Oružanih snaga u sklopu NATO ojačane prednje prisutnosti.** U prosincu 2017. došlo je do izvanrednog događaja, iznenadne smrti jednog pripadnika hrvatskog kontingenta. Provedeno je više stručnih posjeta pripadnicima kontingenta, uključujući posjet

izaslanstva na čelu s ministrom obrane u pratnji načelnika Glavnog stožera Oružanih snaga (29. prosinca 2017.).

Republika Hrvatska jedna je od rijetkih članica NATO-a koja istovremeno sudjeluje u dvjema borbenim skupinama u aktivnostima Ojačane prednje prisutnosti na istoku Saveza. **Sudjelovanjem u navedenim aktivnostima Oružane snage kroz zajednička uvježbavanja i povećanje interoperabilnosti među saveznicama pridonose postizanju i održavanju spremnosti te jačanju sigurnosti Saveza i njezinih članica.**

Slika 41. Uvježbavanje 1. HRVCON-a eFP BG LTU i pripadnika kopnene vojske Litve

EU snage brzog odgovora

Oružane snage Republike Hrvatske sudjelovale su u borbenoj skupini Europske unije u 2017. godini pod vodstvom Talijanske Republike. U statusu spremnosti za angažiranje bilo je 25 pripadnika Oružanih snaga, u okviru voda za psihološke operacije, uz nacionalni element potpore te dva stožerna časnika.

Sudjelovanje u operaciji koalicijskih snaga *Inherent Resolve*, Država Kuvajt

U listopadu 2014. ustrojene su združene višenacionalne namjenski organizirane snage operacije „*INHERENT RESOLVE*“, kao koalicijsko zapovjedništvo. Republika Hrvatska je u rujnu 2017. uputila jednog pripadnika Oružanih snaga na dužnost časnika za planiranje u združenom zapovjedništvu koalicijskih snaga, u Kuvajt na rok do sedam mjeseci. Koalicija je usredotočena na vojni poraz ISIS-a u Republici Irak i Sirijskoj Arapskoj Republici i osiguranje stabilnosti regije kroz pet područja potpore partnera: obuka i opremanje, savjetovanje i pomaganje, obavještajna potpora, izviđanje i nadzor te s preciznim zračnim i zemaljskim paljbama protiv vojnih ciljeva.

EU NAVFOR ATALANTA, Somalijska Republika, EU NAVFOR MED SOPHIA

Doprinos operacijama Europske unije nastavljen je sudjelovanjem u operaciji NAVFOR Somalija ATALANTA te prvi put u operaciji NAVFOR MED SOPHIA, u okviru

koje su tijekom 2017. godine sudjelovala dva časnika Oružanih snaga raspoređena u Zapovjedništvo snaga.

U operaciji ATALANTA nastavljen je angažman sa sudjelovanjem 15 pripadnika Oružanih snaga od čega su tri časnika obnašala stožerne dužnosti u Zapovjedništvu operacije u Northwoodu, a 12 pripadnika Samostalnog tima za zaštitu brodova (AVPD) izvršavalo je zadaće zaštite brodova Svjetskog programa za hranu od studenoga 2016. do siječnja 2017.

Operacije potpore miru i misije Ujedinjenih naroda

Pripadnici Oružanih snaga sudjelovali su u tri UN operacije potpore miru u svojstvu vojnih promatrača, časnika za zdravstvo te časnika za vezu. Pored temeljnih vojno-promatračkih zadaća koje se odnose na nadziranje provedbe mirovnog sporazuma, pripadnici Oružanih snaga obnašali su i stožerne dužnosti u zapovjedništvima misija. **Tijekom 2017. godine u navedenim operacijama sudjelovala su 33 pripadnika Oružanih snaga od čega tri žene. U operaciji potpore miru u Indiji i Pakistanu tijekom 2017. godine sudjelovalo je 17 pripadnika Oružanih snaga, od čega tri žene. U operaciji potpore miru u Zapadnoj Sahari sudjelovalo je 14 pripadnika Oružanih snaga.**

Slika 42. Pripreme pripadnika za odlazak u Libanon

U operaciji potpore miru u Libanonu, 2017. godine sudjelovala su dva časnika Oružanih snaga na dužnostima stožernih časnika za vezu. Godine 2017. Hrvatski sabor donio je Odluku o sudjelovanju inženjerijske satnije u ovoj operaciji, u sastavu talijanskog kontingenta.

2.1.3. Potpora Oružanih snaga civilnim institucijama

Oružane snage iznimno su važan segment u pomoći stanovništvu u obrani od katastrofa i zahvaljujući novom razmještaju postrojbi spremne su pomoći kada je to uvijek potrebno. Tako su tijekom 2017. godine pružale potporu stanovništvu i civilnim institucijama

sudjelovanjem u gašenju požara, hitnim zračnim prijevozom životno ugroženih osoba, hitnim zračnim prijevozom organa za transplantaciju, u sprječavanju i uklanjanju posljedica elementarnih nepogoda, posebno poplava te u zadaćama traganja i spašavanja na kopnu, otocima i moru.

Oružane snage su, tijekom protupožarne sezone dokazale da imaju stratešku ulogu kroz zajedništvo i sinergiju svih sastavnica sustava domovinske sigurnosti. Republika Hrvatska je 2017. godine uspješno obranjena od požara i poplava, a Oružanim snagama je zbog iznimnog angažmana u toj obrani od požara i poplava dodijeljena nagrada „Ponos Hrvatske 2017.“.

Potpورا u gašenju požara otvorenog prostora

Oružane snage provode ovu zadaću na temelju zahtjeva Državne uprave za zaštitu i spašavanje, u skladu sa sporazumom o suradnji u gašenju velikih požara otvorenog prostora vojnim zrakoplovima i u skladu s Programom aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku.

Za provedbu potpore Oružanih snaga aktivnostima u tijeku protupožarne sezone 2017. ustrojene su Protupožarne namjenski organizirane snage od snaga Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva, kao glavne nositeljice snaga, snaga Hrvatske kopnene vojske, Hrvatske ratne mornarice i Zapovjedništva specijalnih snaga.

Slike 43. i 44. Protupožarne snage u provedbi zadaća PP zaštite u kolovozu 2017.

Snage Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva su u odnosu na proteklo razdoblje, tijekom 2017. godine sudjelovale su u znatno većem broju odgovora na zahtjeve za gašenjem požara otvorenog prostora. Protupožarna sezona 2017. ocjenjuje se kao jedna od najzahtjevnijih uz višestruko veći angažman zračnih protupožarnih snaga u odnosu na 2016. godinu. **U protupožarnoj sezoni 2017. protupožarna eskadrila odgovorila je na 607 zahtjeva za**

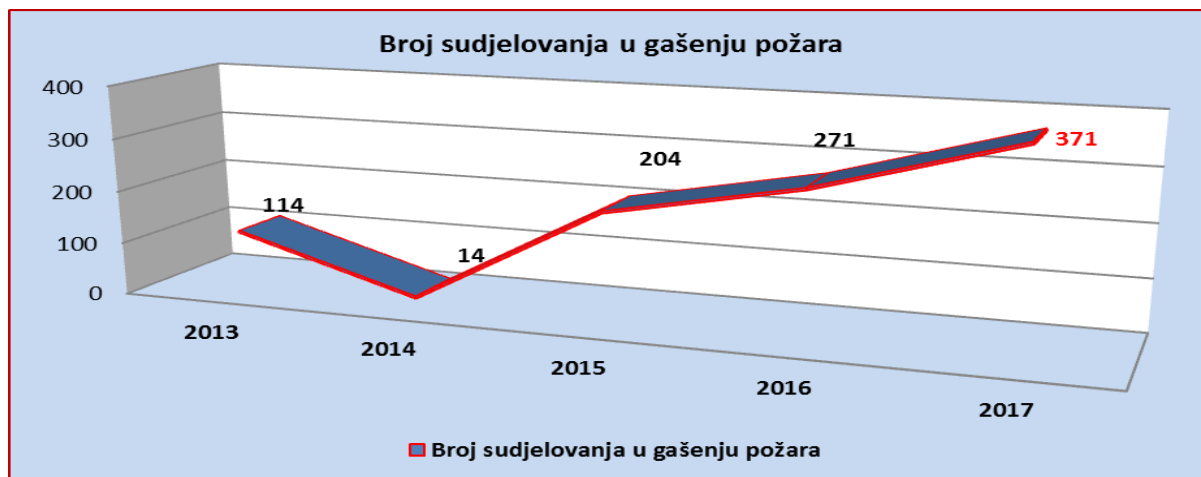
potporu i ostvarila 17 606 letova, što je višestruko povećanje u odnosu na 2016. godinu kada je ostvareno 6 364 letova.

Postrojbe Hrvatske kopnene vojske određene za sudjelovanje u protupožarnoj zaštiti izvršile su ustrojavanje i opremanje u skladu ustrojem te je provedena obuka u matičnim vojarnama u skladu s planom i programom obuke u gašenju požara otvorenog prostora. Tijekom protupožarne sezone od 1. lipnja do 30. rujna 2017. Protupožarne namjenski organizirane snage Hrvatske kopnene vojske bile su razmještene u matičnim vojarnama sa spremnošću za djelovanje unutar 12 sati.

U akvatoriju Kaštelanskog zaljeva 31. siječnja 2017. i 3. svibnja 2017. provedene su metodsko-pokazne vježbe „Evakuacija stanovništva iz ugroženog područja“, a u Divuljama je 2. lipnja 2017. organiziran taktičko-tehnički zbor Protupožarno namjenskih organiziranih snaga Oružanih snaga.

Snage Zapovjedništva specijalnih snaga provele su pojedinačnu i skupnu obuku za zadaće službe traganja i spašavanja, obuku veze, alpinizma, pretrage terena, topografije i prve pomoći. Provedeno je zajedničko uvježbavanje s pripadnicima Eskadrile transportnih helikoptera Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva u vojarni „Knez Trpimir“, Divulje. Dovršena je i obuka pripadnika Zapovjedništva specijalnih snaga za zadaće potrage i spašavanja vojnog zrakoplova te je implementirana sposobnost uporabe košare za spašavanje.

U pripremnoj fazi, s ciljem obuke i zajedničkog djelovanja Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva, a u suradnji s Državnom upravom za zaštitu i spašavanje, provedeno je osposobljavanje 396 pripadnika vatrogasnih postrojbi za ulazak i izlazak iz helikoptera, desantiranje metodom „brzog užeta“ i operacije s „kruškom“. S ciljem uvida u obučenost svih sudionika koji sudjeluju u aktivnostima zaštite od požara provedena je vježba na području Parka prirode Kopački rit i stručna radionica u Divuljama.

Prikaz 31. Angažiranje Oružanih snaga na požarima u razdoblju 2013. – 2017.

Na zadaćama protupožarne zaštite izvan teritorija Republike Hrvatske, na temelju zahtjeva za pružanje humanitarne pomoći u gašenju požara, Oružane snage sudjelovale su na teritoriju Države Izrael, Crne Gore, Bosne i Hercegovine te Talijanske Republike. U sklopu ovih aktivnosti protupožarni zrakoplovi ukupno su proveli 268 letova uz 68:20 sati naleta.

	Godina	Broj požara	Broj letova	Izbačeno vode (t)	Utrošeno goriva (l)	Sati naleta	Prevezeno osoba	Prevezeno tereta (t)
U RH	2016	170	6364	34228	618852	937:05:00	471	72
	2017	367	17606	81951	1754111	2773:30:00	283	188
UKUPNO		537	23970	116179	2372963	3710:35:00	754	260
Izvan RH	2016	1	66	27000	59471	69:40:00	0	0
	2017	3	268	1452	59716	68:20:00	0	0
UKUPNO		4	334	28452	119187	138:00:00	0	0

Prikaz 32. Angažiranja protupožarnih zrakoplova u gašenju požara otvorenog prostora 2016. i 2017.

Pružanje pomoći u gašenju požara u inozemstvu

Na poziv zapovjednika protupožarnih snaga Države Izrael i odluke ministra obrane, u 2017. godini protupožarna eskadrila je od 4. do 9. lipnja 2017. sa 17 pripadnika i dva aviona Canadair CL-415 sudjelovala u združenoj obuci hrvatskih i izraelskih protupožarnih snaga te ujedno i gašenju požara. Pritom je ostvaren ukupni nalet od 56 letova i 22:05 sati naleta te su izbačene 264 tone vode.

Država	Zadaće	Broj letova	Sati naleta	Izbačeno vode (t)	Utrošeno goriva (l)
Izrael	Obuka i gašenje požara	56	22:05	264	18 467

Prikaz 33. Združena obuka i gašenje požara u Državi Izrael

Zaprimljena su ukupno tri zahtjeva za pružanje humanitarne pomoći u inozemstvu u gašenju požara (Crna Gora 20. srpnja 2017., Bosna i Hercegovina 3. kolovoza 2017., Talijanska Republika od 29. listopada do 2. studenog 2017.), koji su i realizirani.

Država	Zahtjeva	Broj letova	Sati naleta	Izbačeno vode (t)	Utrošeno goriva (l)
Crna gora	1	97	7:10	558	6648
BiH	1	22	6:40	120	6205
Talijanska Republika	1	149	54:30	774	46818
UKUPNO	3	268	68:20	1452	59716

Prikaz 34. Pružanje pomoći u gašenju požara u inozemstvu u 2017. godini

Na zadaćama protupožarne zaštite izvan teritorija Republike Hrvatske, protupožarni zrakoplovi Oružanih snaga ukupno su proveli 268 letova u trajanju od 68:20 sati.

Angažiranje kopnenih snaga u protupožarnoj sezoni

Kopnene snage su u 2017. godini angažirane četiri puta. Prvo angažiranje bilo je na požarištu Makarska/Podgora 19. i 20. lipnja 2017., s ukupno 84 pripadnika i osam motornih vozila.

Nakon toga angažmana, u lipnju 2017. namjenske snage razmještene su iz područja kontinentalne Hrvatske bliže području djelovanja i to na područja Splita, Knina, Benkovaca i Sinja. U spremnosti je u svakom trenutku bilo raspoloživo između 330 i 1390 pripadnika Oružanih snaga.

Drugi put kopnene snage angažirane su na požarištu oko Splita od 17. do 21. srpnja 2017. (raketna baza Žrnovnica, Kamen, Strožanac, Dugobabe i Tugare) s 590 pripadnika.

Slike 45. i 46. Pripadnici Hrvatske kopnene vojske u gašenju požara u Splitu u srpnju 2017.

Treći put kopnene snage angažirane su na požarištima u Šibensko-kninskoj i u Splitsko-dalmatinskoj županiji od 3. do 12. kolovoza 2017. (Verovići, Kistanje, Zelići, Bogatići, Vrdovo (Dinara) – Dubova Vrata, Hrvace, Kamešnica).

Četvrti put kopnene snage angažirane su na požarištima u Šibensko-kninskoj županiji, Splitsko-dalmatinskoj županiji i Zadarskoj županiji od 16. do 30. kolovoza 2017. (Raslina – Zaton, Svilaja/Pribuda – Miletić i Čavoglave, Pristeg, Kožlovac, Kolarna, Vukšić, Dobropoljci, Popovići i Lepuri kod Benkovca, Lišnjak i Promina kod Drniša, Strmica i Crvena zemlja).

Slike 47. i 48. Pripadnici Hrvatske kopnene vojske gase požar u Šibensko-kninskoj županiji

Nakon protupožarne sezone 2017., u zadnjem tromjesečju 2017. godine, predstavnici Ministarstva obrane i Oružanih snaga aktivno su sudjelovali u raščlambama provedbe protupožarne sezone 2017. kroz niz radionica u organizaciji Državne uprave za zaštitu i spašavanje.

Za potrebe korištenja Oružanih snaga u protupožarnoj zaštiti 2017., u 2017. godini u Financijskom planu Ministarstva obrane bilo je osigurano 81.557.820,00 kuna, od čega je realizirano 80.168.680,00 kuna.

Zaštita od poplava

Oružane snage su tijekom 2017. godine dva puta angažirane u pružanju potpore civilnim institucijama i stanovništvu u provedbi aktivnosti obrane od poplava.

Lokacija	Pripadnika	11. 9.	12. 9.	13. 9.	14. 9.	15. 9.	16. 9.	17. 9.	18. 9.	20. 9.	21. 9.	22.-25. 9.	UKUPNO
ZADAR i NIN	angažirano	108	70	94	13	21							306
	pripravnost	615	369	292	186	186	186						
OGULIN	angažirano							61	72	66	66		265
	pripravnost							177	259	253	253	301	

Prikaz 35. Pregled angažiranja protupožarnih namjenski organiziranih snaga u 2017. godini

Prvo angažiranje protupoplavnih namjenski organiziranih snaga, iz sastava Hrvatske kopnene vojske i Zapovjedništva za potporu, bilo je na području Zadra i okolice od 11. do 16. rujna 2017., kao pomoć u obrani od poplava zbog jakog nevremena.

Snage su angažirane na čišćenju putova u Bibinjama, zadaćama ispumpavanja vode u ispomoći u Zadru i Sukošanu te s jednim amfibijskim transporterom PTS-2 na prijevozu osoba, izvlačenju motornih vozila i na postavljanju pješačkog mosta u Ninu, koji je nakon toga dan na korištenje Gradu Ninu.

Slike 49. i 50. Pomoć Oružanih snaga u pružanju potpore civilnim institucijama u provedbi aktivnosti obrane od poplava u rujnu 2017.

Drugi put su protupoplavne namjenski organizirane snage angažirane u Ogulinu od 17. do 21. rujna 2017., s pumpama za vodu i s amfibijskim transporterom, inženjerijskim strojem, labudicom i agregatom za struju. Protupoplavne namjenski organizirane snage ostale su u stupnju pripravnosti za angažiranje do 25. rujna 2017.

Hitno medicinsko prevoženje oboljelih i/ili ozlijeđenih osoba zrakom

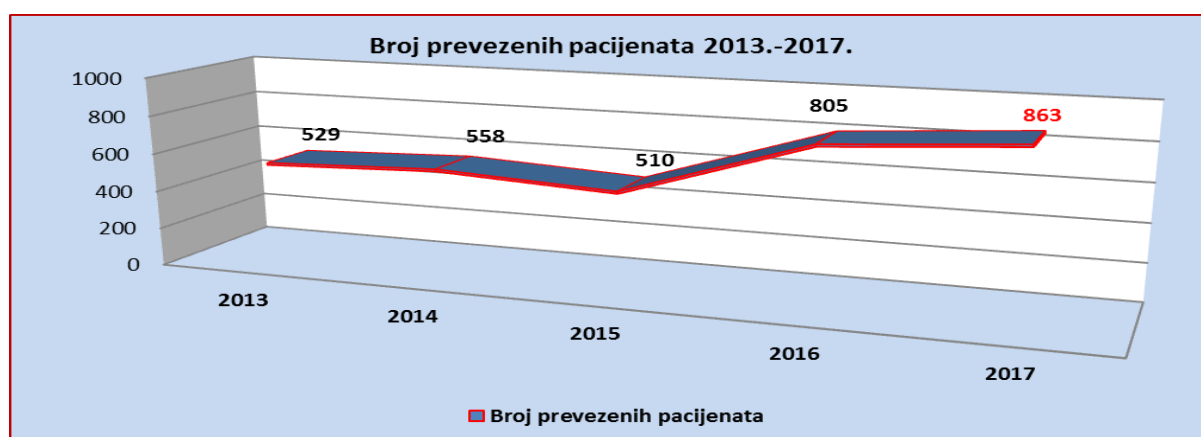
Oružane snage su 2017. godine izvršavale zadaće hitnoga medicinskog prijevoza ozlijeđenih i/ili oboljelih osoba zrakom, kao i zadaće hitnoga zračnog prijevoza timova i organa za transplantaciju.

U stalnoj 24-satnoj spremnosti imaju osposobljene posade i dva transportna helikoptera te medicinske timove. Nalaze se u 15-minutnoj spremnosti u vojarni „Knez Trpimir“ u Divuljama i u Zračnoj luci Rijeka.

Snage se angažiraju na temelju zahtjeva Hrvatskoga zavoda za hitnu medicinu. Intenzitet hitnoga medicinskog prevoženja zrakom povećan je tijekom turističke sezone.

Slika 51. Pomoć Oružanih snaga civilnom stanovništvu u zadaćama hitnog zračnog medicinskog prevoženja

Prikaz 36. Broj prevezenih pacijenata 2013. – 2017.

Godina	Broj zahtjeva	Broj izvršenih	Broj letova	Prevezeno pacijenata	Prevezeno osoba u pratnji i medicinskog osoblja	Ukupno sati naleta
2016.	750	739	2045	805	1498	802:47:00
2017.	766	761	2160	863	1577	795:15:00

Prikaz 37. Hitni zračni medicinski prijevoz 2016. – 2017.

Traganje i spašavanje na kopnu, moru i otocima

Zadaće traganja i spašavanja na kopnu i moru provedene su u suradnji i prema zahtjevima Državne uprave za zaštitu i spašavanje, Hrvatske gorske službe spašavanja i Obalne straže Republike Hrvatske. Osim zadaća izvidanja terena, zrakoplovi Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva sudjelovali su i u izvlačenju osoba na nepristupačnom području i

području u kojem kretanje i transport nisu mogući uobičajenim javnim sredstvima, za što su korišteni helikopteri Mi-8MTV i Mi-171Sh.

Angažiranje snaga, broj zahtjeva za intervencijama, broj letova, prevezenog osoblja i sati naleta navedeni su u prikazima 38., 39. i 40.

Godina	Broj zahtjeva	Broj izvršenih	Broj letova	Prevezeno pacijenata	Prevezeno osoba u pratnji i tim HGSS	Ukupno sati naleta
2016.	23	18	71	4	99	40:00:00
2017.	20	18	98	15	142	32:30:00

Prikaz 38. Pregled angažiranja zrakoplova Oružanih snaga u traganju i spašavanju na kopnu i otocima

Godina	Broj zahtjeva	Broj izvršenih	Broj letova	Prevezeno osoba	Prevezene ostale osobe	Ukupno sati naleta
2016.	4	4	6	8 (posada)	0	5:35:00
2017.	40	40	57	5 (posada)	42	104:25:00

Prikaz 39. Pregled angažiranja zrakoplova Oružanih snaga u traganju i spašavanju na moru

Godina	Broj zahtjeva	Dana u plovidbi	Prevezeno osoba	Prevezene ostale osobe	Ukupno sati plovidbe	Godina
2016.	1	1	36 (posada)	0	1:05:00	2016.
2017.	0	0	0	0	0:00:00	2017.

Prikaz 40. Pregled angažiranja plovila Oružanih snaga u traganju i spašavanju na moru

Ostale potpore

Oružane snage su tijekom 2017. godine pružale potporu civilnim institucijama angažiranjem i u drugim aktivnostima pružanjem logističke potpore udrugama hrvatskih branitelja proizašlim iz Domovinskog rata, pružanjem potpore jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave te drugim udrugama.

U izvještajnom razdoblju ukupno je provedeno 9112 potpora, od čega se 2658 odnosi na potporu kod iskazivanje počasti na sprovodima preminulim hrvatskim braniteljima.

2.2. Pregled stanja sposobnosti

Razvoj odgovarajućih sposobnosti utvrđenih dokumentima obrambenog planiranja temeljni je preduvjet za uspješnu realizaciju misija i zadaća Oružanih snaga. **Tijekom 2017. godine razvoj sposobnosti primarno je bio usmjeren na ispunjavanje zahtjeva za provedbu misije Obrane teritorijalne cjelovitosti, suvereniteta i neovisnosti Republike Hrvatske te obrane saveznika, a iz tih su se sposobnosti izvodile i prilagođavale sposobnosti za provedbu misije Doprinosa međunarodnoj sigurnosti te jednim dijelom i Potpore civilnim institucijama.** Oružane snage su i tijekom 2017. godine usklađivale razvoj svojih sposobnosti, u prvom redu sa zahtjevima koji proizlaze iz koncepta kolektivne obrane odnosno članstva Republike Hrvatske u NATO-u i Europskoj uniji, posebno sa zahtjevima iz paketa ciljeva sposobnosti prihvaćenih u sklopu NATO procesa obrambenog planiranja. Tijekom 2017. Republika Hrvatska je u okviru NATO-ova procesa obrambenog planiranja prihvatila novi paket NATO ciljeva sposobnosti za koji su u okviru svakoga pojedinačnog cilja izrađeni planovi implementacije.

Republika Hrvatska se tijekom 2017. godine, s ciljem razvoja vlastitih te doprinosa zajedničkim sposobnostima Europske unije, uključila u procese Stalne strukturirane suradnje Europske unije (PESCO).

Razvoj pojedinih elemenata obrambenih sposobnosti odvijao se kroz međunarodnu vojnu suradnju, naročito sa strateškim partnerima kroz projekte opremanja i modernizacije, vježbe, zajedničku obuku, kao i druge aktivnosti. Pokazatelji razvoja novih sposobnosti najviše se ogledaju u procesima opremanja i modernizacije Oružanih snaga koji su se provodili planski s ciljem nastavka razvoja sposobnosti i interoperabilnosti sa saveznicima. Najvažniji projekti u tom smislu bili su:

- nastavak opremanja i uvođenja u operativnu uporabu borbenog oklopnog vozila BOV PATRIA CRO 8x8 mm te provedba ugovora o nabavi dodatnih oružanih stanica za povećanje pokretljivosti, vatrene moći i protuoklopnih sposobnosti manevarskih formacija

Slika 52. BOV Patria CRO tijekom obuke za odlazak u NATO aktivnost Ojačane prednje prisutnosti u Litvu

- uvođenje u naoružanje Oružanih snaga samohodnih haubica PzH 2000 s ciljem dostizanja pune operativne spremnosti do kraja 2018. godine izravno u potpori povećanja mobilnosti, vatrene moći i dometa topništva
- nastavak provedbe revizije i modernizacije tenka M-84 u potpori održavanja sposobnosti pokretljivosti i vatrene moći oklopnih snaga
- modifikacija isporučenih jurišnih pušaka VHS-D2 i K2 koje podupiru razvoj individualnih sposobnosti pripadnika
- nastavak pripreme i uvođenja u operativnu uporabu vozila MRAP u potpori razvoja pokretljivosti, održivosti i zaštite
- nastavak realizacije ugovora o nabavi pet obalnih ophodnih brodova u funkciji razvoja sposobnosti Obalne straže Republike Hrvatske
- opremanje Flotile Hrvatske ratne mornarice opremom za pregled brodova, uvođenje u operativnu uporabu dva autonomna podvodna vozila REMUS 100, opremanje protuminskim sredstvima te obuka protuminskih ronitelja u funkciji razvoja protuminskih i sposobnosti pokretljivosti mornaričkih snaga
- odabir višenamjenskoga borbenog aviona nove generacije za zaštitu zračnog prostora Republike Hrvatske
- završetak druge faze uvođenja u operativnu uporabu 16 helikoptera OH-58D Kiowa Warrior čime su dostignute inicijalne operativne sposobnosti zračnog izviđanja i borbenog djelovanja
- projekt NATINAMDS nastavlja se realizirati planiranom dinamikom s očekivanim završetkom 2020. godine
- nacionalni razmjestivi komunikacijski modul F postigao je punu zahtijevanu operativnu sposobnost
- provedena je konsolidacija dijelova komunikacijsko-informacijskih sustava, razvoj i nadogradnja aplikativnih rješenja, racionalizacija stacionarnog komunikacijsko-informacijskog sustava
- povećane su sposobnosti kibernetičke obrane

Slika 53. Preobuka pilota na helikopter OH-58D Kiowa Warrior

- nabavljena su dva uređaja za pročišćavanje vode za tim za pročišćavanje vode koja su u potpori razvoja sposobnosti u području održivosti
- podizanje sposobnosti narastanja snaga ustrojavanjem, popunom i obukom dijela pričuvnog sastava Oružanih snaga
- podizanje interoperabilnosti kroz aktivnosti obuke i vježbi, sudjelovanjem u misijama i operacijama te drugim aktivnostima u inozemstvu
- nastavak transformacije Hrvatskoga vojnog učilišta „Dr. Franjo Tuđman“ u visoko obrazovnu i znanstveno-istraživačku ustanovu integriranu u sveučilišnu zajednicu i umreženu u međunarodni visokoobrazovni znanstveni sustav.

2.2.1. Ciljevi sposobnosti Oružanih snaga

U sklopu novog ciklusa NATO-ova procesa obrambenog planiranja Republika Hrvatska je u lipnju 2017. prihvatila novi paket NATO ciljeva sposobnosti koji obuhvaća ukupno 54 cilja sposobnosti i to: 15 kopnenih ciljeva, sedam mornaričkih ciljeva, 12 zrakoplovnih ciljeva, tri cilja za specijalne snage, deset združenih i potpornih ciljeva i sedam ciljeva iz područja stabilizacije i rekonstrukcije.

U cilju implementacije novog paketa ciljeva sposobnosti ministar obrane je 7. rujna 2017. donio Odluku o implementaciji NATO ciljeva sposobnosti 2017.

Novi paket karakterizira povećanje u opsegu, razini spremnosti i kvalitativnim značajkama snaga. Povećanje zahtjeva u odnosu na protekli paket za Republiku Hrvatsku iz 2013. godine odnosi se na sposobnosti mehaniziranog pješništva, mornaričke sposobnosti patrolnih brodova, protuminske pomorske sposobnosti, elemente zrakoplovnog zapovijedanja i nadzora, proširenje sposobnosti specijalnih snaga te na pojačane zahtjeve za snagama borbene potpore, što je proporcionalno povećanju razine ambicije Saveza i pojedinih članica.

Ovim paketom određen je razvoj niza novih sposobnosti, s naglaskom na razvoj mehanizirane pješačke brigade odnosno generiranja srednjih mehanizirani bojni skupina, uz sposobnosti razmjestivog stožera mehanizirane pješačke brigade s odgovarajućom elementima borbene potpore.

2.3. Obuka i vježbe

Upravljanje obukom u Oružanim snagama uređeno je Doktrinom obuke Oružanih snaga.

Oružane snage kroz dvogodišnje Smjernice za obuku i vježbe dostižu zahtijevane sposobnosti za provedbu operacija, u skladu s raspoloživim obučnim kapacitetima i odobrenim financijskim sredstvima, čime se kontinuirano podiže razina obučenosti, razvija interoperabilnost sa saveznicima i dostiže odgovarajući stupanj spremnosti pojedinaca, postrojbi, zapovjedništava i stožera za provedbu sve tri temeljne misije Oružanih snaga.

Slika 54. i 55. Obuka djelatnog sastava Oružanih snaga

Tijekom 2017. godine Oružane snage provele su, kroz tri redovna i četiri izvanredna uputna roka, osposobljavanje za 1192 ročnika (198 žena) od čega je osam kandidata za časnike zdravstvene službe (četiri žene) i 13 vrhunskih sportaša (tri žene).

Specijalistička vojna obuka za prijam u djelatnu vojnu službu provedena je u dva ciklusa, a osposobljavanje je završilo 778 vojnika/mornara.

Obuka kadeta provedena je kroz redovite zimske, ljetne i granske kampove.

Provedena je i obuka razmjestivih snaga u okviru ojačane prednje prisutnosti jačine bitnice samohodnih višecijevnih lansera raketa SVLR VULKAN u sklopu američke borbene skupine u Republici Poljskoj te mehanizirane satnije u sklopu njemačke borbene skupine u Republici Litvi.

Preduputnom obukom za sudjelovanje u operacijama potpore miru osposobljeno je oko 300 pripadnika Oružanih snaga, a provedena je i obuka inženjerijske satnije te je ona ocijenjena spremnom za angažiranje u operaciji potpore miru Ujedinjenih naroda u Libanonu.

Provedena je inicijalna obuka i obuka obučavatelja na novonabavljenim borbenim sustavima BOV PATRIA CRO 8x8 mm, haubicama PzH 2000 i helikopterima OH-58D Kiowa Warrior, kao i inicijalna obuka posada i timova predviđenih kao poslužitelja obalnoga ophodnog broda, ekspedicijskog kampa, sustava za pročišćavanje vode i drugo.

Tijekom 2017. godine nastavljen je angažman Oružanih snaga u provedbi obuke za pripadnike oružanih snaga saveznika i partnera, posebno u okviru aktivnosti regionalne suradnje koje se provode u kontekstu Američko-jadranske povelje A5 inicijative. Temeljnu letačku obuku na avionu Pilatus PC-9M završilo je osam pilota Kraljevskih zračnih snaga Sultanata Oman.

Slika 56. Obuka djelatnog sastava Oružanih snaga

U skladu s novim konceptom provedeno je osposobljavanje razvrstane pričuve 1. pješačke pukovnije Zagreb, 2. pješačke pukovnije Osijek i 5. pješačke pukovnije Split za ključno osoblje i kritične vojno-stručne specijalnosti u trajanju od četiri dana. Osposobljavanje je završilo 228 pričuvnika.

Pripremljeno je i organizirano desetodnevno uvježbavanje i bojno gađanje 1. pješačke satnije 1. pješačke bojne Osijek tipa "A" iz sastava 2. pješačke pukovnije Osijek za ukupno 116 pričuvnika.

Provedena je obuka snaga predviđenih za angažiranje u potpori stanovništvu i civilnim institucijama u zemlji prilikom elementarnih nepogoda (požari i poplave), hitni medicinski prijevoz te aktivnosti traganja i spašavanja.

Slika 57. Obuka pričuvnog sastava Oružanih snaga

U 2017. godini Oružane snage bile su uključene u 40 vježbi (devet u Republici Hrvatskoj i 31 u inozemstvu), u kojima je sudjelovalo oko 4000 pripadnika Oružanih snaga. Na vježbama u Republici Hrvatskoj sudjelovalo je, uključujući pripadnike oružanih snaga drugih država, oko 6000 sudionika.

Dvije posebno značajne međunarodne vježbe, u organizaciji zapovjedništva Oružanih snaga Sjedinjenih Američkih Država u Europi (USEUCOM), bile su SABER GUARDIAN 17 Crnomorska regionalna vježba (Black Sea Regional Exercise) korpusne razine i SABER

STRIKE 17 na Baltiku te u Republici Poljskoj i Saveznoj Republici Njemačkoj. Na ovim vježbama sudjelovala su 324 pripadnika Oružanih snaga s tehnikom i opremom čime su **Republika Hrvatska i Oružane snage predstavljene kao pouzdan partner unutar NATO saveza, koje imaju sposobnosti i snage pridonijeti kolektivnoj sigurnosti.**

Slike 58. i 59. Provedba ukrcaja tehnike i strateški prijevoz na vježbu Saber Strike 17

Pregled vježbi u 2017. godini s brojem sudionika i ostvarenim troškovima za vježbe nalazi se u prilogu ovoga Godišnjeg izvješća o obrani.

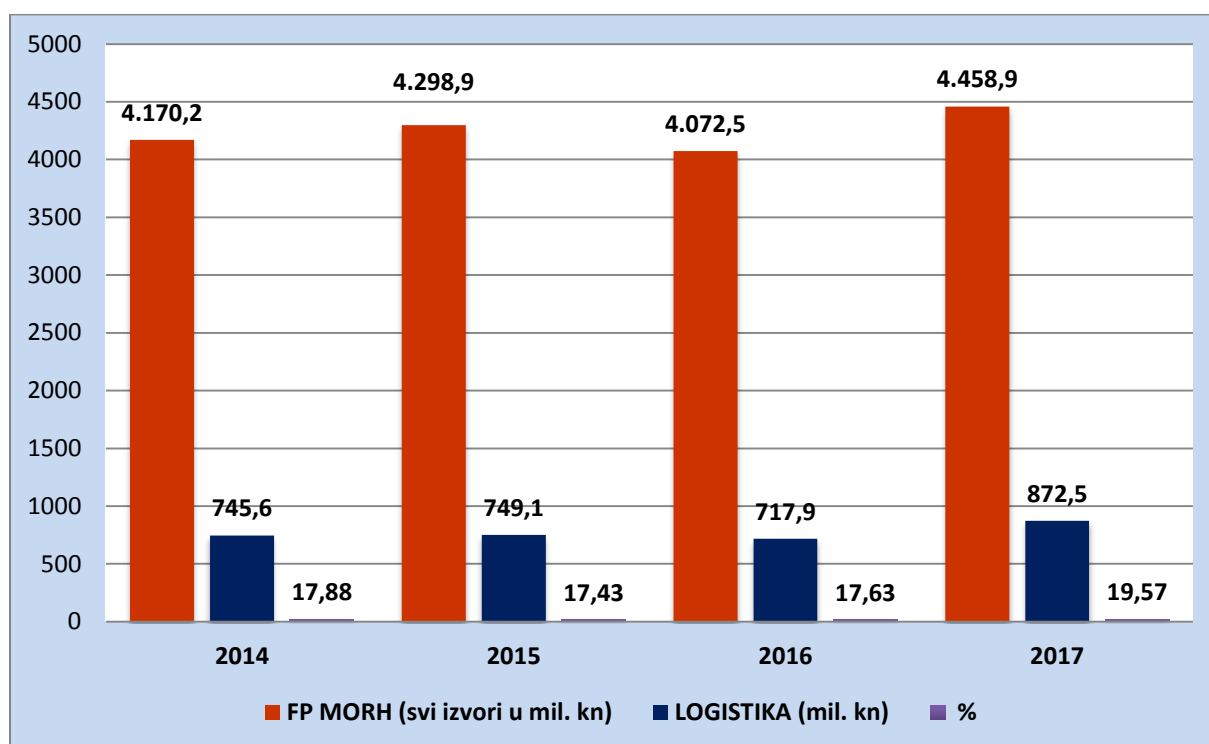
Postignuća u provedbi obuke i vježbi Oružanih snaga u 2017. godini su:

- provedba intergranske obuke i združenih vježbi
- integracijska obuka sa snagama zemalja saveznika i partnera
- sposobnosti organizacije strateškog transporta i razmještaja snaga u više država istovremeno
- Republika Hrvatska – vodeća nacija multinacionalne bojne za uspostavu logističke potpore
- obuka na novim sustavima
- obuka razvrstane pričuve (pješačka satnija)
- obuka za pružanje pomoći civilnim institucijama
- naučene lekcije u provedbi obuke, vježbi i iz operacija ugrađuju se u programe obuke.

2.4. Logistički sastav

Prioriteti logističke potpore bili su na osiguranju neprekinute potpore snagama angažiranim u misijama i operacijama, pomoći stanovništvu i civilnim institucijama, vježbama, poboljšanju uvjeta smještaja u vojnim lokacijama, boljem opremanju odjećom i obučom, uspostavljanju logističke potpore za nove sustave naoružanja i opreme, povećanju sigurnosti skladištenja i čuvanja ubojnih sredstava te većoj ispravnosti ključnih borbenih sustava.

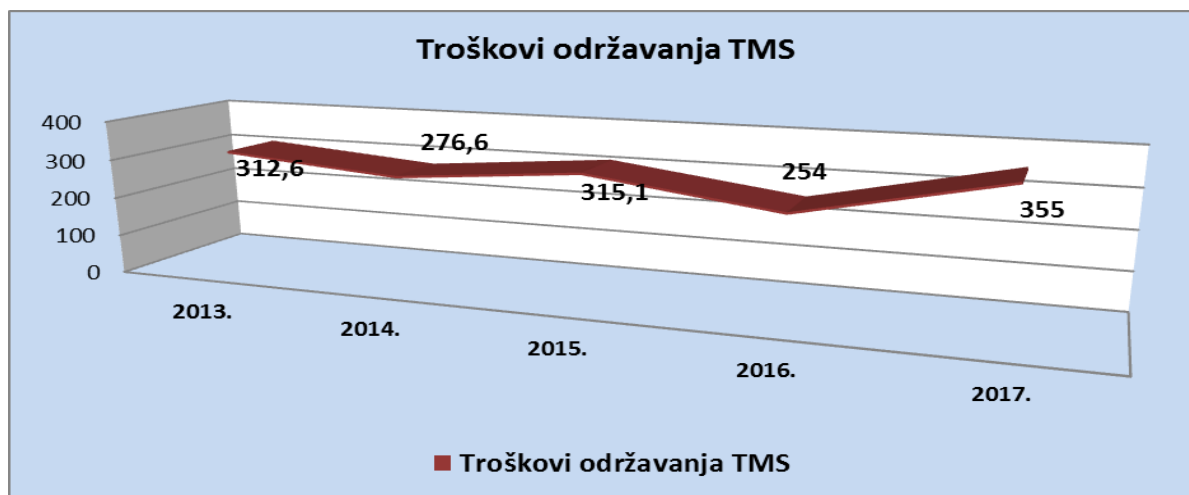
Od 2014. do 2017. godine udio logističkih troškova bilježio je konstantu povećanja u skladu s kretanjem financijskog plana Ministarstva obrane. U 2014. godini udio logističkih troškova iznosio je 17,88 %, a u Financijskom planu Ministarstva obrane za 2017. godinu iznosio je 19,57 %. Time je osigurana veća ispravnost glavnih sustava naoružanja, povećana raspoloživost sredstava te omogućeno kontinuirano pružanje logističke potpore u aktivnostima u i izvan Republike Hrvatske.

Prikaz 41. Udio troškova logistike

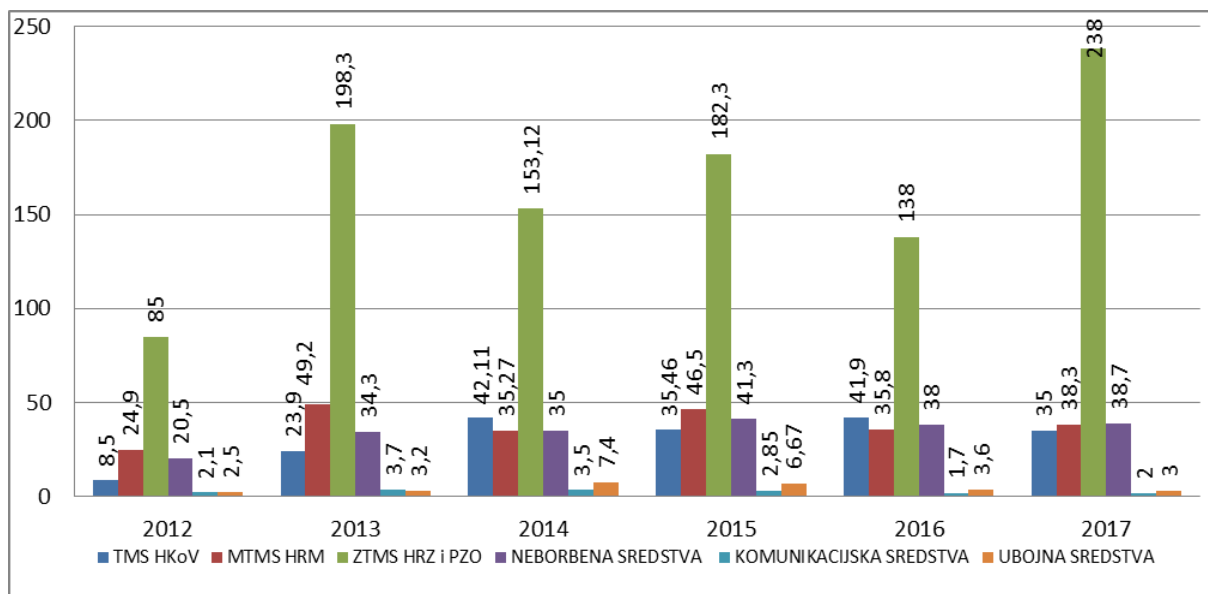
2.4.1. Održavanje tehničko-materijalnih sredstava (TMS)

Glavna značajka održavanja tehničko-materijalnih sredstava u 2017. godini je nastavak povećanog utroška financijskih sredstava. Povećanja troškova za održavanje programirana su u postupku izrade Strateškog plana Ministarstva obrane te su realizirana kroz godišnje planove nabave.

Prikaz 42. Udio troškova održavanja

Od 2013. do 2017. godine povećana su ulaganja u održavanje tehničko-materijalnih sredstava, kako bi se njihova operativna raspoloživost podigla na višu razinu.

Prikaz 43. Struktura po korisnicima troškova (u milijunima kuna) održavanja

Struktura troškova održavanja od 2012. do 2017. godine pokazuje najveći udio troškova tehničko-materijalnih sredstava Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva, pri čemu se najveći porast odnosio na početak remonta helikoptera Mi-171Sh.

Održavanje materijalnih sredstava Hrvatske kopnene vojske

Nastavljen je višegodišnji i kontinuirani program generalne revizije tenkova M-84 u tvrtki Đuro Đaković Specijalna vozila d.d. Revizija je provedena na ukupno 30 tenkova, a od toga tijekom 2017. godine na četiri tenka, koja je ugovorena 2017. godine u iznosu od 11,6 milijuna kuna.

Provedena je i usluga održavanja tenka za izvlačenje TZI WZ3.

Prema sklopljenom ugovoru u 2016. godini nabavljani su pričuvni dijelovi za održavanje tenkova M-84 u kapacitetima Oružanih snaga.

Godišnji servisi provode se u postrojbama Hrvatske kopnene vojske, a dvogodišnji i četverogodišnji u postrojbama Zapovjedništva za potporu. Korektivna i preventivna održavanja vozila BOV PATRIA CRO 8x8 mm koja nije bilo moguće provesti u kapacitetima Oružanih snaga provedena su u tvrtki Đuro Đaković Specijalna vozila d.d.

Provedeno je servisiranje određenog broja vozila BOV Patria CRO 8x8 mm koja su u završnoj fazi opremanja sustavima naoružanja i specijalne opreme kako bi bila spremna za predaju postrojbama Oružanih snaga na uporabu. Isporučeni su pričuvni dijelovi koji će omogućiti učinkovitije održavanje BOV PATRIA CRO 8x8 mm u kapacitetima Oružanih snaga. Za usluge i dijelove u 2017. godine i utrošeno je oko 9 milijuna kuna.

Isporučena je znatna količina pričuvnih dijelova za vozila MRAP za potrebe održavanja u kapacitetima Oružanih snaga putem donacije Sjedinjenih Američkih Država u iznosu 2,8 milijuna kuna.

Izvršena je prilagodba dva MRAP MaxPro Plus vozila za prijevoz protueksplozivnog robota.

Provedeni su tehnički pregledi i korektivni radovi na svim SVLR VULKAN koji su upućeni na zadaće u sklopu ojačane prednje prisutnosti u Republici Poljskoj. Provedena je trodnevna obuka raketnih tehničara i formiran je stok pričuvnih dijelova za potrebe održavanja raketnog lansera u terenskim uvjetima.

Provedene su potrebne pripreme nebojnih vozila za zadaće u sklopu ojačane prednje prisutnosti u Republici Poljskoj i u Republici Litvi. U ispravno stanje dovedeno je osam motornih vozila FAP 2026 za vuču haubica. Izvršeni su servisi na četiri stroja za razminiranje i dva robota čime su povećane sposobnosti borbe protiv mina i improviziranih eksplozivnih naprava.

Održavanje materijalnih sredstava Hrvatske ratne mornarice

Tijekom 2017. godine zadržana je dinamika provedbe plana preventivnog održavanja materijalnih sredstava Hrvatske ratne mornarice. Na 14 brodova proveden je remont. Remont na osam plovila proveden je vlastitim kapacitetima.

Tijekom 2017. godine prioritet je bio na uklanjanju neispravnosti na raketnim topovnjačama.

Trenutačno se u remontnim brodogradilištima nalaze brodovi raketna topovnjača Šibenik, ophodni brod Šolta, desantni brod minopolagač Krka i desantni jurišni brodovi.

U tijeku su remontne aktivnosti i godišnje održavanje topničkog naoružanja, turbomlaznih motora na raketama te propulzijskih sustava na ophodnim brodovima i raketnim topovnjačama.

Slika 60. Provedba remonta na desantnom brodu mino-polagaču „Cetina“

Održavanje materijalnih sredstava Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva

Završen je remont šest helikoptera Mi-8 MTV-1 u iznosu od 91,2 milijuna kuna i remont dva helikoptera Mi-8T u iznosu od 29,1 milijuna kuna.

Nakon provedenog postupka nabave započet je remont deset helikoptera Mi-171Sh vrijednosti 206,9 milijuna kuna. Remont helikoptera je od iznimne važnosti za očuvanje transportnih sposobnosti Oružanih snaga zračnim putem kako u vojne (vježbe, sudjelovanje u operacijama izvan Republike Hrvatske) tako i civilne svrhe (hitni medicinski prijevoz, traganje i spašavanje te sudjelovanje u gašenju požara). Ugovor je sklopljen s tvrtkom Zrakoplovno-tehnički centar d.d. Velika Gorica, koja je u vlasništvu Republike Hrvatske, čime je osigurano angažiranje domaćih remontnih kapaciteta. Time se osigurava i stjecanje posebnih znanja i iskustva iz domene održavanja ove vrste helikoptera u predstojećem razdoblju.

U redovito servisiranje i održavanje šest zrakoplova tipa CL-415 CANADAIR i šest AT-802 A/F AIR-TRACTOR utrošeno je 73 milijuna kuna i postignuta je visoka raspoloživost protupožarnih aviona u protupožarnoj sezoni 2017.

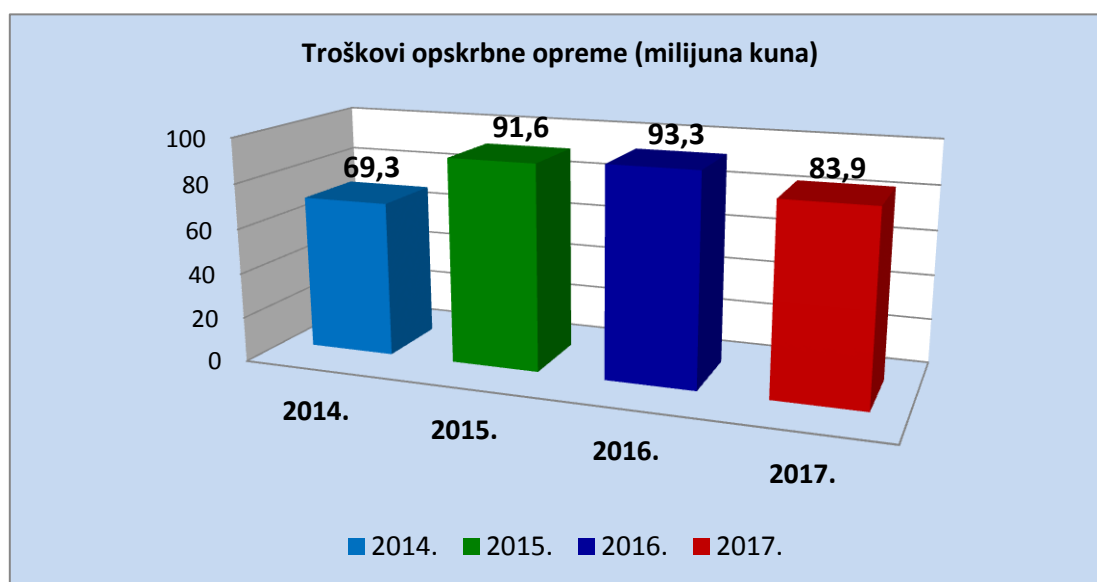
Za redovito servisiranje i održavanje radarskog sustava FPS-117 u 2017. godini utrošeno je 7 milijuna kuna.

Osposobljeno je zrakoplovno-tehničko osoblje za provedbu preventivnih i korektivnih radova na helikopterima OH-58D Kiowa Warrior.

2.4.2. Opskrba

Materijalna sredstva (MS) klase II. – odore, obuća i vojna oprema

Od 2014. do 2017. godine izdaci u Financijskom planu Ministarstva obrane za opskrbu odorama, obućom i opremom povećali su se za 23,6 % u odnosu na 2016. godinu, u skladu s iskazanim potrebama.

Prikaz 44. Prikaz troškova opskrbne opreme

Osiguranim financijskim sredstvima u segmentu nabave odora, obuće i ostale vojne opreme u 2017. godini omogućilo je kontinuiranu potporu Oružanih snaga u Republici Hrvatskoj i inozemstvu, poboljšanje opremljenosti pripadnika Oružanih snaga te opremanje pričuvnih postrojbi.

Osigurane su minimalne zalihe opskrbne opreme za nastavak opremanja pričuvnih postrojbi Oružanih snaga u 2018. godini, provedbu opremanja sastavnica koje se upućuju u misije i operacije, provedbu obuke dragovoljnih ročnika, prijam ugovornih vojnika i kadeta.

U 2017. godini započeto je opremanje pripadnika Oružanih snaga sportskom opremom (odjeća i obuća) koje se nastavlja i u 2018. godini, čime se stvaraju uvjeti za povećanje fizičke spremnosti pripadnika Oružanih snaga kao preduvjet za obavljanje temeljnih vojničkih zadaća. **Opremanje sportskom opremom hrvatskog vojnika s ciljem razvijanja i promicanja kulture sporta i zdravog života stvoreni su uvjeti za proglašenje 2018. godine, godinom spremnosti i aktivnosti hrvatskoga vojnika.**

Slika 61. Opremanje sportskom opremom

Materijalna sredstva klase III. – pogonska goriva, maziva i tekući energenti

Nabavljene količine goriva, maziva i tekućih energenata u 2017. godini osigurale su redovitu, neprekinutu i dostatnu opskrbu za izvršenje svih zadaća u Republici Hrvatskoj i inozemstvu.

Potkraj 2017. godine izvršene su popune spremnika pogonskih goriva na benzinskim crpkama i skladištima goriva u nadležnosti Oružanih snaga, čime su stvorene pretpostavke za izvršenje zadaća Oružanih snaga u 2018. godini.

Nastavljeno je opremanje laboratorija za nadzor kvalitete MS klase III., s ciljem unaprjeđivanja kapaciteta za kvalitetnu potporu održavanju tehničko – materijalnih sredstava.

Materijalna sredstva klase IV. – UbS

Nastavljena je optimizacija zaliha ubojnih sredstava primjenom niza mjera i načina smanjenja zaliha neperspektivnih i neispravnih ubojnih sredstava putem prodaje viškova, donacijom, industrijskim zbrinjavanjem i uništavanjem otpisanih ubojnih sredstava. U sklopu

industrijskog zbrinjavanja osigurane su financijske donacije iz ITF (*International Trust Fund*). Zbrinuto je 985,46 tona viškova perspektivnog, neperspektivnog i starog UbS-a.

U 2017. godini proveden je drugi ciklus balističkih ispitivanja perspektivnih kalibara klasičnog UbS-a i postupak produljenja vijeka uporabe.

2.4.3. Prehrana i usluge

Prehrana pripadnika Oružanih snaga u 2017. godini planirana je i realizirana na temelju ugovora s tvrtkom Pleter-usluge d.o.o. Zagreb te ostalim ugovornim dobavljačima usluga prehrane i namirnica. U 2017. godini nakon izmjena pravilnika o prehrani u Oružanim snagama, koji je stupio na snagu 1. siječnja 2017., došlo je do izjednačenja cijena subvencioniranog objeda za sve časnike i dočasnike, časnike vojne specijaliste i dočasnike vojne specijaliste te državne službenike i namještenike. **Navedenim izjednačavanjem prehrane osiguran je kompletan obrok, čime je povećano zadovoljstvo prehranom pripadnika Oružanih snaga.** Na daljnje povećanja zadovoljstva prehranom utjecalo je i uvođenje treće komponente (voće u međuobrok), čime se osigurala raznovrsnost u prehrani. U 2017. godini povećani su financijski iznosi za obroke subvencionirane prehrane za vojnike/mornare koji su smješteni u vojnim lokacijama izvan radnog vremena te je za njih uveden četvrti obrok – međuobrok. Paralelno s izjednačavanjem prava na prehranu **poduzete su se i mjere kojim se povećavao standard lokacija u kojima se vrši priprema i podjela obroka** (vojarna „126. brigade Hrvatske vojske“ u Sinju i vojarna „Croatia“ u Zagrebu), a istovremeno su intenzivirani stručni nadzori lokacija prehrane s ciljem daljnjeg povećanja zadovoljstva pripadnika Oružanih snaga prehranom. Na dijelu izdvojenih vojnih lokacija i na brodovima Oružanih snaga pripadnici Oružanih snaga su provodili samostalnu pripremu i podjelu kuhanih obroka.

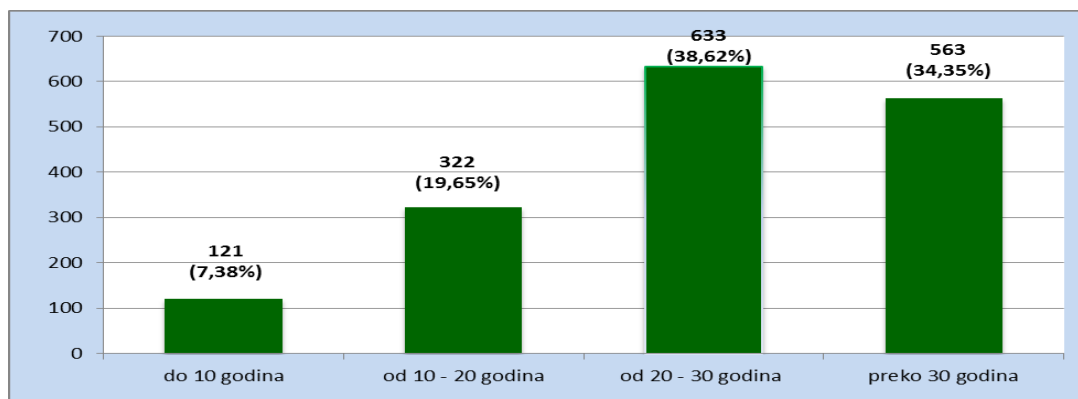
Ukupno je u 2017. godini na troškove usluge prehrane u Republici Hrvatskoj utrošeno oko 131,6 milijuna kuna, a na troškove prehrane i usluge smještaja u misijama i operacijama oko 4,7 milijuna kuna.

Usluga čišćenja prostora zapovjedništava i postrojbi Oružanih snaga u 2017. godini realizirana je korištenjem dijela vlastitih kapaciteta te preko tvrtke Pleter-usluge d.o.o. u iznosu od 6,2 milijuna kuna, što je ostalo na razini troška iz 2016. godine.

2.4.4. Prometna potpora

Zaključno s 31. prosincem 2017. u operativnoj evidenciji nalazi se 1819 nebojnih vojnih vozila (1639 vojnih vozila u vlasništvu i 180 vozila iz najma).

Vozila u vlasništvu Republike Hrvatske, na korištenju u Oružanim snagama prosječne su starosti 26 godina, što negativno utječe na pouzdanost i sigurnost njihove uporabe te povećava troškove održavanja.

Prikaz 45. Starosna struktura vozila

Nedostatnost motornih vozila za potrebe svakodnevnog funkcioniranja Oružanih snaga osigurana je putem ugovora o leasingu.

U 2017. godini zbog isteka resursa pokrenuti su postupci otpisa za 128 motornih i priključnih vozila. Na temelju toga provodi se proces zbrinjavanja preko ugovornih otkupljivača sekundarnih sirovina – metala.

Strateški transport

Organizacija strateškog prijevoza u sklopu NATO i EU operacija potpore miru i misija nacionalna je odgovornost, zbog čega je Republika Hrvatska obvezna samostalno osigurati pristup kapacitetima strateškog prijevoza osoba i tereta kroz potpisivanje ugovora s nacionalnim i/ili međunarodnim prijevoznicima. Kontinuirano se provode aktivnosti istraživanja tržišta, sklapanja okvirnih sporazuma i ugovora s kompanijama i/ili institucijama koje mogu osigurati strateški transport za sve vidove transporta, kao i ostale popratne usluge vezane za strateški transport (prihvat snaga, ukrcaj, iskrcaj, manipulacija i skladištenja vojne opreme, posredovanje u carinskom postupku, posredovanje špediterskih usluga).

U 2017. godini potpisan je sporazum o pristupanju inicijativi Ministarstva obrane Helenske Republike za osiguranje strateškog prijevoza pomorskim putem AMSCC⁷ čime će Republici Hrvatskoj ubuduće biti olakšano ugovaranje strateškog prijevoza. Oružane snage su od 2010. godine članica Europskog centra za koordinaciju i kretanje (MCCE) putem kojeg je

⁷ Athens Multinational Sealift Coordination Center, AMSCC

Slika 62. Organizacija strateškog transporta materijalnih sredstava u Republiku Litvu u prosincu 2017.

omogućeno koordinirano korištenje kapaciteta za zračni prijevoz i sve vrste kopnenog prijevoza.

Oružane snage se u potrebama strateškog transporta za NATO misiju „*RESOLUTE SUPPORT*“ u Islamskoj Republici Afganistan i dalje oslanjaju na bilateralne logističke sporazume sklopljene sa Sjedinjenim Američkim Državama.

Transport pripadnika Oružanih snaga za NATO vođenu operaciju u

Republici Kosovo obavlja se transportnim kapacitetima Oružanih snaga, helikopterima Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva.

Transport materijalne imovine i pripadnika Oružanih snaga u cilju sudjelovanja u sklopu aktivnosti ojačane prednje prisutnosti u Poljskoj i Litvi obavljen je željezničkim i cestovnim putem transportnim kapacitetima ugovornih prijevoznika.

2.4.5. Zdravstvena potpora

Težišni događaji sustava zdravstvene potpore u 2017. godini bili su nabava kompleta opreme za izmjestivi ROLE-1 modul, nabava novog kompleta opreme za hitni zračni medicinski prijevoz pacijenata, upućivanje ROLE-1 tima u potpori pješačke satnije upućene u aktivnost ojačane prednje prisutnosti u Litvi te prijam liječnika s tržišta rada u djelatnu vojnu službu.

Uvođenjem kategorije vojnih specijalista omogućeno je zadržavanje medicinskih tehničara u Oružanim snagama, čime je zadržana razina kvalitete rada Vojno zdravstvenog središta. Potkraj 2017. godine uspješno je realizirana specijalizacija šest liječnika za potrebe Oružanih snaga.

U Zavodu za zrakoplovnu medicinu i Zavodu za pomorsku medicinu po različitim osnovama pregledane su 7 303 osobe, što je nešto više u odnosu na 2016. godinu (7193 osobe). Osim toga, Odjel za hiperbaričnu i podvodnu medicinu Zavoda za pomorsku medicinu proveo je 455 pregleda. Od toga su se 123 pregleda odnosila na vojne ronioce, dok su se ostali pregledi odnosili na pacijente Kliničkog bolničkog centra Split upućene na temelju

ugovora za hiperbaričnu oksigenoterapiju i hrvatske ratne vojne invalide iz Domovinskog rata čije se liječenje provodi kroz ugovor o suradnji s Ministarstvom hrvatskih branitelja.

U sustavu CEZIH broj ugovorenih ordinacija ostao je isti pri čemu se nije mijenjao broj aktivnih ordinacija koje redovito primaju pacijente. Broj evidentiranih osiguranika u vojnim ordinacijama raste iz godine u godinu. Evidentirani broj pregleda u vojnim ordinacijama bio je 43 500 u općoj, a 14 300 u dentalnoj zdravstvenoj zaštiti. Radi boljeg praćenja zdravstvenog stanja pripadnika Oružanih snaga nastavlja se s prijavljivanjem broja osiguranika u vojnim ordinacijama kako bi se svi pripadnici Oružanih snaga registrirali kod nekog od vojnih liječnika i stomatologa.

Suradnja sa Saveznom Republikom Njemačkom u NATO misiji „*RESOLUTE SUPPORT*“ u Islamskoj Republici Afganistan nastavljena je kroz četiri tromjesečne rotacije medicinskih timova koji rade u njemačkoj ROLE-2 bolnici, a dio liječnika su mentori afganistanskih snaga u području organizacije zdravstvene potpore.

ROLE-1 medicinski tim Vojnog zdravstvenog središta je na međunarodnoj vježbi SABER STRIKE 17 u Litvi za svoj rad dobio značajne pohvale od američkih partnera.

Vojna veterinarska služba Oružanih snaga provela je oko 2500 različitih nadzora zdravstvene ispravnosti hrane i vode u objektima za pripremu i podjelu hrane. Provedeno je 328 mjera dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije na 130 lokacija u cilju suzbijanja uzročnika i prijenosnika zaraznih bolesti.

Tijekom 2017. godine u Oružanim snagama nije bilo pojava epidemija zaraznih bolesti, što je rezultat rada vojne zdravstvene, epidemiološke i veterinarske službe, kao i boljih uvjeta u vojnim lokacijama.

2.5. Izvanredni događaji u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama

Tijekom 2017. godine kroz evidenciju izvanrednih događaja koja se vodi u Zapovjedno operativnom središtu Glavnog stožera Oružanih snaga, registrirano je 390 izvanrednih događaja u kojima su sudjelovale 523 osobe, od kojih 424 pripadnika Ministarstva obrane i Oružanih snaga te 99 osoba izvan sustava Ministarstva obrane i Oružanih snaga.

Najčešći uzrok izvanrednih događaja je ljudski čimbenik, dok su preostali uzroci meteorološki uvjeti, neispravnost tehničko-materijalnih sredstava, elementarna nepogoda i drugo.

Za većinu izvanrednih događaja utvrđena je odgovornost pripadnika Ministarstva obrane i Oružanih snaga, dok je u manjem broju događaja odgovornost bila na trećim osobama ili je nepoznata. Niti jedan izvanredni događaj u 2017. godini nije okarakteriziran kao odgovornost sustava vođenja i zapovijedanja.

Tijekom 2017. godine nastupila je smrt kod 14 osoba, od kojih je jedna osoba umrla prirodnom smrću u službi, dok je 13 osoba umrlo izvan službe.

3. POSEBNI POSLOVI OBRANE

3.1. Obrambene pripreme civilnog sektora i potpora kriznom upravljanju

Tijekom 2017. godine nastavljen je proces izrade planova djelovanja Vlade i ministarstava u stanju neposredne ugroženosti neovisnosti, jedinstvenosti i opstojnosti Republike Hrvatske i ratnom stanju, kao i planova provođenja utvrđenih obveza u tijelima sigurnosno-obavještajnog sustava Republike Hrvatske, tijelima državne uprave nadležnima za zaštitu i spašavanje i hidrometeorologiju. **S ciljem poticanja izrade planskih dokumenata, usklađivanja pristupa razradi obveza iz Plana obrane Republike Hrvatske te stjecanja stručnih kompetencija za rad na obrambenim pripremama, Ministarstvo obrane je u lipnju 2017. održalo stručni seminar za djelatnike ministarstava zadužene za izradu planova.** Tematske cjeline osposobljavanja obuhvatile su: Plan obrane Republike Hrvatske – konceptualni pristup i sadržaj; normativno uređenje obrambenih priprema, s naglaskom na ustavne nadležnosti Hrvatskog sabora, Predsjednice Republike Hrvatske i Vlade u području obrane; nadležnosti nositelja i sudionika obrambenih priprema; sadržaj, aktivnosti i obveze u sklopu NATO-ova sustava „Potpore zemlje domaćina“ (*Host Nation Support, HNS*); usklađivanje mjera iz Plana obrane Republike Hrvatske s mjerama iz NATO sustava odgovora na krize. Poseban naglasak stavljen je na tematsku cjelinu „Planovi djelovanja nositelja obrambenih priprema“, gdje su sudionicima sugerirane metodološke smjernice o sadržaju i načinu izrade tih planova. Nakon održavanja seminara predstavnici Ministarstva obrane održali su i niz sastanaka s nositeljima izrade planova djelovanja i planova provođenja utvrđenih obveza, na kojima su usklađivana rješenja te predloženi načini razrade pojedinih aktivnosti.

Ministarstvo obrane kontinuirano prati razvoj i prilagodbu NATO sustava odgovora na krize aktualnim prijetnjama i izazovima, a kao nacionalni koordinator procesa implementacije NATO Mjera odgovora na krize u Republici Hrvatskoj, osigurava usklađenost i komplementarnost postupanja Republike Hrvatske s NATO-om. Vlada je u ožujku 2017. donijela Odluku o izmjeni Odluke o određivanju nacionalnih koordinatora implementacije Mjera odgovora na krize Organizacije Sjevernoatlantskog ugovora u Republici Hrvatskoj i o njihovim zaduženjima, kojom je provedeno usklađivanje s Priručnikom NATO sustava odgovora na krize iz 2016. godine.

U listopadu 2017. provedena je NATO vježba upravljanja u krizama CMX 17 (*Crisis Management Exercises*), u kojoj su sudjelovala vojna i civilna tijela svih zemalja članica Saveza, Europska unija, kao i partnerske zemlje Republika Finska i Kraljevina Švedska. Nositelj provedbe i koordinator vježbe na nacionalnoj razini bilo je Ministarstvo obrane, a u vježbi je sudjelovalo 14 državnih tijela. Vježbom su ostvareni glavni ciljevi na nacionalnoj razini: podizanje informiranosti strateške razine odlučivanja nadležnih tijela o raspoloživim sustavima i procesima upravljanja u krizama, uvid u stanje nacionalnih sposobnosti i procedura odgovora na krize, validacija procedura donošenja odluka na nacionalnoj razini u situacijama hibridnog ratovanja i kolektivne obrane te procedura postupanja međuresornih tijela za kibernetičku sigurnost.

U okviru civilnog i civilno-vojnoga kriznog planiranja, a vezano uz obveze „Potpore zemlje domaćina“, Ministarstvo obrane je koordiniralo ažuriranje i dopunu Kataloga sposobnosti za Republiku Hrvatsku. U suradnji s tijelima državne uprave, izrađen je Tehnički dogovor u vezi s pružanjem potpore zemlje domaćina NATO Združenim snagama vrlo visoke spremnosti (NATO Very High Readiness Joint Task Force – VJTF).

Aktivnosti vezane uz Katalog sposobnosti za Republiku Hrvatsku odnosile su se na koordinaciju, održavanje radionica te popunjavanje podataka na nacionalnoj razini, u svrhu digitalizacije Kataloga sposobnosti potpore zemlje domaćina odnosno prebacivanju podataka iz tiskane verzije HNS Kataloga u NATO informacijski servis za funkcionalno područje logistike, s naglaskom na prikupljanje novih te ažuriranje postojećih podataka. Prikupljeni objedinjeni vojni i civilni podaci dostavljeni su Vrhovnom zapovjedništvu savezničkih snaga za Europu (SHAPE) potkraj rujna 2017.

Ministarstvo obrane je, u suradnji s predstavnicima Vrhovnog zapovjedništva savezničkih snaga za Europu (SHAPE) i tijelima državne uprave, pripremio Tehnički dogovor u vezi s pružanjem potpore države domaćina NATO Združenim snagama vrlo visoke spremnosti. Dogovorom se uređuju pitanja potpore zemlje domaćina VJTF snagama koje su upućene ili su u prolasku kroz zemlju domaćina u potpori NATO Plana postupnog odgovora i to u području logistike, financija, kretanja i prelaska granice, zaštite snaga, komunikacija te pravnih i zdravstvenih pitanja. Procedura usklađivanja teksta Tehničkog dogovora provedena je na nacionalnoj razini, uz sudjelovanje i doprinos predstavnika SHAPE-a.

3.2. Inspekcijski poslovi

Inspektorat obrane je tijekom 2017. godine provodio inspekcijske nadzore s ciljem dobivanja realne i analitičke podloge za unaprjeđenje sustava. Proveden je 21 planirani nadzor i tri izvanredna inspekcijska nadzora. Izvršen je obilazak 17 vojnih lokacija u provedbi odluke ministra obrane i realizacije mjera za poboljšanje stanja u području termoenergetskih postrojenja, instalacija i opreme pod tlakom.

Kroz zapisnike o provedenim nadzorima predloženo je 413 mjera i 11 preporuka. Preporuke i mjere za uklanjanje nedostataka u potpori su reformama u području obrane. Njihova tendencija je povećanje učinkovitosti i jačanje sustava obrambenih sposobnosti kroz njegovu stalnu prilagodbu, promicanje zakonitosti postupanja, poštivanje normi, podizanje spremnosti, odgovornosti, motivacije i djelotvornosti na svim razinama.

Uzevši u obzir da je 2017. godina bila proglašena „godinom vojnika, dočasnika i časnika“, u području upravljanja ljudskim potencijalima težište nadzora bilo je utvrditi kvalitetu života i rada, stanje i dostignuća u ostvarivanju prava iz radnog odnosa, upravljanje radnim vremenom, kvalitetu zdravstvene potpore te realizaciju prava iz ugovora o vojničkoj službi.

Težište u provođenju inspekcijskih nadzora u području obrane i obrambenih priprema bilo je na zakonitosti postupanja i primjeni propisa koji reguliraju aktivnosti na glavnim obučnim događajima važnim za spremnost Oružanih snaga za provedbu dodijeljenih zadaća. Provedeni su inspekcijski nadzori specijalističke vojne obuke, procesa implementacije ciljeva sposobnosti, ocjenjivanja, certifikacije i validacije deklariranih snaga za misije i operacije prema NATO sustavu ocjenjivanja. Modernizacija i uvođenje u operativnu uporabu novih borbenih sustava bili su u fokusu interesa Inspektorata obrane.

Kroz primjenu propisa iz područja obrane, inspekcijskim nadzorima sagledana je i utvrđena dostignuta razina sposobnosti dijela ustrojstvenih jedinica– zapovjedništava i postrojbi Oružanih snaga – u ustrojavanju i obuci pričuve, kao i planovi djelovanja civilnih nositelja obrambenih priprema u ratnom stanju i stanju neposredne ugroženosti.

U području upravljanja materijalnim i financijskim resursima nadzori su bili usredotočeni na održavanje temeljnih materijalnih sredstava, opskrbi materijalnim sredstvima, procesima planiranja i realizacije financijskih planova te projektima nabave novih sredstava za potrebe Oružanih snaga.

3.3. Obavještajni, protuobavještajni i sigurnosni poslovi

Vojna sigurnosno-obavještajna agencija tijekom 2017. godine bila je angažirana na pružanju sigurnosno-obavještajne potpore donositeljima odluke u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama, kao i u području nacionalne sigurnosti.

Aktivnosti Vojne sigurnosno-obavještajne agencije podrazumijevale su prikupljanje podataka o mogućim ugrozama obrambene sigurnosti države, zatim podataka o namjerama, planovima i mogućnostima djelovanja pojedinaca, skupina i sustava kojima je cilj ugrožavanje hrvatske obrambene moći te obavještajnih, protuobavještajnih i sigurnosnih podataka koji ponajprije omogućuju preventivno djelovanje u suprotstavljanju prijetnjama i ugrozama. Težište je bilo usmjereno na područja rada vezana za terorizam i ekstremizam, praćenje i sprječavanje djelovanja stranih sigurnosno-obavještajnih službi u Republici Hrvatskoj i prema pripadnicima obrambenog sustava Republike Hrvatske te za kriminalitet i korupciju u obrambenom sustavu.

U 2017. godini Vojna sigurnosno-obavještajna agencija je dala doprinos u izradi strateških dokumenata iz područja nacionalne sigurnosti. Prilagođavajući se novim sigurnosnim izazovima i prijetnjama poput prijetnji u kiberprostoru, hibridnih prijetnji i informacijskog ratovanja, kao i u cilju povećanja učinkovitosti i djelotvornosti te prilagođavanja novim strateškim aktima, Vojna sigurnosno-obavještajna agencija je 2017. godine provela organizacijske prilagodbe i usklade u cilju optimizaciju radnih procesa, aktivnosti i postupaka.

Putem redovitog, tematskog i izvanrednog izvješćivanja Vojna sigurnosno-obavještajna agencija je osiguravala pružanje sigurnosno-obavještajne potpore donositeljima odluka na svim razinama. Sigurnosno-obavještajni proizvodi koje je Vojna sigurnosno-obavještajna agencija dostavljala korisnicima pridonijeli su stvaranju svijesti o prijetnjama i izazovima za obrambeni sustav.

Vojna sigurnosno-obavještajna agencija je u okviru nadležnosti sudjelovala u razradi mjera zaštite, čime je pridonijela sigurnosti vojnih lokacija, infrastrukture, osoblja i opreme te tehničko-materijalnih sredstava koja su na korištenju u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama, u Republici Hrvatskoj i inozemstvu.

Vojna sigurnosno-obavještajna agencija je u 2017. godini intenzivirala suradnju s drugim tijelima sigurnosno-obavještajnog sustava Republike Hrvatske te ostalim tijelima državne uprave u okviru novouspostavljenog sustava domovinske sigurnosti.

S ciljem suzbijanja transnacionalnih prijetnji te stabiliziranja sigurnosne situacije u okružju, Vojna sigurnosno-obavještajna agencija je kontinuirano razmjenjivala informacije i iskustva u okviru NATO-a i Europske unije te s partnerskim službama kroz bilateralnu i multilateralnu suradnju. Osim razmjene informacija, Vojna sigurnosno-obavještajna agencija sudjelovala je u radnim skupinama i tijelima NATO-a i Europske unije koja su nadležne za sigurnosno-obavještajno funkcionalno područje.

Uz sustavno i kontinuirano prikupljanje, analizu, obradu i ocjenu podataka važnih za nacionalnu sigurnost na temelju strateških smjernica i zahtjeva krajnjih korisnika, poseban napor uložen je u stvaranje, razvoj i jačanje sposobnosti odgovora na nove i narastajuće izazove i prijetnje, poput neizravnog (hibridnog) i informacijskog djelovanja te djelovanja u kiberprostoru. Vojna sigurnosno-obavještajna agencija je razvijala sposobnosti za prikupljanje i obradu podataka, uvažavajući i zahtjeve koji proizlaze iz članstva u NATO-u i Europskoj uniji. Razvoj sposobnosti podrazumijevao je edukaciju osoblja, razvoj novih koncepata te opremanje i modernizaciju. Kontinuirano se provodilo osposobljavanje i uvježbavanje osoblja u cilju usavršavanja postojećih te usvajanja novih znanja i vještina. Osim vlastitim kapacitetima, osposobljavanje se provodilo kroz suradnju s ostalim sastavnicama sigurnosno-obavještajnog sustava Republike Hrvatske, drugim državnim tijelima te kroz međunarodnu suradnju.

U 2017. godini Vojna sigurnosno-obavještajna agencija razvila je nove sposobnosti i na tehničkom planu, uvođenjem suvremenih tehnoloških rješenja. U cilju povećanja i poboljšanja protoka informacija u funkcionalnom području, nastavljen je razvoj i intenzivirano je korištenje komunikacijskih sustava na nacionalnoj razini, prema NATO-u, Europskoj uniji i partnerskim službama.

3.4. Sigurnost vojnog zračnog i pomorskog prometa

Samostalna služba za vojni zračni i pomorski promet Ministarstva obrane obavlja poslove u području upravljanja vojnim zračnim i pomorskim prometom. Služba vodi procese istraživanja vojnih zrakoplovnih nesreća i ozbiljnih nezgoda, kao i procese potvrđivanja certifikata i standarda iz područja održavanja vojnih zrakoplova i zrakoplovne tehnike pri ugovaranju aktivnosti u Republici Hrvatskoj i inozemstvu. Upravlja procesima potvrđivanja sposobnosti organizacija održavanja vojnih zrakoplova i zrakoplovne tehnike.

U 2017. godini Samostalna služba za vojni zračni i pomorski promet je u suradnji s Fakultetom prometnih znanosti Sveučilišta u Zagrebu organizirala obuku za časnike za sigurnost letenja iz eskadrila Hrvatskog ratnog zrakoplovstva na temu sigurnosti letenja.

Tijekom odabira izvođača radova remonta na helikopterima Mi-171Sh Samostalna služba za vojni zračni i pomorski promet sudjelovala je u radu povjerenstva Ministarstva obrane za odabir te je auditirala sposobnosti tvrtki za potrebe odabira izvođača remonta.

U 2017. godini Služba je pratila i sudjelovala u radu zapovjedništva NATO-a, Europske komisije i EUROCONTROL-a te je surađivala s Hrvatskom agencijom za civilno zrakoplovstvo, Hrvatskom kontrolom zračne plovidbe d.o.o., i Zrakoplovno-tehničkim centrom d.d. Sudjelovala je u radu zajedničkog odbora Hrvatske kontrole zračne plovidbe d.o.o. i Ministarstva obrane iz područja komunikacije, navigacije i nadzora te fleksibilnog korištenja zračnog prostora kao i u radu zajedničkog civilno-vojnog odbora između Ministarstva obrane i Hrvatske agencije za civilno zrakoplovstvo istovremeno predstavljajući Ministarstvo obrane na sastancima nacionalnih koordinatora za implementaciju provedbene uredbe Komisije (EU) br. 1079/2012, od 16. studenoga 2012. o utvrđivanju zahtjeva za razmak između govornih kanala za jedinstveno europsko nebo te je aktivno promovirala Hrvatsko ratno zrakoplovstvo na zrakoplovnim skupovima i manifestacijama.

Suradujući s Državnom upravom za zaštitu i spašavanje, održavane su kvartalne vježbe te je potpisan sporazum vezan za zrakoplovnu potragu i spašavanje zrakoplova.

Slijedom uvođenja novoga borbenog sredstva u Oružanim snagama, izdana je potrebna dokumentacija za helikoptere Kiowa-Warrior u cilju uvođenja u operativnu uporabu u Oružane snage.

U sklopu svojih zadaća ova Služba je izdavala vojne dozvole za održavanje vojnih zrakoplova, sudjelovala u izdavanju diplomatskih odobrenja za inozemne i tuzemne zrakoplove te provodila civilno-vojni nadzor Bojne zračnog motrenja i navođenja o usklađenosti s primjenjivim zahtjevima Europske komisije o Jedinistvenom europskom nebu.

3.5. Vojnostegovni postupci

Tijekom 2017. godine u radu je bilo 240 predmeta stegovne odgovornosti koji obuhvaćaju predmete prenesene iz 2016. godine i novozaprimljene predmete. **Stegovno je prijavljeno 275 osoba. U 2017. godini riješena su 174 predmeta u kojima su donesene odluke za 199 osoba.** U 2018. godinu preneseno je 66 predmeta u kojima je prijavljeno 76 osoba.

U predmetima u kojima je utvrđena stegovna odgovornost, 100 osoba je proglašeno stegovno odgovornima za počinjenje stegovnih prijestupa te su im izrečene stegovne kazne. U odnosu na 37 prijavljenih osoba, kršenje vojne stege prekvalificirano je u stegovne pogreške postupanja suprotnog području obrane kojim se ne nanosi šteta vojnoj imovini te su im izrečene stegovne mjere. U tim predmetima bilo je 126 počinjenih stegovnih prijestupa, od kojih 51 stegovni prijestup nedoličnog ponašanja kojim se nanosi šteta ugledu Ministarstva obrane i Oružanih snaga. Bilo je i 15 stegovnih prijestupa dovođenja u stanje pod utjecajem alkohola (opijenosti) ili droga na službi, na dužnosti ili na javnom mjestu, devet stegovnih prijestupa nesavjesnog ili nemarnog obavljanja službe, osam stegovnih prijestupa povrede propisa o stražarskoj službi, osam stegovnih prijestupa izvršenja kaznenog djela za koje se postupak pokreće po službenoj dužnosti, sedam stegovnih prijestupa dolaska na službu pod utjecajem alkohola i sedam stegovnih prijestupa uporabe krivotvorenog dokumenta radi dovođenja u zabludu i održavanje u zabludi Ministarstvo obrane i Oružane snage. Najviše počinitelja stegovnih prijestupa i najveći broj stegovno kažnjenih osoba je iz kategorije vojnika /mornara.

Od 100 stegovno kažnjenih vojnih osoba, najviše je izrečeno stegovnih kazni smanjenja plaće (52).

Izrečeno je i 14 stegovnih kazni prestanka djelatne vojne službe zbog stegovnih prijestupa uporabe krivotvorenog dokumenta radi održavanja u zabludi Ministarstvo obrane i Oružane snage i stegovnih prijestupa vezanih za zlouporabu opojnih droga. Zbog dovođenja u stanje pod utjecajem opojnih droga na službi izrečene su i dvije stegovne kazne raskida ugovora o izobrazbi kadeta. Od težih stegovnih kazni izrečene su četiri stegovne kazne oduzimanja čina, pet stegovnih kazni prevođenja čina u neposredno niži čin i jedna stegovna kazna smjenjivanja s voditeljske odnosno zapovjedne dužnosti, uz zabranu imenovanja na takvu dužnost u određenom trajanju. Od lakših stegovnih kazni izrečene su 22 stegovne kazne zaustavljanja u napredovanju u službi i promaknuću u trajanju od četiri i pet godina. U odnosu na 38 vojnih osoba doneseno je po okončanju usmene rasprave rješenje kojim se oslobađaju stegovne odgovornosti. Protiv 11 vojnih osoba stegovni postupak je obustavljen, a u odnosu na 13 vojnih osoba stegovne prijave su odbačene.

Vojnostegovni sud raspravlja o odgovornosti za štetu u nepravnom (redovnom) postupku ili u postupku utvrđivanja stegovne odgovornosti ako je nanošenje štete vojnoj imovini posljedica počinjenja stegovnog prijestupa. Tijekom 2017. godine Vojnostegovni sud je u radu imao 123 redovna postupka utvrđivanja odgovornosti za štetu, a u dva predmeta o šteti je raspravljeno i odlučeno u stegovnom postupku.

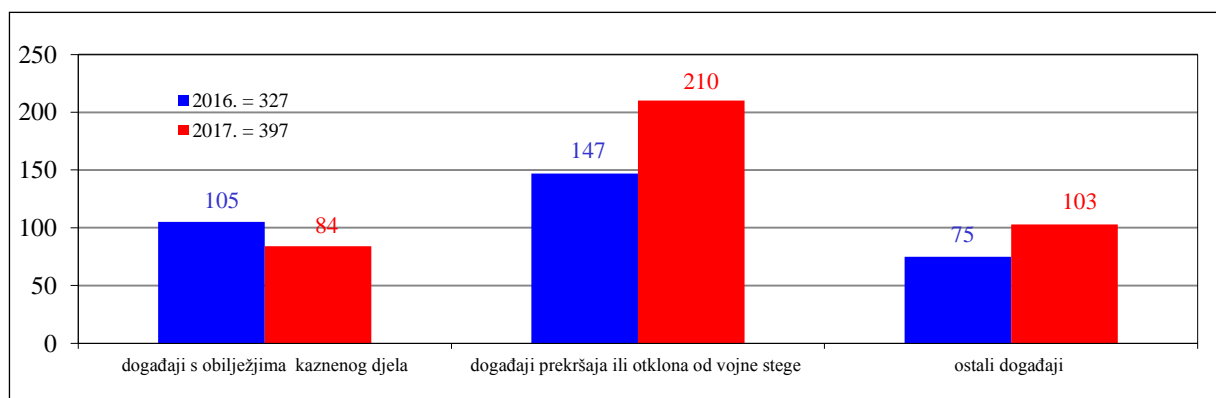
Tijekom 2017. godine zaprimljeno je 18 žalbi protiv rješenja o izricanju stegovnih mjera i pet žalbi protiv rješenja o udaljenju iz službe koje su riješene.

3.6. Vojnopolicijski poslovi

Vojnopolicijski poslovi težišno se provode u područjima kriminalističkih istraživanja te osiguranja i zaštite. Bilježenje i izvješćivanje kao vojnopolicijski posao važna je aktivnost u cilju prikupljanja i obrade podataka važnih za obavljanje zadaća, a posebice zbog planiranja i provedbe preventivnih aktivnosti usmjerenih na sprječavanje nastanka izvanrednih događaja.

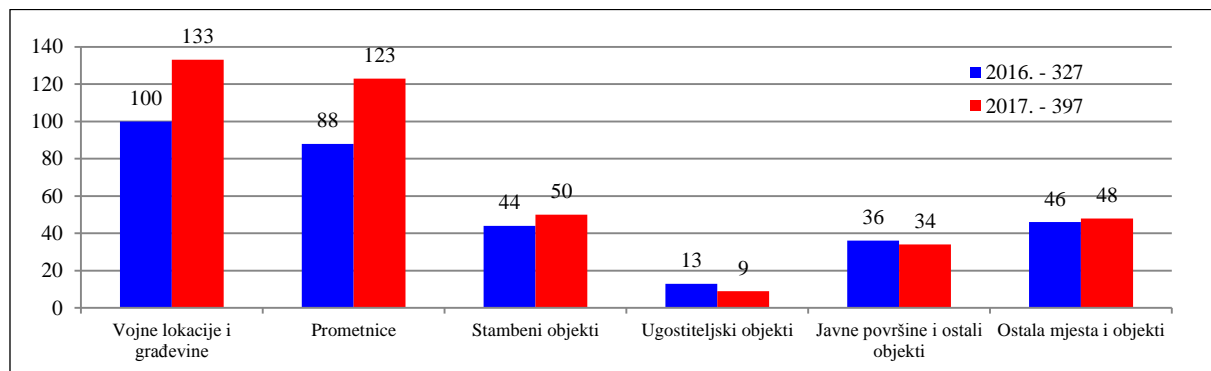
Statistika događaja u kojima je postupala vojna policija

Tijekom 2017. godine ovlaštene službene osobe vojne policije postupale su u 397 događaja. U odnosu na 2016. godinu smanjenje za 20 % zabilježeno je u kategoriji najtežih događaja s obilježjima kaznenog djela.

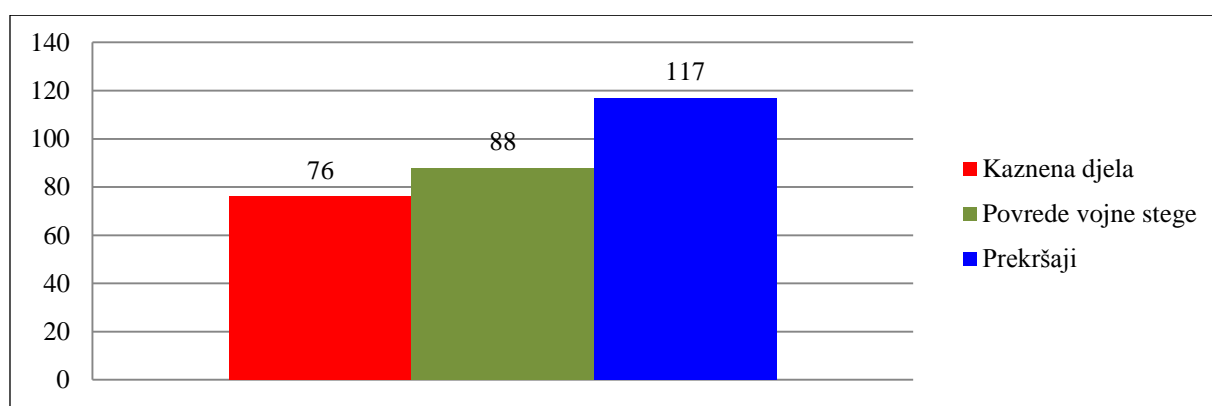
Prikaz 46. Broj događaja po kategorijama

Prema mjestu nastanka, najviše događaja bilo je unutar vojnih lokacija i građevina, nakon čega slijede događaji na prometnicama. Najznačajnije smanjenje (31 %) zabilježeno je u kategoriji događaja u ugostiteljskim objektima što, u odnosu na 2016. godinu, upućuje na pozitivne trendove u ponašanju pripadnika Ministarstva obrane i Oružanih snaga izvan službe.

Prikaz 47. Broj događaja po mjestu događanja – usporedba 2016./2017.

U ukupnom broju događaja u kojima je tijekom 2017. godine postupala vojna policija, 294 događaja imala su obilježja protupravnosti i u njima je u svojstvu počinitelja sudjelovao 281 pripadnik Ministarstva obrane i Oružanih snaga. U događajima u kojima nije bilo protupravnosti sudjelovalo je 25 pripadnika. U odnosu na brojno stanje pripadnika Ministarstva obrane i Oružanih snaga udio počinitelja u protupravnim događajima potkraj 2017. godine iznosio je 1,65 %. Od 281 pripadnika, najmanje počinitelja zabilježeno je u kaznenim djelima, a najviše u prekršajima, uz napomenu, da se u kategoriji prekršaja isključivo radi o događajima koji nisu vezani za službu u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama.

Prikaz 48. Broj počinitelja protupravnih djela

Od ukupno 397 događaja zabilježenih u 2017. godini u 153 ili 39 % događaja nisu zabilježene posljedice, dok su u ostalih 244 ili 61 % događaja zabilježene posljedice u vidu materijalne štete, tjelesnih ozljeda ili smrti. U 140 događaja zabilježena je materijalna šteta, u 93 događaja zabilježene su posljedice u vidu tjelesnih ozljeda, a smrtna posljedica je zabilježena u 11 događaja.

U 104 događaja iz ove kategorije nanesena je šteta Ministarstvu obrane i Oružanim snagama i to u 55 događaja na vojnim vozilima i u 49 događaja šteta ostaloj vojnoj imovini. Tjelesne ozljede zadobilo je 77 pripadnika od čega je teško ozlijeđeno 24 pripadnika, a lakše 53 pripadnika.

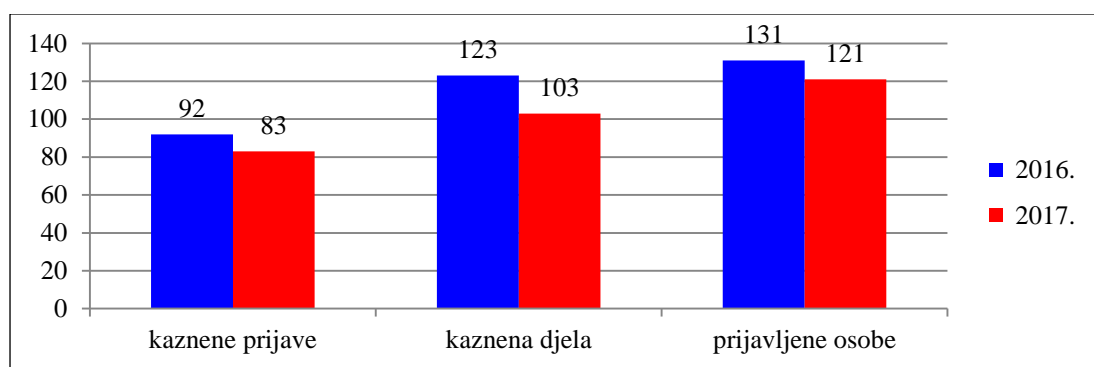
Prema podacima o događajima u kojima je postupala vojna policija u 2017. godini, smrtna posljedica je zabilježena kod 11 osoba, od čega kod sedam pripadnika Ministarstva obrane i Oružanih snaga.

Vojna policija i policijski službenici Ministarstva unutarnjih poslova prema nadležnim tijelima podnijeli su protiv pripadnika Ministarstva obrane i Oružanih snaga 83 kaznene

prijave, 24 stegovne prijave, 42 obavezna prekršajna naloga i 76 optužnih prijedloga (prekršaji).

Kriminalistički poslovi

Kriminalistička vojna policija dovršila je 2017. godine kriminalistička istraživanja koja su rezultirala podnošenjem 83 kaznene prijave nadležnim državnim odvjetništvima, od čega su istražitelji kriminalističke vojne policije samostalno podnijeli 33 kaznene prijave, a u suradnji s policijskim službenicima Ministarstva unutarnjih poslova 50 kaznenih prijava. U kaznenim prijavama prijavljena je 121 osoba zbog postojanja osnovane sumnje da su počinjena 103 kaznena djela.

Prikaz 49. Broj kaznenih prijava, kaznenih djela i počinitelja – usporedba 2016./2017.

Navode se kriminalistička istraživanja usluge remonta borbenih aviona MiG-21 i zrakoplovnog napada na Banske dvore 1991. godine.

Kriminalističko istraživanje usluge remonta borbenih aviona MiG-21 odnosilo se na utvrđivanje činjenica i okolnosti provedbe ugovora za nabavu usluge remonta i nadogradnje sedam te nabavu, remont i nadogradnju pet borbenih aviona MiG-21 sklopljenog 9. srpnja 2013. između Ministarstva obrane i ukrajinske tvrtke Ukrspecexport.

Na temelju kaznene prijave kriminalističke vojne policije podnesene 2016. godine pred Županijskim sudom u Zagrebu vodi se kazneni postupak protiv jedne umirovljene djelatne vojne osobe i jedne civilne osobe zbog kaznenih djela primanja i davanja mita.

Kriminalističko istraživanje vojne policije, u suradnji s policijskim službenicima, odnosilo se na utvrđivanje činjenica i okolnosti zrakoplovnog napada na Banske dvore u Zagrebu 7. listopada 1991. kada je navedenim napadom bivša JNA pokušala izvršiti atentat na Predsjednika Republike Hrvatske, dr. Franju Tuđmana. Županijskom državnim odvjetništvu u Zagrebu podnesena je kaznena prijava zbog osnovane sumnje da je sedam osoba bivše JNA

počinilo kaznena djela iz Kaznenog zakona i to kazneno djelo „ratni zločin protiv civilnog stanovništva“ i kazneno djelo „ubojstvo predstavnika najviših državnih tijela u pokušaju“.

Poslovi osiguranja i zaštite

Poslovi osiguranja i zaštite obuhvaćaju poduzimanje mjera, radnji i postupaka, provedbom i primjenom vojnopolicijskih ovlasti radi zaštite života i sigurnosti šticećenih osoba Ministarstva obrane i Oružanih snaga, kao i šticećenih osoba od posebne sigurnosne važnosti.

U 2017. godini Pukovnija vojne policije provela je 13 684 zadaće osiguranja i zaštite kojom prilikom su ovlaštene službene osobe vojne policije angažirane 41 594 puta, službeni psi 511 puta, uz provedbu 714 preventivnih protudiverzijskih pregleda.

Preventivne aktivnosti

Vojna policija je tijekom 2017. godine provodila ciljne preventivne radnje i postupke u svrhu sprječavanja nastanka izvanrednih događaja na području djelovanja, uz poseban naglasak na suzbijanje zlouporabe alkohola i droga pripadnika Ministarstva obrane i Oružanih snaga.

Provedeno je 111 preventivnih (pojačanih) nadzora suzbijanja zlouporabe alkohola, kojima je obuhvaćeno 1474 pripadnika Ministarstva obrane i Oružanih snaga te 47 preventivnih (pojačanih) nadzora suzbijanja zlouporabe droga, kojima je obuhvaćeno 78 pripadnika Ministarstva obrane i Oružanih snaga.

Pored ciljanih pojačanih nadzora, znatan dio preventivnih aktivnosti odnosi se i na rad dežurnih ophodnji vojne policije kroz opservacije u području odgovornosti Pukovnije vojne policije koje u okviru redovitih zadaća provode provjeru identiteta. U 2017. godini izvršena je 3621 provjera identiteta pripadnika Ministarstva obrane i Oružanih snaga.

Usporedba podataka za 2017. godinu s prethodnim razdobljima pokazuje trend smanjenja težih oblika protupravnih ponašanja pripadnika Ministarstva obrane i Oružanih snaga. S druge strane, u blažim kategorijama protupravnih ponašanja, uključujući prekršaje i otklone od vojne stege, zabilježen je trend povećanja. Jedan od razloga za to je povećanje intenziteta ciljanih preventivnih i nadzornih aktivnosti vojne policije tijekom 2017. godine, što je rezultiralo povećanjem stupnja otkrivanja i procesuiranja događaja.

4. UPRAVNO-PRAVNI POSLOVI, ADMINISTRATIVNI POSLOVI I POTPORA

U 2017. godini donesena je Strategija nacionalne sigurnosti Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 73/17) i Zakon o sustavu domovinske sigurnosti (Narodne novine, br. 108/17).

Strategijom nacionalne sigurnosti Republike Hrvatske i Zakonom o sustavu domovinske sigurnosti redefiniran je koncept nacionalne sigurnosti i s time povezanih tijela odnosno definiran je sustav domovinske sigurnosti koji će u skladu s recentnim unutarnjim i vanjskim, geopolitičkim i gospodarskim promjenama i okolnostima štiti vitalne nacionalne interese i promovirati temeljne vrijednost hrvatskoga društva, štiti integritet državnog područja i sigurnost svih naših građana. Zakonom o sustavu domovinske sigurnosti uspostavlja se pravni i provedbeni okvir za učinkovit sustav domovinske sigurnosti, učinkovito upravljanje tim sustavom, ključnim procesima i svim resursima sustava domovinske sigurnosti.

Novi sustav domovinske sigurnosti je multidimenzionalan, njegove sastavnice komplementarne, a rad usklađen te se jedino tako organiziran sustav može suprotstaviti suvremenim sigurnosnim ugrozama, izazovima i rizicima. Sustav domovinske sigurnosti osigurava sposobnost suprotstavljanja sigurnosnim ugrozama u skladu s definiranim prioritetima, potrebama i dostupnim resursima te sustav koji je fleksibilan i prilagodljiv stalnom praćenju razvoja sigurnosnih ugroza i rizika.

Izmjenama i dopunama Zakona o obrani normativni okvir usklađuje se sa zahtjevima koji proizlaze iz nove Strategije nacionalne sigurnosti Republike Hrvatske u kojoj resor obrane i Oružane snage imaju važnu ulogu u sustavu domovinske sigurnosti.

Izmjenama i dopunama Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske promovira se i promiče vojni poziv te se osiguravaju uvjeti za podizanje uvjeta života i rada vojnika, dočasnika i časnika te državnih službenika i namještenika. Pristupilo se izradi novoga operativnog rasporeda Oružanih snaga napuštanjem koncepta putujuće vojske te se određenim rješenjima na drugačiji način uređuje to područje radi kvalitetnije potpore daljnjem razvoju Oružani snaga.

4.1. Imovinsko - pravni poslovi i upravni postupci

U 2017. godini zaprimljeno je 269 novih predmeta tako da je potkraj 2017. godine bilo ukupno 4935 predmeta čije je rješavanje u tijeku.

Od ukupnog broja predmeta na naknadu štete odnosi se 3090 predmeta (63 %), 845 na ovršene postupke (17 %), a 1 000 predmeta (20 %) odnosi se na ostale vrste sporova.

Od 269 predmeta zaprimljenih u 2017. godini najviše je predmeta iz područja naknade štete, ukupno 165 predmeta, 59 predmeta su ostali sporovi, a 45 predmeta odnose se na ovršne postupke.

U vezi s postupanjem u upravnom postupku u 2017. godini zaprimljena su 218 novih predmeta te ukupan broj predmeta čije je rješavanje u tijeku je 2106.

Prema vrstama predmeta, 89 % odnosi se na rješavanje po žalbama protiv prvostupanjskih rješenja u predmetima koji se odnose na rješavanje statusa hrvatskih branitelja, a 19 % se odnosi na rješavanje u predmetima koji se odnose na ostvarivanje prava po osnovi radnog odnosa pripadnika Oružanih snaga.

U upravnom postupku riješena su 43 predmeta koja su se odnosila na ostvarivanje prava po osnovi radnog odnosa te 20 upravnih sporova iz radnog odnosa.

U 2017. godini bilo je upravnih sporova po osnovi ostvarivanja prava iz Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji te u tim predmetima odbijeno u 252 tužbe, a pet tužbi je usvojeno.

4.2. Javna nabava

U skladu sa smjernicama Vlade, ministar obrane od početka svojega mandata inzistira na jačanju integriteta, odgovornosti i transparentnosti u svim poslovima, posebno u javnoj nabavi. U svim projektima opremanja i modernizacije, gdje je to moguće, vodi se računa o dvojnjoj namjeni sredstava za vojnu i civilnu namjenu u skladu s novim sustavom domovinske sigurnosti, prema kojem je jedna od glavnih značajki uvezivanje i racionalizacija svih sastavnica sustava.

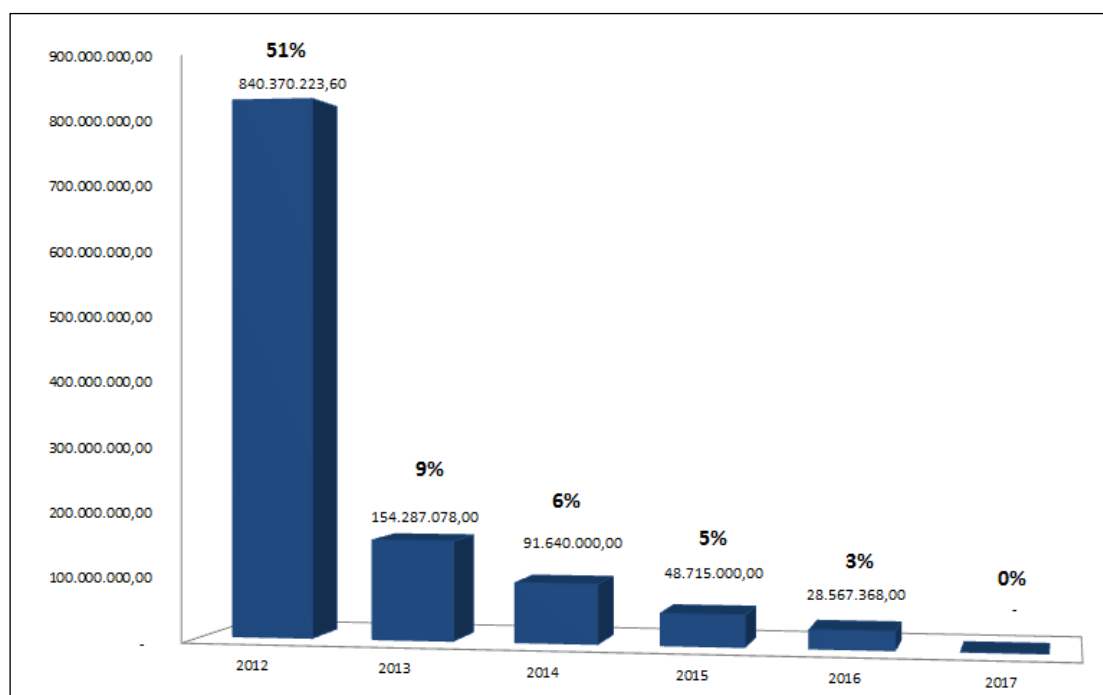
Djelatnost opremanja i modernizacije odvija se kroz Samostalni sektor za postupke javne nabave koji je ustrojstvena jedinica Ministarstva obrane nadležna za stručne i upravne poslove vezane za nabavu materijalnih sredstava robe, usluga i radova za potrebe Ministarstva obrane i Oružanih snaga.

Na povećanje transparentnosti i kvalitetniju primjenu načela javne nabave utjecala je pravna regulativa usklađena s direktivama iz područja javne nabave koje su implementirane u Zakon o javnoj nabavi te Uredbu o javnoj nabavi za potrebe obrane i sigurnosti. Donesena je i Uputa o provedbi postupaka jednostavne nabave u Ministarstvu obrane 30. lipnja 2017., koja je objavljena na internetskoj stranici Ministarstva obrane.

Ministarstvo obrane je na svojoj internetskoj stranici objavilo Plan nabave za 2017. godinu i njegove izmjene i dopune kako bi se svi zainteresirani gospodarski subjekti mogli pripremiti za sudjelovanje u postupcima javne nabave.

Uz objave u Elektroničkom oglasniku javne nabave, na internetskim stranicama Ministarstva obrane objavljeni su i svi drugi dokumenti relevantni za ovo područje, uključujući i registar sklopljenih ugovora i okvirnih sporazuma.

Dok su u ranijim razdobljima postupci nabave označeni stupnjem tajnosti iznosili i više od 50 % u odnosu na cjelokupni plan nabave, **u Planu nabave za 2017. godinu nijedan postupak javne nabave nije bio klasificiran stupnjem tajnosti.** To je prvi put u povijesti Ministarstva obrane da se pri provedbi javne nabave nije koristio ovaj postupak.

Prikaz 50. Smanjenje udjela postupaka nabave označenih stupnjem tajnosti

Navedeni podaci prikazani su i članovima Odbora za obranu Hrvatskoga sabora i Nacionalnom vijeću za praćenje provedbe Strategije suzbijanja korupcije na predavljanju Plana nabave Ministarstva obrane za 2017. godinu. Prezentacija je održana uz predstavnike medija te je Ministarstvo obrane ovim putem pridonijelo transparentnom i otvorenom predavljanju Plana nabave za 2017. godinu.

U skladu s Planom nabave za 2017. godinu i planiranim financijskim sredstvima, provedena su 1243 postupka javne nabave te je sklopljeno 1588 ugovora, odluka tehničkog nositelja i narudžbenica.

Kao postupke nabave od posebnog interesa za Oružane snage odnosno Ministarstvo obrane, ističemo: nabavu višenamjenskoga borbenog aviona, uslugu remonta helikoptera Mi-171 Sh, nabavu daljinski upravljane oružne stanice 30 mm s protuoklopnim vođenim raketnim sustavom integriranim na bazno vozilo BOV Patria AMV 8X8 CRO, generalnu revizija tenka M 84, nabavu inženjerijskih strojeva i opreme, nabavu borbenih odora, odjeće i obuće, izgradnju građevina nove vojarnje „Vukovar“ u Vukovaru, rekonstrukcija glavnog podatkovnog središta na Hrvatskom vojnom učilištu „Dr. Franjo Tuđman“, izvođenje radova rekonstrukcije i sanacije na više pojedinačnih građevina u vojarnama u Sinju, Kninu, Velikoj Buni, Karlovcu, Požegi, Gospiću, Vinkovcima, Rakitju, Zemuniku i Splitu (pojedinačne vrijednosti radova od 0,5 do 3 milijuna kuna) te opremanje namještajem i opremom građevina u vojarni Petrinja, Vukovar, Zemunik, Pleso, Croatia.

Pred Državnom komisijom za kontrolu postupaka javne nabave u 2017. godini izjavljeno je 12 žalbi u postupcima nabave u kojima je javni naručitelj Ministarstvo obrane, od kojih je osam usvojenih, dvije odbačene, jedna odbijena i jedna povučena žalba (obustava postupka).

Potkraj rujna 2017. godine provedene su pripreme za planiranje nabave za 2018. godinu te je izrađen Prijedlog plana nabave za 2018. godinu.

Izvršena je objava registra ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma na internetskim stranicama Ministarstva obrane te je provedena koordinacija sa Središnjim državnim uredom za središnju javnu nabavu vezano za pripremu i distribuciju podataka koji se odnose na nabavne kategorije iz njegove nadležnosti.

Radi što kvalitetnije i ekonomičnije provedbe postupaka javne nabave i poboljšanja procedura vezanih za nabavu robe, usluga i radova, sustavno se vrši koordinacija s tehničkim nositeljima u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama te se provodi stručna edukacija djelatnika koji posjeduju certifikat iz područja javne nabave.

Naglašavamo da je Ministarstvo obrane važan partner hrvatske obrambene industrije te generator i promotor vrhunskih hrvatskih proizvoda.

Hrvatski vojnik je u potpunosti opremljen hrvatskim proizvodima.

4.3. Ostala područja rada

4.3.1. Financijsko upravljanje i kontrole

Financijsko upravljanje i kontrole povezuju sva područja poslovanja i sve poslovne transakcije, a osobito vezane za proračunske procese i financije. Tijekom 2017. godine pristupilo se implementaciji i primjeni regulative o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru, primarno sa svrhom postizanja ciljeva te pravilnog, etičnog, ekonomičnog, učinkovitog i djelotvornog poslovanja. Ministarstvo obrane radilo je na unaprjeđenju svih pet komponenti sustava unutarnjih kontrola unutar proračunskog procesa te njegove usklađenosti i povezanosti s ostalim ključnim procesima u sustavu obrane.

Ministarstvo obrane kontinuirano sastavlja izvješća, provodi analize i procjene sa svrhom razvoja troškovnog i upravljačkog računovodstva, čime čelnici jačaju odgovornost, usmjeravaju i kontroliraju financijske učinke poslovanja radi ostvarenja poslovnih ciljeva.

Radilo se na poboljšanju komponenti sustava unutarnjih kontrola na temelju analize podataka iz Izjave o fiskalnoj odgovornosti, kao i analize rizika iz procesa programiranja, Strateškog plana i Godišnjeg plana rada te na poboljšanju procesa povezivanja programa, aktivnosti/projekata financijskog plana s ciljevima i načinom ostvarenja iz Strateškog plana.

Kontrolom nad prijenosom ovlasti i odgovornosti za trošenjem proračunskih sredstava za programe, aktivnosti/projekte te posebne ciljeve i načine njihova ostvarenja, postignuta je veća odgovornost čelnika zaduženih za njihovo upravljanje i provedbu.

Radilo se na poboljšanju internih akata iz proračunskog procesa i sustava unutarnjih kontrola, pratila se njihova primjena i davala potrebna potpora rukovoditeljima u oblikovanju daljnjeg razvoja proračunskog procesa, jačanja financijskog upravljanja i poboljšanja sustava unutarnjih kontrola.

4.3.2. Unutarnja revizija

Unutarnja revizija pomaže organizaciji ostvariti ciljeve uvođenjem sustavnog, discipliniranog pristupa procjenjivanju i povećanju efikasnosti poslovnih sustava i procesa kroz upravljanje rizicima i uspostavljanje kontrolnih mehanizama. Unutarnja revizija kontinuirano potvrđuje svoju svrhu tako što na prepoznatljiv način daje doprinos stvaranju učinkovitog ministarstva, racionalnog poslovanja i trošenja proračunskih sredstava. Unutarnja

revizija obavlja se u skladu s međunarodno-priznatim standardima za unutarnju reviziju i najboljom praksom koju primjenjuju države članice Europske unije.

Strateškim planom unutarnje revizije za razdoblje 2017. – 2019. godina i Godišnjim planom unutarnje revizije za 2017. godinu definirani su organizacijski, kadrovski, materijalno-financijski i stručni uvjeti za nesmetano i učinkovito funkcioniranje unutarnje revizije u Ministarstvu obrane.

Temeljno usmjerenje revizorskog rada su poslovni procesi i sustavi unutar Ministarstva obrane, a prioriteti za odabir revidiranih područja su: doprinos ostvarenju strateških ciljeva, vrijednost materijalno-financijskih resursa, učinak na vanjske interesne skupine, učinak na unutarnje sustave te složenost i ranjivost sustava.

Na temelju Godišnjeg plana unutarnje revizije za 2017. godinu provedene su: revizija procesa planiranja; revizija projekta „Izgradnja interpolarnih građevina za skladištenje UbS-a“; revizija procesa izrade ugovora s dobavljačima u Ministarstvu obrane sa stanovišta forme, strukture i sadržaja; revizija procesa kontinuirane izobrazbe državnih službenika u Ministarstvu obrane; revizija procesa upravljanja razvojem informacijskih sustava i revizija usklađenosti analitičkih i sintetičkih materijalnih evidencija u Ministarstvu obrane.

Provedbom revizijskih procesa dana su stručna mišljenja i preporuke koje pomažu usmjeravanju poslovanja prema postavljenim ciljevima, a čija provedba dovodi do minimizacije određenih slabosti i nedostataka u funkcioniranju pojedinih poslovnih sustava i procesa.

4.3.3. Odnosi s javnošću

Kao jedan od osnovnih ciljeva Strategije nacionalne sigurnosti Republike Hrvatske navedeno je i strateško komuniciranje. Cilj komunikacijske strategije je razmjena informacija s najširoom javnosti da bi se dobilo i razumjelo mišljenje građana o procesima provedbe Strategije nacionalne sigurnosti Republike Hrvatske te ostalih akata koji uređuju područje obrane.

Odnosi s javnošću u 2017. godini mogu se podvesti pod tri temeljna doktrinarna područja odnosa s javnošću: odnosi s medijima, interna komunikacija i odnosi sa širom zajednicom. Navedene aktivnosti provedene su koristeći sve dostupne kanale komuniciranja, od interneta i društvenih mreža, pisanih, radijskih i TV medija do izravne komunikacije s građanima tijekom konferencija, izložbi, prezentacija i raznih oblika promocije Oružanih snaga i njihovih aktivnosti.

Težište na području odnosa s javnošću stavljeno je na pravovremeno i transparentno informiranje javnosti o radu Ministarstva obrane te djelovanju i izvršavanju misija i zadaća Oružanih snaga. Održavanje pozitivne percepcije javnosti o aktivnostima Ministarstva obrane i Oružanih snaga provodilo se putem unutarnjeg i vanjskog informiranja, izdavanjem tiskanih i elektroničkih publikacija te kroz razne aktivnosti promidžbe vojnog poziva.

Svakodnevno se prate mediji o temama vezanim uz Ministarstvo obrane i Oružane snage.

Nastavljajući praksu aktivne komunikacije s javnošću, u 2017. godini objavljeno je 890 objava za medije (priopćenja, najave, vijesti), a istodobno je odgovoreno na 1895 pojedinačnih građanskih i novinarskih upita.

Svi važniji događaji u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama (vježbe, međunarodne konferencije, obilježavanje obljetnica i sl.), kao i angažman pripadnika Oružanih snaga u vježbama i sudjelovanje u operacijama i misijama medijski su popraćeni, dok se promidžba vojnog poziva organizirala putem 51 različite aktivnosti. Znatan dio tih aktivnosti bio je usmjeren na promidžbu studijskih programa na Hrvatskom vojnim učilištu „Dr. Franjo Tuđman“, promidžbu poziva vojnog pilota te prijma dragovoljnih ročnika na dragovoljno vojno osposobljavanje.

Nastavljeno je s komunikacijom preko interneta i društvenih mreža korištenjem raznih multimedijalnih sadržaja pri čemu je na internetskoj stranici Ministarstva obrane (www.morh.hr) u 2017. godini objavljeno 2155 novih pisanih informacija na hrvatskom i engleskom jeziku, 551 tematska fotogalerija te 60 različitih video priloga i audio priloga. Internetska stranica Ministarstva obrane zadržala je visoku razinu posjećenosti te je u 2017. godini zabilježeno 680 330 pojedinačnih posjeta.

U 2017. godini izrađeno je 38 različitih tiskovina (časopisi, brošure, knjige, katalogi...) informativnog, edukativnog, vojnostručnog i dokumentarističkog sadržaja te 50-tak ostalih grafičkih rješenja (plakati, deplijani, vizuali, akreditacije...). Izrađen je i 41 video uradak s aktualnim vojnim sadržajima.

Internetska stranica vojnostručnog časopisa Hrvatski vojnik (www.hrvatski-vojniki.hr) bilježi 1 023 353 posjeta (prosječno 85 279 mjesečno), na njoj je objavljeno 664 tekstova na hrvatskom i na engleskom jeziku te 37 tematskih fotogalerija.

U 2017. godini na društvenim mrežama bilježi se izniman interes javnosti za sadržaje koji se objavljuju. Na Twitteru, Facebooku i LinkedInu bilo je oko 500 objava s više od 100 000 lajkova, a doseg objava je oko 5 000 000 dotaknutih korisnika društvenih mreža. Youtube

kanali (MORH i Hrvatski vojnik) imaju u 2017. godini objavljena 102 video materijala, s 1 683 732 pregleda i 5 152 pretplatnika.

Tijekom 2017. godine nastavljeno je s provedbom različitih muzejsko-galerijskih i izložbenih aktivnosti te s prikupljanjem muzejske građe i zaštitom izložaka iz hrvatske vojne povijesti.

Godina 2017. obilježena je povratkom na temeljne vrijednosti Domovinskog rata. Tako se obilježavanje Dana državnosti i promocija vojnih škola ponovno provodi u Vukovaru, velika smjena straže vraćena je na Trg Svetog Marka u Zagrebu te su dvorane u Ministarstvu obrane i Glavnom stožeru Oružanih snaga imenovane po najzaslužnijim sudionicima Domovinskog rata i pobjedničkim brigadama Hrvatske vojske i to:

- Ministarstvo obrane dvije dvorane:
 - dvorana za sastanke u Kabinetu ministra obrane: Dvorana Gojka Šuška
 - dvorana za sastanke u Kabinetu ministra obrane: Dvorana stožernog generala Janka Bobetka.
- Glavni stožer Oružanih snaga dvije dvorane:
 - dvorana operativnog središta Zapovjedno operativnog središta Glavnog stožera Oružanih snaga: Dvorana stožernog generala Zvonimira Červenka
 - dvorana za sastanke Kabineta načelnika Glavnog stožera Oružanih snaga: Dvorana general-bojnika Blage Zadre.
- Hrvatska kopnena vojska pet vojarni:
 - vojarna „Našice“ u Našicama: Vojarna 132. brigade Hrvatske vojske
 - vojarna „Kula“ u Sinju: Vojarna 126. brigade Hrvatske vojske
 - bivša vojarna 204. brigade Hrvatske vojske u Vukovaru: Kompleks 204. brigade Hrvatske vojske
 - dio Kompleksa 204. brigade Hrvatske vojske u Vukovaru koji koriste Oružane snage: vojarna 204. brigade Hrvatske vojske
 - vojarna „Eugen Kvaternik“ u Gospiću: Vojarna 9. gardijske brigade „Vukovi“ Gospić
 - vojarna „Domobranska“ u Karlovcu: Vojarna „Stožerni general Petar Stipetić“.
- Hrvatska ratna mornarica, jedne vojarni i tri dvorane:
 - vojarna „Sveti Nikola“ u Splitu: Vojarna „Admiral flote Sveto Letica – Barba“
 - admiralska sala u Zapovjedništvu Hrvatske ratne mornarice: Dvorana admirala Vida Stipetića

- dvorana u Zapovjedništvu Hrvatske ratne mornarice: Dvorana komodora Franka Perkovića
- zbornica u Središtu za obuku Hrvatske ratne mornarice: Dvorana Josipa Vranića
- Hrvatsko vojno učilište „Dr. Franjo Tuđman“, osam dvorana, amfiteatara i kabineta:
 - amfiteatar 157: Amfiteatar 1. gardijske brigade Tigrovi
 - amfiteatar 136: Amfiteatar 2. gardijske brigade Gromovi
 - amfiteatar 43: Amfiteatar 3. gardijske brigade Kune
 - amfiteatar 35: Amfiteatar 4. gardijske brigade Pauci
 - amfiteatar 158: Amfiteatar 5. gardijske brigade Sokolovi
 - amfiteatar 145: Amfiteatar 7. gardijske brigade Pume
 - vojno-diplomatska učionica 355: Dvorana 1. hrvatskoga gardijskog zdruge
 - objekt 60 (kabinet rodova): Kabinet rodova 9. gardijske brigade Vukovi
- Zapovjedništvo specijalnih snaga, imenovanje vojarne:
 - vojarna „Drgomalj“ u Delnicama: Vojarna „Stožerni brigadir Ante Šaškor“.

Kao odgovor na nove izazove razvijene su i primjenjuju se sposobnosti strateških komunikacija čime odnosi s javnošću dobivaju novu dimenziju i postaju interoperabilni sa saveznicima u NATO-u.

5. REALIZACIJA DUGOROČNOG PLANA RAZVOJA ORUŽANIH SNAGA REPUBLIKE HRVATSKE 2015. – 2024.

Dugoročnim planom razvoja Oružanih snaga Republike Hrvatske za razdoblje 2015. – 2024. (u daljnjem tekstu Dugoročni plan razvoja) razrađeni su prioriteti razvoja obrambenih sposobnosti i načelno definirani resursi (financijski, materijalni, personalni, infrastrukturni) za njihovu realizaciju u desetogodišnjem razdoblju. Pritom je kao jedan od prioriteta u razvoju sposobnosti Oružanih snaga u Dugoročni plan razvoja ugrađena i implementacija NATO ciljeva sposobnosti.

Tijekom 2017. godine nastavljena je provedba ključnih aktivnosti i projekata zacrtanih Dugoročnim planom razvoja, paralelno s pokretanjem određenih novih projekata definiranim u skladu sa smjernicama Vlade i ministra obrane.

Temeljne planske pretpostavke pri izradi Dugoročnog plana razvoja bile su da će obrambeni proračun, gledano u apsolutnom iznosu, biti održavan na razini iz razdoblja od 2014. do 2017. godine, kao i da će se oporavkom gospodarstva i rastom BDP-a ostvariti pretpostavke za njegov značajniji rast od 2018. godine, pogotovo uz dugoročnu ambiciju dostizanja izdvajanja za obranu od 2 % BDP-a. Zbog usložnjavanja sigurnosnih okolnosti i ispunjavanja obveza preuzetih u sklopu NATO-a i Europske unije, opredijelili smo se za politiku povećanja obrambenog proračuna već tijekom 2017. godine, čime su osigurani preduvjeti za bržu provedbu pojedinih planiranih procesa.

Projekti koji se odnose na regulativno uređenje područja obrane te razvoj operativnih sposobnosti snaga u pripremi, projekciji, uporabi i potpori realizirani su u planiranim okvirima. Tu se posebno izdvajaju projekti opremanja jurišnom puškom VHS, samovoznom haubicom PzH 2000, osobnom opremom vojnika po najvišim NATO standardima, opremom za taborovanje postrojbi u ekstremnim klimatskim uvjetima opremom za pročišćavanje vode te autonomnim podvodnim vozilima, zatim projekti uvođenja u operativnu uporabu vozila MRAP, revizije tenkova M84, razvoja obalnoga ophodnog broda, nastavka produljenja životnog vijeka i zadržavanja u operativnoj uporabi protubrodskog raketnog sustava RBS-15B, kao i NATO projekti NATINAMDS i rad na dovršetku projekta ASBE.

Provedena je konsolidacija dijelova stacionarnog i mobilnog komunikacijsko-informacijskog sustava, razvoj i nadogradnja aplikativnih rješenja, što je znatno ubrzalo administrativne procese u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama i istovremeno ih učinilo

sigurnijim u smislu zaštite podataka. Razmjestivi komunikacijski modul (DCM) postigao je zahtijevanu operativnu sposobnost za sudjelovanje u operacijama.

Dovršen je proces harmonizacije nacionalnog i obrambenog planiranja u NATO-u. Nastavljeno je s izgradnjom sposobnosti Oružanih snaga koje su omogućile njihovo učinkovito angažiranje u aktivnostima u Republici Hrvatskoj i inozemstvu. Sve ustrojstvene jedinice Ministarstva obrane aktivno su radila na izgradnji međunarodnog ugleda i kredibiliteta kroz aktivnosti u sklopu NATO saveza, tijela Europske unije, Zajedničke sigurnosne i obrambene politike Europske unije te kroz niz međunarodnih inicijativa za razvoj obrambenih sposobnosti od zajedničkog interesa.

Nastavljena je transformacija Hrvatskoga vojnog učilišta „Dr. Franjo Tuđman“ u visoko obrazovnu i znanstveno-istraživačku ustanovu uz integraciju u sveučilišnu zajednicu te umrežavanje u međunarodni visokoobrazovni znanstveni prostor. U sklopu toga nastavljene su aktivnosti na akreditaciji preddiplomskih sveučilišnih studijskih programa.

Planovi radova na infrastrukturi dijelom su izmijenjeni s obzirom na prioritet koji je, na temelju novog koncepta razmještaja pripadnika bliže gradskim središtima i mjestu stanovanja, tijekom 2017. godine dan na uređenje vojarni u Sinju, Vukovaru, Varaždinu i Pločama.

Također, dijelom su izmijenjeni planovi vezani uz pripremu pričuvnog sastava s obzirom na niz aktivnosti koje su tijekom 2017. godine provedene na ponovnoj uspostavi pričuvnih postrojbi te pronalaženja optimalnih oblika obuke pripadnika pričuvnog sastava.

Ovo je, među ostalim, rezultiralo i s potrebom redefiniranja ukupnog broja osoblja na službi, jer se pokazalo da brojno stanje predviđeno Dugoročnim planom razvoja ne može zadovoljiti svim zadaćama i potrebama Oružanih snaga.

Važne promjene u strateškim promišljanjima daljnjeg razvoja resora obrane, inicirane smjernicama Vlade te ministra obrane, a uzrokovane promjenama u geostrateškom, sigurnosnom i sociološkom okviru upućivale su na potrebu ponovnog detaljnog preispitivanja stanja što je, nadalje, dovelo do izrade novog Dugoročnog plana razvoja za razdoblje 2019. – 2030.

Podrobna razrada realiziranih aktivnosti iz Dugoročnog plana razvoja nalazi se u prilogu ovoga Godišnjeg izvješća o obrani.

PRILOZI

Prilog 1. Pregled sudjelovanja u operacijama potpore miru, misijama i drugim aktivnostima u inozemstvu u 2017. godini

Prilog 2. Prikaz vojne izobrazbe

Prilog 3. Prikaz vježbi i obučnih događaja Oružanih snaga

Prilog 4. Prikaz realizacija projekata Dugoročnog plana razvoja 2015.-2024.

Prilog 1. Pregled sudjelovanja u operacijama potpore miru, misijama i drugim aktivnostima u inozemstvu u 2017. godini

R br.	SASTAVNICA	LOKACIJA	ČASNICI		DOČASNICI		VOJNICI		DS/N		UKUPNO		
			M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	SVI
1	2	3	4		5		6		7		8		
1.	5. HRVCON RS	Afganistan	27	1	46	4	18	0	0	0	91	5	96
2.	6. HRVCON RS	Afganistan	30	2	46	3	18	0	0	0	94	5	99
3.	7. HRVCON RS	Afganistan	26	3	47	3	18	1	0	0	91	7	98
4.	NATO CIS Group	Afganistan	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
5.	DCM-F	Afganistan	1	0	14	0	0	0	0	0	15	0	15
6.	UNMOGIP	Indija, Pakistan	14	3	0	0	0	0	0	0	14	3	17
7.	MINURSO	Zapadna Sahara	14	0	0	0	0	0	0	0	14	0	14
8.	UNIFIL	Libanon	2	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2
9.	ATALANTA	Somalija	6	1	8	0	0	0	0	0	14	1	15
10.	SOPHIA	Mediteran	2	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2
11.	INHERENT RESOLVE	Kuvajt	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
12.	23. HRVCON KFOR	Kosovo	14	0	11	0	0	0	0	0	25	0	25
13.	24. HRVCON KFOR	Kosovo	9	1	19	1	0	0	0	0	28	2	30
14.	25. HRVCON KFOR	Kosovo	16	1	14	1	0	0	0	0	30	2	32
15.	26. HRVCON KFOR	Kosovo	11	0	7	1	0	0	0	0	18	1	19
16.	DCM u NS2T	Turska	0	0	7	0	0	0	0	0	7	0	7
17.	1. HRVCON eFP BG-PO	Poljska	12	0	19	0	45	0	0	0	76	0	76
18.	1. HRVCON eFP BG-LTU	Litva	14	0	40	5	124	5	0	0	178	10	188
UKUPNO			200	12	278	18	223	6	0	0	701	36	737

Prilog 3. Prikaz vojne izobrazbe

Završene slijedno-rastuće izobrazbe (SRI) časnika i dočasnika 2016./2017.

Razina izobrazbe	Završene izobrazbe u 2016.							Završene izobrazbe u 2017.							Usporedba 2016. / 2017. (%)	
	Republika Hrvatska				Inozemstvo			Republika Hrvatska				Inozemstvo			OS RH MORH u RH	OS RH MORH izvan RH
	OS RH i MORH			Inozemni ostali polaznici	OS RH i MORH			OS RH i MORH			OS RH i MORH					
	M	Ž	Ukupno		M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno	Ukupno	Ukupno	
Ratna škola (4.razina) RŠ/ŠNS	11	0	11	4	4	0	4	11	0	11	4	2	0	2	0 %	-50 %
Zapovjedno stožerna škola (3. razina) ZSS	28	1	29	7	3	0	3	21	1	22	6	6	1	7	-24 %	133 %
Vojno strukovna izobrazba časnika (3. razina) IFP	45	12	57	0	0	0	0	42	11	53	0	0	0	0	-7 %	0 %
Napredna časnička izobrazba (2.razina) NČI	76	24	100	0	14	0	14	68	8	76	1	8	2	10	-24 %	-29 %
Temeljna časnička izobrazba (1.razina) TČI	56	8	64	0	0	0	0	81	26	107	0	0	0	0	67 %	0 %
Slijedno rastuće izobrazbe ČASNICI UKUPNO	216	45	261	11	21	0	21	223	46	269	11	16	3	19	3 %	-10 %
Visoka dočasnička izobrazba (4. razina) VDI	11	1	12	4	3	0	3	12	1	13	5	2	1	3	8 %	0 %
Napredna dočasnička izobrazba (3.razina) NDI	80	4	84	6	1	0	1	61	1	62	5	0	0	0	-26 %	-100 %
Temeljna dočasnička izobrazba (2.razina) TDI	142	11	153	2	0	0	0	218	12	230	6	0	0	0	50 %	0 %
Izobrazba za razvoj vođe (1.razina) IRV	233	26	259	0	0	0	0	282	16	298	0	0	0	0	15 %	0 %
Slijedno rastuće izobrazbe DOČASNICI UKUPNO	466	42	508	12	4	0	4	573	30	603	16	2	1	3	19 %	-25 %
Slijedno-rastuće izobrazbe UKUPNO	682	87	769	23	25	0	25	796	76	872	27	18	4	22	13 %	-12%

Završene funkcionalne izobrazbe (FI) časnika i dočasnika 2016./2017.

Godišnje izvješće o obrani – 2017.

Funkcionalne izobrazbe	Završene izobrazbe u 2016.							Završene izobrazbe u 2017.					Usporedba 2016. / 2017. (%)			
	Republika Hrvatska				Inozemstvo			Republika Hrvatska			Inozemstvo		OS RH i MORH u RH	OS RH i MORH u inozemstvu		
	OS RH i MORH			Inozemni i ostali polaznici	OS RH i MORH			OS RH i MORH			OS RH i MORH					
	M	Ž	Ukupno		M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno	Inozemni i ostali polaznici	M	Ž	Ukupno	Ukupno	Ukupno
Tečaj strategijskog planiranja	14	0	14	2	0	0	0	30	6	36	4	0	0	0	157 %	0 %
Tečajevi OSMVO u	152	16	168	26	0	0	0	138	13	151	33	0	0	0	-10 %	0 %
Funkcionalne izobrazbe dočasnika	28	2	30	10	0	0	0	10	0	10	0	0	0	0	-67 %	0 %
Ostali funkcionalni tečajevi	1589	80	1669	0	62	3	65	1642	93	1735	0	108	26	134	4 %	106 %
Funkcionalne izobrazbe UKUPNO	1783	98	1881	38	62	3	65	1820	112	1932	37	108	26	134	3 %	106 %

Izobrazba i testiranje stranog jezika u Središtu za strane jezike 2016. / 2017.

Strani jezik	Izobrazba u SzSJ 2016.			Testiranje 2016.						Izobrazba u SzSJ 2017.			Testiranje 2017.						Izobrazba usporedba 2016./2017 (%)	Testiranje usporedba 2016./2017 (%)	
				ALCPT i ECL			STANAG 6001						ALCPT i ECL			STANAG 6001				ALCPT i ECL	STANAG 6001
	M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno	Ukupno	Ukupno	Ukupno
Engleski	369	47	416	3033	343	3376	286	36	322	199	39	238	3881	423	4304	294	41	335	-43 %	27,5 %	4,0 %
Njemački	33	4	37	147	25	172	16	1	17	20	4	24	132	30	162	7	2	9	-35 %	-5,8 %	-47,1 %
Francuski	5	4	9	32	10	42	4	3	7	4	2	6	12	3	15	4	1	5	-33 %	-64,3 %	-28,6 %
Talijanski	27	6	33	51	13	64	9	4	13	19	4	23	25	4	29	11	3	14	-30 %	-54,7 %	7,7 %
UKUPNO	434	61	495	3263	391	3654	315	44	359	242	49	291	4050	460	4510	316	47	363	-41 %	23,4 %	1,1 %

Prilog 4. Prikaz vježbi i obučnih događaja Oružanih snaga

R.B.	NAZIV VJEŽBE	PRIPADNICI ORUŽANIH SNAGA	TROŠKOVI VJEŽBE (u kunama)
1.	CMX 17	20	50.000
2.	PAUKOVA MREŽA 17	80	150.000
3.	STEADFAST ILLUSION / UNIFIED BLADE 17	4	108.800
4.	STEADFAST INDICATOR 17	6	133.800
5.	SHARP LYNX 17	4	400.000
6.	MILEX 17	3	45.000
7.	MIR 17/1	170	405.000
8.	ŠTIT 17	650	930.000
9.	IEL MILU 17/1	4	60.000
10.	STEADFAST COBALT 17	15	359.000
11.	ADRIATIC STRIKE CASEX 17	15	94.000
12.	IEL MILU 17/2	5	60.000
13.	MIR 17/2	170	405.000
14.	SABER GUARDIAN 17	260	2.500.000
15.	SHOCK 17	150	350.000
16.	AMPLE STRIKE CASEX 17	3	73.000
17.	SAVA STAR 17	60	62.000
18.	STEADFAST INTEREST 17	25	280.000
19.	KUPA 17	350	600.000
20.	SABER GUARDIAN 17/ BRAVE WARRIOR 17	20	340.000
21.	UDAR 17	918	1.264.000
22.	DYNAMIC MOVE 17	1	35.500
23.	ITA MINEX 17	1	22.000
24.	ADRION CAX 17	3	0
25.	ADRION LIVEX 17	33	362.500
26.	JADRAN 17	160	188.000
27.	SAREX 17	60	5.000
28.	NOCO 17	2	25.000
29.	HARPUN 17	500	1.392.000
30.	LOAD DIFFUSER 17	18	302.000
31.	MOVCON MILU 17	2	64.000
32.	LOGEX 17	10	210.000
33.	SABER STRIKE 17	63	260.000
34.	STEADFAST FLOW 17	2	20.000
35.	SAFETY FUEL	17	20.000
36.	SABER GUARDIAN 17 /BLACK SWAN 17	21	130.000
37.	COBRA 17	20	288.000
38.	NOBLE JUMP 17/1	60	0
39.	KFOR 23	12	220.000
40.	CYBER COALITION 17	20	111.000
UKUPNO		3.937	12.324.600

Prilog 5. Pregled realizacije projekata Dugoročnog plana razvoja 2015.-2024.

Prikaz projekata opremanja i modernizacije Hrvatske kopnene vojske		
Plansko razdoblje – do kraja 2017.		Realizirano tijekom 2017. godine
Opremanje jurišnom puškom VHS i pripadajućom opremom.		Tijekom 2017. godine od proizvođača tvrtke HS Produkt d.o.o. nabavljene su temeljem dva sklopljena ugovora jurišne puške VHS-D2 i jurišne puške VHS-K2. Opremanje jurišnom puškom VHS i pripadajućom opremom nastavlja se i u 2018. godini.
Opremanje samovoznim topničkim sustavom 155 mm.		Do kraja 2017. godine pristiglo je 13 haubica (12 operativnih + jedan za obuku vozača), a tri koje su rastavljene za pričuvne dijelove još se nalaze u Saveznoj Republici Njemačkoj. Od opreme haubica u Oružanim snagama je zaprimljeno: dva taktička operativna centra, 3 centra za upravljanje vatrom, devet vozila HMMW s opremom prednjeg topničkog motritelja, sustav za obuku, modernizirana meteo stanica, komplet opreme za učionicu te prvi dio kompleta specijalnog alata. Tijekom 2018. godine planiran je dovršetak i instalacija konačne inačice softvera, sukcesivna isporuka preostalog specijalnog alata i pričuvnih dijelova, integracija cijelog sustava te provedba završnog funkcionalnog ispitivanja, čime bi se haubice s opremom uvele u naoružanje.
Opremanje topničkim streljivom topništva za potporu		Sklopljen ugovor za nabavu. Zadaća se nastavlja u 2018. godini.
Opremanje osobnom opremom vojnika		Provedeno je opremanje 6. i 7. HRVCON RSM, 1. HRVCON eFP BG LTU, 1. HRVCON eFP BG POL i pričuvnih pukovnija razvrstane pričuve. Nabavljene su značajne količine materijalne imovine klase II. Nabavljeni su i dijelovi kompleta službene i svečane odore. Za potrebe specijalističke vojne obuke i dragovoljnog osposobljavanja ročnika, osim osobne opreme, nabavljena je i taborska oprema.
Nastaviti opremanje snaga za specijalna djelovanja naoružanjem i vojnom opremom		Nastavljeno je opremanje snaga za specijalno djelovanje puškostrojnica i drugim osobnim naoružanjem.
Opremanje sredstvima za NBK zaštitu (prioritet –vod NBKO)		Provedeno je opremanje opremom i sredstvima za individualnu i kolektivnu NBK zaštitu. U sklopu projekta Obalni ophodni brod (OOB), tijekom 2017., provedeno je opremanje posada OOB opremom i sredstvima za individualnu i kolektivnu NBK zaštitu.
Opremanje inženjerijskim sredstvima i opremom za opću i borbenu potporu i EOD (prioritet su deklarirane postrojbe za NATO)		Tijekom 2017. godine provedeno je opremanje inženjerijske satnije za opću inženjerijsku potporu vozilima, strojevima, opremom te smještajnim kapacitetima za sudjelovanje u UN operaciji potpore miru. Opremanje je provedeno sredstvima iz Državnog proračuna te sredstvima osiguranim iz fonda Sjedinjenih Američkih Država. Nabavljen je dio EOD opreme za tim protuminskih ronitelja. Drugi dio opreme je ugovoren i bit će isporučen u 2018. godini.

Započeti opremanje postrojbi opremom za taborovanje	Opremanje je provedeno u skladu s financijskim sredstvima za 2017. godinu. Zadaća se nastavlja u 2018. godini. Za potrebe specijalističke vojne obuke i dragovoljnog osposobljavanja ročnika nabavljena je taborska oprema.
Započeti opremanje novom puškostrojnicom i univerzalnom strojnicom u NATO kalibru	Zahtjev za nabavom lakih puškostrojnica 5,56x45 mm s pripadajućim kompletom opreme i optičkim ciljnikom, temeljen na taktičkoj studiji Hrvatske kopnene vojske, upućen je u proceduru.
Opremanje postrojbi individualnim optoelektronskim uređajima vojnika i opremom za djelovanje u noćnim i otežanim vremenskim uvjetima (kroz program pomoći – donacija)	Aktivnost se provodi od 2018. – 2020. godine.
Opremanje i uvođenje u operativnu uporabu lakih oklopnih vozila MRAP (program pomoći EDA)	U operativnu uporabu uvedeno je 97 vozila. Tijekom 2017. godine u operativnu uporabu uvedeno je jedno vozilo tipa MAXPRO za potrebe Hrvatske kopnene vojske. Komunikacijsko informacijskom opremom opremljeno je ukupno 70 MRAP vozila.
Provedba revizije tenkova	Tijekom 2017. godine provedena je generalna revizija na četiri tenka. Proces generalne revizije nastavlja se i u 2018. godini.
Plansko razdoblje – do kraja 2020.	Realizirano tijekom 2017. godine
Opremanje opremom i sredstvima ROLE1	Tijekom 2017. godine nabavljen je šatorski ROLE1 za potrebe inženjerijske satnije predviđene za sudjelovanje u UN misiji. Izvršena je nabava medicinske opreme za opremanje zdravstvenih vodova ROLE1.
Započeti opremanje novim prijenosnim PO sustavima	Aktivnost se provodi od 2018. – 2020. godine.
Opremanje razmjestivih snaga za djelovanje u ekstremnim hladnim/vrućim klimatskim uvjetima	Opremanje je provedeno u skladu sa odobrenim financijskim sredstvima za 2017. godinu.
Prikaz projekata opremanja i modernizacije Hrvatske ratne mornarice	
Plansko razdoblje – do kraja 2017.	Realizirano tijekom 2017. godine
Opremanje Obalne straže s pet obalnih ophodnih brodova	U tijeku je finalizacija opremanja prototipa broda. Po opremanju prototipa, provedbi prijamnih i prototipnih ispitivanja te prijemu broda ostvarit će se uvjeti za gradnju prvog broda u seriji. Radi kašnjenja u gradnji prototipa OOB sveukupna realizacija projekta će se prolongirat.
Modernizacija RS „Enhanced Peregrine“, uvezivanje senzora pomorskog nadzora u jedinstvenu mrežu i dostizanje sposobnosti razmjene podataka i radarske slike s NATO-om	Projekt Osposobljavanje i modernizacija radara Enhanced Peregrine i uvezivanje u radarsku mrežu je zatvoren i izbrisan iz Registra projekata. Dovršetak Taktičke studije „Sustav za nadzor površinske situacije na moru“ i izrada Studije izvodljivosti planirani su za 2018. godinu.
Opremanje s dva autonomna podvodna vozila za stjecanje sposobnosti borbe protiv morskih mina u plitkom moru	Realizirano tijekom 2016. godine.

Godišnje izvješće o obrani – 2017.

Započeti opremanje s dva lovca mina.	Projekt je zatvoren i izbrisan iz Registra projekata. Oružane snage su izradile potrebnu Taktičku studiju. U tijeku je ispitivanje tržišta.
Kroz međuresornu suradnju obaviti zamjenu tri radara GEM 2050 XS novim radarskim automatiziranim sustavima.	Nakon završetka taktičke studije „Sustav za nadzor površinske situacije na moru“ i studije izvodljivosti donijet će se odluka.
Obaviti ispitivanje i provesti produljenje životnog vijeka protubrodskih raketa RBS-15B	Tijekom 2017. godine provedeno je umjeravanje mjernih instrumenata i mjerne opreme koja se koristi prilikom tehničke pripreme i provjere raketa. Produljen je vijek uporabe za dio protubrodskih raketa. Nastavljena su ispitivanja na dodatnom broju raketa za koje su pripreme u završnoj fazi. Očekuje se nastavak aktivnosti na produljenju životnog vijeka raketa u 2018. godini.
Plansko razdoblje – do kraja 2020.	Realizirano tijekom 2017. godine
Opremanje i rekonstrukcija RTOP 41 i 42 za operacije presretanja na moru	U 2017. godini izrađena je i primljena Studija izvodljivosti. Izvršeno je opremanje osobnom opremom timova za pregled zaustavljenog broda.
Uređenje i opremanje tehničke radionice	Aktivnost se provodi od 2018. – 2020. godine.
Opremanje mornaričke taktičke vježbaonice	Tijekom 2016. godine izvršeno je opremanje učionice JCATS, a u 2017. godini izvršeno je uvezivanje računala i opreme te testno ispitivanje aplikacije. U tijeku je izrada taktičke studije za Taktičku vježbaonicu po novoj metodologiji.
Plansko razdoblje – do kraja 2024.	Realizirano tijekom 2017. godine
Opremanje polovnim izvanobalnim ophodnim brodovima.	U tijeku je izrada taktičke studije.

Prikaz projekata opremanja i modernizacije Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane	
Plansko razdoblje – do kraja 2017.	Realizirano tijekom 2017. godine
Dovršiti projekt NATINAMDS i započeti projekt ASBE (<i>Air Command & Control System Software-Based Element</i>)	Projekt NATINAMDS nastavlja se realizirati planiranom dinamikom, uz očekivani završetak 2020. godine. U projektu ASBE obavljene su sve pripreme i projektiranje uređenja lokacije i pokrenuta procedura za raspisivanje natječaja za ugovaranje uređenja i aktivnosti NATO i nacionalnih autorizacija za VCE (Voice Communication Equipment) i C2 (Command & Control) sustave.
Opremanje raketama R-60MK	Izvršeno je redovito kondiciranje raketa.
Nabavka i ugradnja opreme za zrakoplovnu samozaštitu na četiri helikoptera Mi-171Sh	Aktivnost se provodi od 2018. – 2020. godine.
Opremanje (nabava i ugradnja) IFF/COMM uređajima helikoptera Mi-171 Sh. (iz programa FMF)	Aktivnost se provodi od 2018. – 2020. godine.
Plansko razdoblje – do kraja 2020.	Realizirano tijekom 2017. godine
Započeti modernizaciju radarskog sustava FPS-117	Modernizacija radara će se voditi kao zaseban projekt.
Razvoj Multinacionalnog središta za obuku pilota – MATC	Projekt se razvija prema planu te se u 2017. godini provelo više letačkih obuka, taktičkih treninga, kao i stručnih tečajeva. Održana su dva MATC Steering Comitee sastanka te je usvojen plan rada za 2018. godinu.
Opremanje ispitno mjernom opremom i alatima za održavanje zrakoplova.	Postupak nabave nastavljen je u 2018. godini.
Nabava i uvođenje u operativnu uporabu helikoptera OH-58D Kiowa Warrior	Završena je druga faza projekta “Uvođenje u operativnu uporabu helikoptera OH-58D Kiowa Warrior“. Dostignute su inicijalne operativne sposobnosti. Završena je borbena obuka pilota obučavatelja i 90 % tehničkog sastava eskadrole. Kroz LOA je tijekom 2017. godine izvršeno opremanje sa školskim raketama „Hellfire“ i „Hydra“ te određenim brojem bojnih zrna 12,7 mm.

Prikaz projekata opremanja i modernizacije Zapovjedništva za potporu	
Plansko razdoblje – do kraja 2017.	Realizirano tijekom 2017. godine
Opremanje polovnim nebojnim vozilima	U 2017. godini nije bilo opremanja nebojnim motornim vozilima.
Započeti opremanje sredstvima i opremom za boravak, rad i logističku potporu u terenskim i ekstremnim klimatskim uvjetima, kapaciteta 1000 osoba	Dosad je nabavljena taborska oprema u skladu s odobrenim financijskim sredstvima. Realizacijom nabave opreme značajno je podignut stupanj sposobnosti pružanja logističkih terenskih usluga.
Opremanje opremom za pročišćavanje vode	U lipnju 2017. isporučena su dva uređaja za pročišćavanje vode na principu obrnute osmoze putem donacijskog programa.
Plansko razdoblje – do kraja 2020.	Realizirano tijekom 2017. godine
Opremanje medicinskom opremom, terenskom opremom i vozilima za potporu sposobnosti ROLE2	U 2017. godini izrađen je prijedlog personalnog i materijalnog ustroja za ROLE2. Opremanje medicinskom opremom, vozilima i terenskom opremom očekuje se u 2019. godini i u narednim godinama.

Prikaz projekata opremanja i modernizacije sustava KIS	
Plansko razdoblje – do kraja 2017.	Realizirano tijekom 2017. godine
Izgradnja i konsolidacija stacionarnih mreža Ministarstva obrane i Oružanih snaga, temeljnih servisa i sustava upravljanja istima, uključujući sustav za sigurnosnu pohranu i sustav za oporavak od havarije	Pokrenut je proces konsolidacije domena (uspostava projektnog tima i izgradnja testnog okruženja). Umrežavanje novo-uspostavljenih lokacija (Sinj, Vukovar) i drugih vojnih lokacija po prioritetima.
Uspostava podatkovnih središta, (energetika, klimatizacija, vatrodojava, fizička sigurnost, nadzor itd.)	Opremljena su područna podatkovna središta KI opremom (vojarne u Zagrebu, Puli, Požegi, Zemuniku, Karlovcu). Izvršeni planirani građevinski radovi na glavnom podatkovnom središtu na Hrvatskom vojnom učilištu „Dr. Franjo Tuđman“.
Konsolidacija i standardizacija zajedničkih servisa Ministarstva obrane i Oružanih snaga – upravljanje poslovnim procesima, upravljanje dokumentima, GIS, korisnička pomoć, mrežne usluge	Izrađena odluka o pružanju usluga u Komunikacijsko informacijskom funkcionalnom području. Provođena je Informatizacija upravljanja pružanjem KI usluga.
Konsolidacija i izgradnja funkcionalnih servisa po zahtjevima funkcionalnih područja	Implementacija NATO LOGFAS alata u Oružanim snagama: provedena je obuka svih LOGREP korisnika i dijela LOGREP obučavatelja, izrađena je Lista resursa za nacionalno LOGREP izvješćivanje, provedena je obuka administratora sustava i korisnika alata za prometnu potporu i započela je provedba druge faze implementacije LOGFAS-a. Realizacija Projekta LOGIS: u informacijski sustav za Liste osobnih zaduženja početni unos podataka implementiran, nastavlja se unos korisničkih podataka, provedene nadogradnje u IS EPN i evidencije zdravstvenih pregleda, izrađeni korisnički zahtjevi i započet razvoj softvera za kodifikaciju, u tijeku je izrada korisničkih zahtjeva za upravljanje klasom II, nabavljena je informatička oprema za Projekt LOGIS te započela implementacija nove razvojne tehnologije za potrebe razvoja LOGIS-a.
Opremanje vojnika i borbenih/neborbenih platformi bojišničkim KIS (prva i druga bojna grupa)	Izrađena je studija „Taktički radio komunikacijski sustav“ te se u 2018. godini pokreće projekt opremanja Oružanih snaga s radio uređajima.
Opremanje uređajima i opremom razmjestivih sustava (prva i druga bojna grupa)	Definirane su taktičko-tehničke karakteristike.
Opremanje pratećom KIS bojišničkom opremom (prva i druga bojna grupa).	Nastavljeno opremanje inicijalnim kompletima RKP-a.
Izgradnja i konsolidacija sustava obrane informatičkog prostora	Nabavljen i implementiran dio sustava za rubnu zaštitu komunikacijsko-informacijskog sustava.
Modernizacija korisničke terminalne i periferne KI opreme	Nabavljena računala, prijenosnici, tiskači. Taktička studija je u završnoj fazi. Planirani završetak je do rujna 2018. te stavljanje RKP-a u operativnu uporabu.
Uspostava interoperabilnosti po NATO standardima za funkcionalna područja	Prihvaćeni su NATO CSp i izrađeni planovi implementacije.

Konsolidacija i standardizacija korisničkih interaktivnih usluga	Izvršena je modernizacija VTC sustava (instalacija nove poslužiteljske opreme i zamjena stare opreme po zapovjedništvima grana Oružanih snaga) te modernizacija pozivnog središta. Provodi se informatizacija procesa upravljanja KI uslugama.
--	---

Prikaz glavnih projekata izgradnje	
Plansko razdoblje – do kraja 2017.	Realizirano tijekom 2017. godine
Izgradnja skladišta za ubojna sredstva. Nastavak izgradnje tipskih objekata u vojnoskladišnim kompleksima	Aktivnost se provodi od 2018. – 2020. godine.
Vojarna „Pukovnik Predrag Matanović“, Petrinja. Izgradnja smještajnih, zapovjednih i nastavnih objekata. Rekonstrukcija horizontalne građevne infrastrukture	Radovi su završeni sukladno dinamici projektnog tima za 2017. godinu.
Administrativno središte Ministarstva obrane, Zagreb. Sanacija i rekonstrukcija postojećih objekata. Uređenje objekata i infrastrukture radi povećanja energetske učinkovitosti. Izrada projektne dokumentacije za izgradnju građevine za osiguranje radnog i smještajnog prostora unutar postojećeg središta	Radovi na sanaciji kompleksa su u tijeku. Nastavak uređenja pročelja nastavlja se sukladno sklopljenim ugovorima.
DCM HRV NATO – vojarna "Pukovnik Marko Živković" Pleso. Osiguranje privremenog smještaja rekonstrukcijom građevine i izgradnjom telekomunikacijske infrastrukture	Realiziran je ugovor o izgradnji objekta koji je predan na korištenje i useljen u studenome 2017. Postrojba personalno popunjena te je definiran sustav rotacije osoblja, dostignuta je puna operativna sposobnost čime su ispunjeni uvjeti za zatvaranje projekta.
HVU "Petar Zrinski", Zagreb. Sanacije i rekonstrukcije objekata za potrebe transformacije HVU i provedbe studijskih programa. Uređenje objekata i infrastrukture u cilju povećanja energetske učinkovitosti	Radovi u tijeku sukladno sklopljenim ugovorima, opremanje građevine broj 36, učionica i kabineta. U tijeku je izgradnja smještajne građevine.
Vojni poligon „Eugen Kvaternik“, Slunj Rekonstrukcija i sanacija vodovoda u nadležnosti vojnog poligona. Izgradnja uništavališta UbS-a. Revizija urbanističko-prostornog plana te izrada projektne dokumentacije. Izgradnja montažnih objekata za smještaj postrojbi na vježbama. Izgradnja montažnog smještajnog objekta, garaže, tehničke radionice i prateće infrastrukture za razmještaj topničkog divizijuna 155 mm iz vojarne u Bjelovaru.	Izvršeno je uređenje hangara za smještaj PzH2000, u tijeku su radovi na korekcijama zahtijevanim temeljem reklamacija na izvedene radove za vanjsku jedinicu za hlađenje. Za smještaj PzH2000 proveden je postupak ugovaranja tijekom 2017. godine. Objekt za uništavanje UbS-a „Drenovica“ – građevina je završena. Dio radova provodi inženjerijska postrojba Hrvatske kopnene vojske. Radovi na kontejnerskom sklopu su završeni i građevina predana postrojbi s namjenom smještaja pripadnika Oružanih snaga.
Remontni zavod, Jankomir, Zagreb Izgradnja logističko-distribucijskog centra	Aktivnost se provodi od 2018. – 2020. godine.
Vojarna "Pukovnik Marko Živković", Pleso. Izgradnja objekata za smještaj eskadrile višenamjenskih helikoptera te eskadrile borbenih aviona Adaptacija i proširenje objekata za integraciju NATO zrakoplovnog sustava zapovijedanja i nadzora. Izrada urbanističko-prostornog plana vojarne te izrada projektne dokumentacije	Dostavljen zahtjev tehničkom nositelju za izradu projekta i radovi se očekuju u 2018. godini.

Godišnje izvješće o obrani – 2017.

<p>Vojarna „Pukovnik Mirko Vukušić“, Zemunik Donji. Rekonstrukcija poletno-sletne staze Rekonstrukcija termoelektricitetskog i elektroenergetskog sustava vojarnje radi provedbe politike energetske učinkovitosti. Rekonstrukcija kuhinjsko restoranskog objekta. Rekonstrukcija građevina za smještaj postrojbi</p>	<p>Sanacija se provodi sukladno ugovorima, a iskaz potreba je dostavljen Tehničkom nositelju za radionički hangar (radionica kanadera). Izvedeni su radovi na građevini broj 10 i u tijeku je opremanje kuhinjskim inventarom.</p>
<p>Vojni poligon „Gašinci“ Izgradnja taborišta za provedbu terenske obuke. Revizija urbanističko-prostornog plana te izrada projektne dokumentacije</p>	<p>Izvedeni su građevinski radovi (keramika, elektro instalacije), izvršena nabava namještaja.</p>
<p>Vojarna „Admiral flote Sveto Letica-Barba“, Split Sanacije i rekonstrukcije objekata, vojne luke i infrastrukture za potrebe funkcioniranja HRM-a Projektiranje rekonstrukcije vojnog skladišta „Brižine“</p>	<p>U vojarni „Admiral flote Sveto Letica-Barba“ Split provedena je zamjena vrelovodnog kotla u kotlovnici, sanacija istočnih ovojnica građevina broj 3 i 4, provedba klimatizacije u građevini broj 10, te je izvršena izgradnja druge i treće faze integrirane tehničke zaštite. Izvedeni su radovi na građevinama 5, 6 i 8. U tijeku je reklamacija za izvršene radove na građevini broj 4 Na dijelu građevina u tijeku je sanacija dijela fasade i vanjske stolarije. Za sanaciju cjevovoda na VSK Brižine izrađena je projektna dokumentacija. Sanacija prve faze cjevovoda očekuje se 2018. godine.</p>
<p>Vojna luka „Meja“, Korčula Priprema projektne dokumentacije Izdvajanje od vojarnje Privala te dogradnja obale lukobrana</p>	<p>Izrađena taktička studija.</p>
<p>Vojarna „Croatia“, Zagreb Rekonstrukcija građevina u cilju provedbe politike energetske učinkovitosti. Rekonstrukcija kuhinjskog restoranskog objekta</p>	<p>Na objektu restorana radovi su u tijeku na kuhinjskom dijelu objekta. Restoran je pušten u rad u prosincu 2017. Izvršeni su radovi i na sanaciji krovišta ambulante.</p>
<p>Vojarna „Vargarola“, Pula Izrada urbanističko-prostornog plana i projektne dokumentacije Rekonstrukcija objekta za smještaj, skladišnih i radioničkih kapaciteta Uređenje KIS središta i DTK-a</p>	<p>Izvršena je rekonstrukcija građevine broj 6. Središte je uređeno i preseljeno, objekt broj 2 je umrežen. Radio središte je u fazi građevinskih radova.</p>
<p>Vojarna „123. Brigade“ Požega Rekonstrukcija i izgradnja objekata i infrastrukture za smještaj ZOD HKoV-a i napuštanje objekta Doma HV u Osijeku</p>	<p>Aktivnost se provodi od 2018. – 2020. godine.</p>
<p>Vojarna „Kamensko“, Karlovac Izrada urbanističko-prostornog plana te izrada projektne dokumentacije</p>	<p>Aktivnost se provodi od 2018. – 2020. godine.</p>
<p>Središte za uzgoj i obuku službenih pasa – Dugo Selo Izrada urbanističko-prostornog plana projektne dokumentacije i izgradnja smještajnog objekta</p>	<p>Aktivnost se provodi od 2018. – 2020. godine.</p>
<p>Vojarna "Satnik J. Zidar", Velika Buna Izrada urbanističko-prostornog plana te izrada projektne dokumentacije za namjenske objekta i infrastrukturu Središnjice za obavještajno djelovanje</p>	<p>Aktivnost se provodi od 2018. – 2020. godine.</p>

Godišnje izvješće o obrani – 2017.

Vojarna "Knez Trpimir", Divulje Izrada urbanističko-prostornog plana te izrada projektne dokumentacije	Aktivnost se provodi od 2018. – 2020. godine.
Vojarna „Kralj Zvonimir“, Knin Rekonstrukcija smještajnih objekata zbog preseljenja postrojbi s neperspektivnih lokacija	U tijeku je rekonstrukcija dva objekta. Zadaća se nastavlja 2018. godine.
Izrada studije o energetskej učinkovitosti i projektiranje termoenergetskog postrojenja na biomasu za Vojni poligon Eugen Kvaternik, Slunj i Vojni poligon Gašinci	Aktivnost se provodi od 2018. – 2020. godine.